1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036
Telefon: (06-1) 472-8865
Ügyszám: **VJ/41/2016.**
Iktatószám: VJ/41-195/2016.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az SBGK Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sz. K., 1062 Budapest, Andrássy út 113.) által képviselt **Alter Energetikai Iroda Tudományos, Szolgáltató Bt.** (4031 Debrecen, Kishegyesi út 187.), az SBGK Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sz. K., 1062 Budapest, Andrássy út 113.) által képviselt **Megújuló Energiapark Kutatóközpont Kft.** (4031 Debrecen, Kishegyesi út 187., korábbi nevén: Alter Energia Kft.), az SBGK Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. N. A. I., 1062 Budapest, Andrássy út 113.) által képviselt **Új Irány Energetika Kft.** (8051 Sárkeresztes, Géza utca 30.), az SBGK Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. N. A. I., 1062 Budapest, Andrássy út 113.) által képviselt **LKM.HU Service Kft.** (1149 Budapest, Angol utca 38.), valamint a Dr. Bethlendy Mária Ügyvédi Iroda által képviselt **Havrilla-Ép Építőipari Szolgáltató Kft.** (4263 Nyírmártonfalva, Széchenyi utca 52.) eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

I.1. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Alter Bt., az Új Irány Energetika Kft. és az LKM Trade Kft. a KEOP[1]-2011-4.2.0. azonosító szánú pályázati konstrukcióba tartozó, a(z)

I.1.1. dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v.,
I.1.2. Gelénes Község Önkormányzata,
I.1.3. DINASZTIA 95 Kereskedelmi és Szolgláltató Kft.,
I.1.4. Galgaguta Község Önkormányzata,
I.1.5. Barcsa Fa Mezőgazdasági Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
I.1.6. Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
I.1.7. ING-REORG Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,
I.1.8. euroKERÁMIA Külkeresedelmi-Belkereskedelmi Szolgáltató Kft.,
I.1.9. Merkapt Debrecen Épületgépészeti Kereskedelmi Kft.,
I.1.10. Pósán Zoltán e.v.,
I.1.11. Tabaka Erdőgazdálkodási és Kereskedelmi Bt.,
I.1.12. Tamás'97 Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.,
I.1.13. Betty Vendéglátó Bt.

által benyújtott pályázatok esetében, valamint az Alter Bt., az Új Irány Energetika Kft., az LKM Trade Kft. és az Ökotech Trade Kft. az

I.1.14. Alter Bt.

által benyújtott pályázatok esetében a piac, pályázatok felosztására irányuló, egységes és folyamatos versenykorlátozó célú magatartást tanúsítottak.

[1] Környezet és Energia Operatív Program (KEOP), mely projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

I.2. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Alter Bt. és az Új Irány Energetika Kft. a fenti magatartásával megsértette a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

II.1. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Megújuló Kft., az LKM.HU Service Kft. és a Havrilla-Ép Kft. a KEOP-2012-4.10. azonosító számú pályázati konstrukcióba tartozó, a(z)

II.1.1. CSO-BÁ 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.,
II.1.2. Fekete Farm Szolgáltató Kft.,
II.1.3. Földesi Agro Gép Kft.,
II.1.4. Invictus-Games Szoftverfejlesztési Kft.,
II.1.5. Radiátor ’75 Épületgépészeti Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,
II.1.6. Zemplén-Idegenforgalmi Szálloda és Vendéglátó Kft.,
II.1.7. Papp Róbert e.v.,
II.1.8. Rakfaker Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
II.1.9. Plan-Art ’94 Építőipari és Tervező Bt.,
II.1.10. Timpanon-Terv Szolgáltató Bt.,
II.1.11. Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., valamint

a KEOP-2012-5.5.0.-B. azonosító számú pályázati konstrukcióba tartozó, a

II.1.12. Betty Vendéglátó Bt.

által benyújtott pályázatok esetében a piac, pályázatok felosztására irányuló, egységes és folyamatos versenykorlátozó célú magatartást tanúsítottak, megsértve ezáltal a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

II.2. A fenti jogsértések megállapításán túl az eljáró versenytanács

- az Alter Bt.-vel szemben 11.910.500,- Ft, azaz tizenegymillió-kilencszáztízezerötszáz forint,
- a Megújuló Kft.-vel szemben 36.239.500,- Ft, azaz harminchatmillió-kettőszázharminckilencezerötszáz forint ,
- az LKM.HU Service Kft.-vel szemben 29.013.700,- Ft, azaz huszonkilencmillió-tizenháromezerhétszáz forint,
- az Új Irány Energetika Kft.-vel szemben 978.600,- Ft, azaz kilencszázhetvennyolcezerhatszáz foirnt és
- a Havrilla-Ép Kft.-vel szemben 3.120.000,- Ft, azaz hárommillió-egyszázhúszezer forint

versenyfelügyeleti bírságot szab ki, amely összeget a vállalkozások a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára kötelesek megfizetni a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül.

A fentieken kívül az eljáró versenytanács egyetemlegesen kötelezi az Alter Bt.-t, a Megújuló Kft.-t, az LKM.HU Service Kft.-t, az Új Irány Energetikai Kft.-t és a Havrilla-Ép Kft.-t 9.210,– Ft, azaz kilencezer-kettőszáztíz forint eljárási költség megfizetésére.

Az eljáró versenytanács a Havrilla-Ép Kft.-nek a 3.120.000,- Ft, azaz hárommillió-egyszázhúszezer forint összegű versenyfelügyeleti bírság megfizetésére 12 havi egyenlő összegű részletfizetést engedélyez, akként, hogy a havi részletek összege 260.000,- Ft, azaz kettőszázhatvanezer forint, amit első alkalommal a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül, az ezt követő további 11 havi részletet pedig az első részlet megfizetését követő hónaptól minden hónap 30. napjáig köteles teljesíteni. Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás egy összegben esedékessé válik.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Ha a kötelezett a bírságfizetési vagy eljárási költség fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot köteles fizetni. A bírság, az eljárási költség és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított harminc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

A fentieken túl az eljáró versenytanács meghozta az alábbi

v é g z é s t.

Az eljáró versenytanács egyebekben a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

Az eljáró versenytanács az Alter Bt., a Megújuló Kft., az Új Irány Energetika Kft. és az LKM.HU Service Kft. részletfizetés iránti kérelmét elutasítja.

A jelen végzés ellen a kézhezvételtől számított nyolc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell elektronikusan benyújtani, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság a közigazgatási perrendtartás szerinti eljárásban bírálja el. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

Indokolás

I.
A vizsgálat indításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2016. június 8-án a VJ/41-2/2016. számú végzéssel versenyfelügyeleti eljárást indított az Alter Energetikai Iroda Betéti Társaság (a továbbiakban: Alter), a Megújuló Energiapark Kutatóközpont Korlátolt Felelősségű Társaság (korábbi nevén: Alter Energia Kft., a továbbiakban: Megújuló), az Új Irány Energetika Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Új Irány), az LKM.HU Service Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbikaban: LKM.HU), valamint a Havrilla-Ép Építőipari Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbikban: Havrilla) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt. A végzés indokolása szerint az „eljárás alá vont vállalkozások 2009-től feltehetően olyan egyeztetéseket folytattak és információkat osztottak meg egymással, amelyek a KEOP-4.2.0/A/09., a KEOP-4.4.0/A/09., a KEOP-4.2.0/A/11., KEOP-5.5.0/B/12., illetve a KEOP-4.10.0/A/12. azonosító számú, helyi hő, hűtési és villamos energia igény megújuló energiaforrásokkal történő kielégítését célzó pályázati konstrukcióhoz kapcsolódóan kiírt, napelemes rendszerek kivitelezéséről, illetve kapcsolódó feladatok végzéséről szóló pályázatok kapcsán tanúsítandó ajánlatadói magatartások, így különösen a nyertes vállalkozások, valamint az ajánlati árak meghatározására irányultak”. Az eljárás alá vont vállalkozások e magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 11. § (2) bekezdésének a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat. Mivel a fenti magatartás – különös tekintettel arra, hogy az adott KEOP pályázatokat a hazai forrásokon túl európai uniós forrásokból is támogatták – a tagállamok közötti kereskedelem érintettségéről szóló bizottsági közlemény szerint alkalmas lehet arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljon, az valószínűsíthetően egyúttal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSz.) 101. cikk (1) bekezdésében, illetve annak a), c) pontjaiban foglalt tilalmat is megsértette. A közérdek védelme szükségessé teszi az eljárás lefolytatását, tekintettel az érintett tenderek nagyságára valamint arra, hogy a közbeszerzéseken való összejátszás különösen súlyos jogsértésnek minősül.

2. A versenyfelügyeleti eljárás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság Szabályossági és Pénzügyi Főosztály Ellenőrzés Koordinációs és Szabályossági Osztálya által benyújtott P/493/2015. számú panasz kapcsán indult.
3. A panasz benyújtásának előzménye, hogy az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságának auditjelentése alapján a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (Irányító Hatóság) 2015-ben szabálytalansági eljárást folytatott le a panasszal érintett ajánlatkérések (projektek) kapcsán.
   A szabálytalansági jegyzőkönyvekben foglaltak szerint a panasszal érintett projektek során árajánlattételre felhívott vállalkozások olyan összehangolt magatartást tanúsítottak, amely a gazdasági versenyt megakadályozó, korlátozó vagy torzító hatást fejthet ki, a Tpvt. 11. § (1) bekezdésébe ütközően. Az Irányító Hatóság jogkövetkezményként a projekt keretében kötött vállalkozási szerződésen belül az eszközbeszerzés értékének 25%-át alkalmazta pénzügyi korrekcióként. A jogorvoslati eljárások során, a Miniszterelnökség Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkársága az Irányító Hatóság fenti döntéseit megsemmisítette és azt új eljárás lefolytatására utasította. [2] Jelenleg az eljárás fel van függesztve a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig.
4. Az eljáró versenytanács 2019. február 25-én kibocsátotta előzetes álláspontját[3], amellyel egyidejűleg az eljárás alá vontakat felhívta[4] arra, hogy ha részt kívánnak venni a Tpvt. 73/A. §-a szerinti egyezségi eljárásban, akkor az erre vonatkozó nyilatkozatukat 2019. március 8-ig tegyék meg. Szintén ezzel egyidejűleg az eljáró versenytanács arra az esetre, ha az eljárás alá vontak indítványozzák tárgyalás tartását, azt 2019. március 28-ra tűzte ki.
5. A Havrilla beadványában[5] jelezte az egyezségi eljárásban való részvételre vonatkozó szándékát, aminek következtében az eljáró versenytanács 2019. március 12-én a Tpvt. 73/A. § (3) bekezdése alapján ügyfélmeghallgatást[6] tartott. Az ügyfélmeghallgatáson az eljáró versenytanács és a Havrilla között létrejött a közös álláspont, mjad ez alapján a Havrilla egyezségi nyilatkozatot is tett[7], amely iratokban az előzetes álláspontban szereplőkkel azonosan ismerte el a jogsértő magatartását.

[2] Lásd a VJ/41-17/2016. számú adatszolgáltatás CD-mellékletén az egyes pályázatok mappáján belül a „SZABÁLYTALANSÁG" elnevezésű mappák tartalmát. A Miniszterelnökség Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkársága döntésében egyebek mellett leírta, hogy a Tpvt.-ben foglalt rendelkezések megsértésének a vizsgálata a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, azonban a szabálytalansági eljárás dokumentumaiból nem derül ki, hogy azokról az Irányító Hatóság tájékoztatta-e a Gazdasági Versenyhivatalt, illetőleg van-e folyamatban előttük eljárás. Amennyiben a Gazdasági Versenyhivatal megállapítaná a Tpvt. 11. § (1) bekezdésének megsértését, úgy felmerül annak gyanúja, hogy az érintett vállalkozások közötti versenykorlátozó megállapodás, összehangolt magatartás célja az Irányító Hatóság tévedésbe ejtése lehetett.
[3] VJ/41-165/2016.
[4] VJ/41-167/2016.
[5] VJ/41-170/2016.
[6] VJ/41-174/2016.
[7] VJ/41-174/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

6. Ezt követően az eljáró versenytanács, figyelemmel a Havrilla egyezségi nyilatkozatában foglalt jogsértést elismerő előadására, kiegészítő előzetes álláspontot bocsátott ki, amely tartalmazta azt, hogy a továbbiakban ezen, a jogsértést elismerő egyezségi nyilatkozatot az előzetes álláspontjában szereplő megállapításainak további bizonyítékaként veszi figyelembe azzal, hogy az előzetes álláspontban szereplő megállapításait változatlan tartalommal továbbra is fenntartja.
7. A kiegészítő előzetes állásponttal egyidejűleg az eljáró versenytanács ismételten értesítette az eljárás alá vontakat, hogy ha indítványozzák tárgyalás tartását, akkor arra 2019. március 28-án kerül sor.
8. Az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány közös jogi képviselőjük útján 2019. március 25-én tették meg észrevételeiket az előzetes és a kiegészítő előzetes álláspontra, azoban tárgyalás tartását nem kérték.
9. A Havrilla 2019. március 21-én tette meg észrevételeit, amelyet 2019. március 28-án érkezett beadványában egészített ki.

II.
A pályázatokon ajánlatot benyújtó vállalkozások bemutatása

II.1. Az Alter

10. A 2005-ben alapított Alter főbb tevékenységi körébe tartozik az egyéb természettudományi, műszaki kutatás-fejlesztés, főként épületfejlesztéssel és energetikai termékek kereskedelmével foglalkozik, amelynek keretében kivitelezők részére értékesít napelemes rendszereket. A vállalkozás korábban – a szintén eljárás alá vont Megújuló megalakulásáig, azaz 2012. augusztus 10-ig – napelemes, napkollektoros és hőszivattyús rendszerek telepítését is végezte. 2012 után épületfejlesztéssel, energetikai termékek kereskedelmével, főként napelemes rendszerek értékesítésével foglalkozik más kivitelező vállalkozások részére, és pályázatokon nem vesz részt. Az értékesítés is összefügg a pályázatokkal, ugyanis pályázatok nélkül más vállalkozások sem ruháznak be ilyen rendszerekbe.[8]
11. A vállalkozás beltagja [személyes adat], kültagjai pedig [személyes adat] és [személyes adat]. A vállalkozásnak [személyes adat] 64%-ban, [személyes adat] 9%-ban, [személyes adat] 27%-ban tulajdonosai.[9]
12. A vállalkozás vezetését, ügyeinek intézését kizárólagosan – a cégjegyzésre jogosult – [személyes adat] látja el.
13. Az Alterrel egy vállalkozáscsoportba tartozik a Megújuló.[10]
14. [személyes adat] a szintén eljárás alá vont Új Irány egyik tulajdonosa, [személyes adat] a nagybátyja.[11][12]
15. Az Alter 2017. évi nettó árbevétele 119.105.000,- Ft volt.

II.2. A Megújuló

16. A vállalkozást 2012. augusztus 14-én jegyezték be a cégjegyzékbe Alter Energia Kft néven. A vállalkozás elnevezése 2015. június 11-ével Megújuló Energiapark Kutatóközpont Kft.-re változott.
17. A Megújuló napelemes, napkollektoros és hőszivattyús rendszerek telepítésével foglalkozik, Korax, Istar Solar, Kyocera és Stiebel Eltron napelemek forgalmazását végzi.[13] A vállalkozás kutatóközpontként is működik, együttműködési szerződést kötött több felsőoktatási intézménnyel.[14]

[8] VJ/41-12/2016.
[9] VJ/41-12/2016.
[10] VJ/41-12/2016.
[11] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, „EGYÉB dokumentumok mappa, auditjelentés, 30. oldal.
[12] VJ/41-116/2016.
[13] VJ/41-13/2016.
[14] VJ/41-13/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

18. A vállalkozásnak [személyes adat] 90%-ban, [személyes adat] 10%-ban tulajdonosa.
19. A Megújuló ügyvezetője [személyes adat], a vállalkozás vezetését kizárólagosan végzi.
20. A Megújuló előadása szerint – az Alter kivételével – egyik eljárás alá vonttal sem állt üzleti kapcsolatban.[15]
21. A Megújuló 2017. évi nettó árbevétele 362.395.000,- Ft volt.

II.3. Az Új Irány

22. A 2010-ben alapított Új Irány tevékenységi körébe tartozik a víz, gáz, fűtés, légkondicionáló rendszerek szerelése, karbantartása, javítása, gázkészülékek javítása és műszaki biztonsági felülvizsgálata, valamint napkollektorok, napelemek szerelése karbantartása és az egyéb megújuló energiák berendezéseinek szerelése-karbantartása.
23. Az Új Irány – előadása szerint – még soha nem telepített napelemes rendszert.[16]
24. Az Új Iránynak [személyes adat], valamint [személyes adat] 50-50%-ban tulajdonosai. A vállalkozás nyilatkozata szerint irányítását [személyes adat] végzi.[17]
25. Az Új Irány nyilatkozata szerint egyik eljárás alá vont vállalkozással sem áll üzleti kapcsolatban.[18]
26. Az Új Irány tulajdonosa, [személyes adat] az Alter és a Megújuló tulajdonosának és ügyvezetőjének, [személyes adat] a nagybátyja.[19]
27. Az Új Irány 2017. évi nettó árbevétele 9.786.000,- Ft volt.

II.4. A Havrilla

28. A 2009-ben alapított Havrilla főbb tevékenységi körébe tartozik a lakó- és nem lakó épület építése, továbbá tevékenységi körébe tartozik még víz- gáz-fűtés szerelés, bontás, vakolás, festés, padló-falburkolás, tetőfedés és egyéb speciális szaképítés, épületgépészeti szerelés.
29. A Havrilla tulajdonosai [személyes adat] és [személyes adat]. A vállalkozás vezető tisztségviselője (ügyvezetője) [személyes adat].
30. A Havrilla előadása szerint az eljárás alá vontak közül csak az Alterrel állt üzleti kapcsolatban, építési tevékenységet végzett annak megrendelésére.[20]
31. A Havrilla 2017. évi nettó árbevétele 44.728.000,- Ft volt.

II.5. Az LKM.HU

32. Az LKM.HU 2012. január 4-én került bejegyzésre, [személyes adat] korábbi ügyvezető és egyszemélyes tulajdonos vállalkozásaként.[21]
33. Az LKM.HU fő tevékenységként gépjárműjavítást és karbantartást végez, de tevékenységei közt szerepel még egyebek mellett a lakó- és nem lakó épület építése, épületgépészeti szerelés, valamint a villanyszerelés, és a víz-gáz- fűtés-légkondicionáló szerelése is. Korábban gépjármű alkatrészek forgalmazásával, szervizeléssel és napelemes rendszerek forgalmazással is foglalkozott, azonban e tevékenységek folytatásával felhagyott.[22]
34. A vizsgált időszakban tevékenysége kb. egyharmadát tette ki a napelem, illetve napkollektor rendszerek forgalmazása és kiépítése.[23]
35. [személyes adat] és [személyes adat], 50-50%-ban tulajdonosai a vállalkozásnak. Az LKM.HU vezető tisztségviselője [személyes adat] ügyvezető, aki egyedüli cégjegyzésre jogosultként vezeti a vállalkozást.
36. Az LKM.hu 2016. évi nettó árbevétele 320.785.000,- Ft volt.

[15] VJ/41-13/2016.
[16] VJ/41-11/2016.
[17] VJ/41-11/2016.
[18] VJ/41-11/2016.
[19] VJ/41-84/2016.
[20] VJ/41-10/2016., 17. kérdésre adott válasz.
[21] VJ/41-14/2016.
[22] VJ/41-14/2016.
[23] VJ/41-91/2016., 3. kérdésre adott válasz.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

II.6. Az LKM Trade Kft.

37. A 2008-ban alapított LKM Trade Kft.-vel (a továbbiakban: LKM Trade) szemben nem indult versenyfelügyeleti eljárás tekintettel arra, hogy az eljárás megindítására 2016. június 8-án került sor, míg a vállalkozás felszámolási eljárás keretében 2015. augusztus 5-én már megszűnt, azonban a pályázatok tényállásának pontos ismertetése miatt szükséges a vállalkozás tevékenységének és szerepének bemutatása.
38. A vállalkozás főtevékenységként villanyszereléssel foglalkozott, de bejegyzett tevékenységei közé tartozott a lakó- és nem lakó épületek építése, víz-gáz-fűtés-légkondicionáló szerelése és épületgépészeti szerelés is.
39. A vállalkozás tagjai 2013. január 4-től 2015. augusztus 5-ig az eljárás alá vont LKM.HU korábbi ügyvezetője, illetve tulajdonosa, [személyes adat], valamint [személyes adat] voltak a vállalkozás felszámolásáig.
40. [személyes adat] az LKM Trade működése alatt ügyvezetőként tevékenykedett.

II.7. Az Ökotech Trade Kft.

41. A 2005-ben alapított Ökotech Trade Kft.-vel (a továbbiakban: Ökotech) szemben nem indult versenyfelügyeleti eljárás tekintettel arra, hogy az eljárás megindítására 2016. június 8-án került sor, míg a vállalkozás felszámolási eljárás keretében 2013. június 19-én már megszűnt, azonban a pályázatok tényállásának pontos ismertetése miatt szükséges a vállalkozás tevékenységének és szerepének bemutatása.
42. A vállalkozás tevékenységi körébe tartozott az energiatakarékos épületgépészeti rendszerek, megújuló energiaforrások értékesítése, faelgázosító kazán, szaktanácsadás, napkollektor rendszerek, napkollektorok, fa és pellet tüzelés, kandallók, pellet kályák, kivitelezése, hőszivattyúk tervezése, falfűtés értékesítése.
43. A vállalkozás ügyvezetője [személyes adat] volt.

III.
A vizsgált pályázatok

44. A vizsgálat arra terjedt ki, hogy az eljárás alá vontak folytattak-e egyeztetéseket egyes KEOP-pályázatok[24] kapcsán lebonyolított, alapvetően napelem rendszerek kivitelezésére irányuló ajánlatkérések során, a kivitelezési munkák egymás közötti esetleges felosztásáról, 2009-től kezdődően.
45. Az ajánlatkéréseket különböző vállalkozások folytatták le. Egyik vizsgált pályázat sem érte el azt az összeget, hogy közbeszerzés köteles lett volna, így kizárólag az adott pályázatra vonatkozó általános szabályokat kellett figyelembe venni.
46. Az egyik ilyen általános jellegű szabály volt, hogy az ajánlatkérők legalább három kivitelezési ajánlat közül válasszák ki a legkedvezőbb árajánlatot, amely után a KEOP-pályázatok keretében vissza nem térítendő támogatáshoz juthattak.
47. A vizsgált ajánlatkérések közös sajátossága, hogy az ajánlatadásra felkért és ténylegesen ajánlatot benyújtó vállalkozások az eljárás alá vont vállalkozások közül kerültek ki.

III.1. A vizsgált pályázatokra vonatkozó pályázati útmutatók, felhívások

48. A vizsgált pályázatok három pályázati konstrukcióhoz köthetőek, és részben időben egymás után, részben egymással átfedésben voltak. Mindegyikre külön pályázati útmutatót, pályázati felhívást készített a pályázat kiírója, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

[24] A pályázatban a pályázó az, aki adott beruházás kivitelezéséhez kér támogatást a támogató szervtől. A kivitelezői oldalról nézve a pályázó egyben ajánlatkérő is, aki a kivitelező vállalkozásoktól, más szóval az ajánlatadóktól bekéri az ajánlatokat, kiválasztja a nyertest, majd ő lesz a megrendelő, aki a nyertes vállalkozással kivitelezési szerződést fog kötni. Tehát a pályázó és az ajánlatkérő ugyanazt a személyt jelenti. Az határozatban attól függően, hogy melyik kapcsolat hangsúlyosabb adott pontban, a pályázó (a támogató szerv felé) vagy az ajánlatkérő (az ajánlatadók felé) szóhasználat egyaránt előfordul, azon ugyanaz a személy értendő.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága (a továbbiakban: minisztérium).

49. Ez a három pályázati konstrukció a következő:

Konstrukció megnevezése	**Pályázat beadásának megnyílta**
KEOP-2011-4.2.0-A[25] (III.2.)	2011. március 11. –
KEOP-2012-4.10.0/A[26] (III.3.)	2013. február 22. –
KEOP-2012-5.5.0/B[27] (III.3.)	2012. december 12. –

III.2. A KEOP-2011-4.2.0-A. számú pályázat

50. A 2011. február 10-én megjelenő KEOP-2011-4.2.0-A számú, a helyi hő, hűtési és villamos energia igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal c. pályázati konstrukció keretén belül többek között napelemes és napkollektoros rendszer kiépítésére lehetett támogatásért pályázni. A pályázatokat 2011. március 1-jétől lehetett benyújtani az Útmutató F2. pontja szerint.[28] A pályázatokat automatikusan bírálták el, ami azt jelentette, hogy a beérkezett pályázatokat csak jogosultsági és teljességi kritériumok alapján vizsgálta a támogató.
51. Az Útmutató szerint, a pályázónak első lépésként ajánlatkérést/közbeszerzést kellett lefolytatnia. Amennyiben a projekt és/vagy a pályázó nem közbeszerzés köteles, a piaci ár alátámasztására legalább három árajánlatot kellett bekérni, melyek meglétét és megfelelőségét az auditor ellenőrizte.[29]
52. „Az auditornak minden esetben jóvá kell hagynia a választott technológiát. […] A pályázónak az auditjelentés kísérőlapját (VI. melléklet) nyomtatott formában is, magát az auditjelentést csak elektronikus formában kell megküldenie a Közreműködő Szervezet[30] részére. Csak és kizárólag az audit jelentésben jóváhagyott eszközbeszerzésre lehet pályázatot benyújtani”[31].
53. Az Útmutató C10. pontja szerint a kedvezményezettnek (a pályázónak), valamint a támogatások lebonyolításában részt vevő szervezeteknek a „projekttel kapcsolatos minden dokumentumot elkülönítetten kell nyilvántartania, és legalább 2020. december 31-ig azokat megőriznie. Az eredeti dokumentumokat a Kedvezményezett tárolja abban az esetben is, amennyiben külső projekt menedzsment szervezetet vesz igénybe.”
54. A pályázatot (kitöltött projekt adatlapot és a felhívásban, valamint az útmutatóban előírt mellékleteket) elektronikus adathordozón (kizárólag egyszer írható, írásvédett CD lemezen), a pályázati kiírás részét képező, kinyomtatott és cégszerűen aláírt nyilatkozattal együtt zárt csomagolásban, ajánlott küldeményként vagy gyorspostai/futárposta (garantált kézbesítési idejű belföldi postai szolgáltatás) szállítás igénybevételével kellett elküldeni az „ENERGIA KÖZPONT” Nonprofit Kft. részére az Útmutató F2. része szerint.
55. Az E. ponton belül a II.2.2. Szakmai támogathatósági feltételek rögzítik a napkollektoros és a napelemes rendszerrel kapcsolatos elvárásokat. Ezek között nem szerepel konkrét napkollektor- vagy napelemtípus.
56. Az „F12. Csatolandó mellékletek listája” rész 7. pontja szerint csatolandó a megadott műszaki feltételeknek megfelelő, a részletes műszaki feltételeket és ajánlati árakat tartalmazó eszközbeszerzésre irányuló feltételes szerződés aláírt, hitelesített másolata és kötelező melléklete szkennelve (pdf formában).

III.2.1. A vizsgált pályázatok

[25] https://www.palyazat.gov.hu/doc/2732
[26] https://www.palyazat.gov.hu/doc/3984
[27] https://www.palyazat.gov.hu/doc/3868
[28] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, Pályázati felhívás.
[29] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, „Pályázati felhívás A4. pont, 1. lépés, 6. oldalon
[30] „ENERGIA KÖZPONT” Nonprofit Kft.
[31] Ld. a pályázati felhívás 6. oldalát

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

57. A KEOP-4.2.0/A/11. számú pályázathoz kapcsolódó, a vizsgált magatartással érintett ajánlatkéréseket 2011-ben bonyolították le, és azokon az Alter és az Új Irány, valamint a 2015 augusztusában jogutód nélkül megszűnt LKM Trade vettek részt. Valamennyi ajánlatkérésen az Alter adta a nyertes ajánlatot.
58. Az ajánlatkérők a következők voltak:

A határozat vonatkozó pontja	**Az ajánlatkérő neve**
III.2.8.1.	dr. Horváthné Nagy Ibolya e.v.
III.2.8.2.	Gelénes Község Önkormányzata
III.2.8.3.	DINASZTIA 95 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
III.2.8.4.	Galgaguta Község Önkormányzata
III.2.8.5.	Barcsa Fa Mezőgazdasági Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
III.2.8.6.	Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
III.2.8.7.	ING-REORG Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
III.2.8.8.	euroKERÁMIA Külkeresedelmi-Belkereskedelmi Szolgáltató Kft.
III.2.8.9.	Merkapt Debrecen Épületgépészeti Kereskedelmi Kft.
III.2.8.10.	Pósán Zoltán e.v.
III.2.8.11.	Tabaka Erdőgazdálkodási és Kereskedelmi Bt.
III.2.8.12.	Tamás ’97 Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
III.2.8.13.	Betty Vendéglátó Bt.
III.2.8.14.	Alter[32]

III.2.2. A pályázatok közös jellemzői

59. Az ide tartozó 13 pályázat[33] jellemzője, hogy mindegyikben
- az Alter, az LKM Trade és az Új Irány volt az ajánlattevő,
- egy kivétellel[34] az ajánlatkérők azt állították, hogy az Alter tanácsára kértek ajánlatot a másik két vállalkozástól is,
- minden esetben az Alter volt a nyertes ajánlattevő,
- minden esetben az Alter volt a projektmenedzser és
- valamennyi pályázat benyújtására a minisztérium felé 2011. május 4. és 2011. július 25. között került sor,
- valamennyi árajánlatban/pályázatban ugyanaz a napelemes rendszer szerepelt.

III.2.3. Miért ugyanaz a napelemes rendszer szerepel mindegyik árajánlatban?

[32] A P-493/2015. számú panaszban a KEOP-4.2.0/A. pályázati konstrukcióban az Alter saját pályázatai is felsorolásra kerültek, tehát ahol az Alter maga az ajánlatkérő volt. Ezekben a pályázatokban a három kivitelezői ajánlatot az Új Irány, az LKM Trade és az Ökotech Trade Kft. adta, a nyertes az Új Irány lett. Az Ökotech Trade Kft. 2013 júniusában, az LKM Trade pedig 2015 augusztusában jogutód nélkül megszűntek.
[33] Azokat a pályázatokat, ahol az Alter saját maga volt az ajánlatkérő, az eljáró versenytanács külön értékelte.
[34] Dr. Horváthné, aki állítása szerint senkitől sem kapott árajánlatot.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

60. Több pályázó előadta, hogy az ajánlatkérés során eleve korlátozott mozgástérrel rendelkeztek, mert
    - az auditor pontosan meghatározta, hogy milyen napelemet és invertert lehet alkalmazni,
    - a minisztérium megkövetelte, hogy egymással könnyen összehasonlítható, műszaki tartalmú, legalább három ajánlat szerepeljen a pályázati anyagban, aminek akkor tudtak eleget tenni, ha azonos napelemek és inverterek szerepeltek az árajánlatokban.
61. Az Új Irány úgy nyilatkozott, hogy maguk az ajánlatkérők jelölték meg pontosan, hogy milyen konkrét rendszerre (napelem, inverter) kérnek árajánlatot.
62. Az Alter[35] a pályázati felhívásra is hivatkozott, mely szerinte előírta az egymással teljesen összehasonlítható ajánlatokat. Állítása szerint az auditor is egy kifejezett konkrét rendszert fogadott csak el, illetve írt elő.
63. Az eljárás folyamán feltárásra került, hogy a pályázatot benyújtók (ajánlatkérők) által kötelezően lefolytatandó ajánlatkérési eljárásra nézve a pályázati dokumentációkban nem szerepelt semmiféle előírás, szabályrendszer, csak azt a pályázati feltételt kellett teljesíteni, hogy legalább három vállalkozástól kérjenek ajánlatot és a minisztérium sem állított fel követelményként konkrét típusmegjelölést. Az ajánlatkérők (pályázók) által kiadott ajánlati felhívás sem tartalmazott olyan előírást, hogy pontosan milyen napelemmel lehet pályázni.
64. A becsatolt auditori jelentések egyike, mely „Az energetikai veszteségfeltáró vizsgálatok auditjelentésének összefoglalója beruházás előtti állapotra vonatkozóan" címet viseli, egy táblázat, amelynek IV. pontja („Javasolt megújuló energiaforrás technológia és kapacitás…)" – annyit állapít meg, hogy „polikristályos napelem 8,4 kW[36]", és V. pontjának („Kivitelezői ajánlatokkal kapcsolatos adatok") első sorában az auditornak arról kellett nyilatkoznia, hogy a „benyújtott kivitelezői árajánlat(ok) összhangban van(nak) az energetikai auditban beépítésre javasolt technológiával és kapacitás nagysággal". Erre „IGEN" vagy „NEM" válasz volt bejelölhető. Tehát az auditor nem egy konkrét napelem rendszert határozott meg konkrét típus megnevezésével, hanem általánosságban egy technológiát (pl. napelem) és kapacitásméretet kellett előírnia, és azt ellenőrizni, hogy a beadott árajánlatokban szereplő napelem-rendszer típusok teljesítik-e az előírt technológiát és kapacitásnagyságot. Ezen túlmenően az auditor kifejtően (és nem csak táblázatban) csak a nyertes ajánlatot - mely természetesen már konkrét napelemről szólt - értékelte.
65. A vizsgálatban feltárt valamennyi auditori jelentés keltezése nem az árajánlatok előtti, hanem az Alter nyertességének utáni időre esik[37].

III.2.4. Az árajánlatok útja[38]

66. Bár a pályázóknak (ajánlatkérőknek) a projekttel kapcsolatos minden dokumentumot elkülönített nyilvántartásban kellene tartani 2020. december 20-ig[39], a pályázók egyike sem dokumentálta az ajánlatkérés folyamatát (pl. a postán érkezett ajánlatok borítékai). Ezért több pályázó – az időmúlásra is tekintettel – nem tudta rekonstruálni, hogy pontosan mely napon és milyen formában kért ajánlatot, illetve, hogy az egyes ajánlatadók pontosan mely napon és milyen formában (személyesen vagy postán) nyújtották be ajánlataikat.
67. A pályázók határozottan azt állították, hogy az ajánlatokat nem elektronikus formában kapták meg az eljárás alá vontaktól, hanem papír alapon, kinyomtatva és aláírva. Fontos rögzíteni tehát, hogy mindegyik (kivéve [személyes adat], aki - állítása szerint - senkitől sem kapott ajánlatot) pályázó úgy nyilatkozott, hogy az Alter, az Új Irány és az LKM Trade az ajánlataikat írásban, kinyomtatva, egymástól függetlenül, azaz külön-külön küldte meg számára.

[35] Ld. pl. VJ/41-108/2016., VJ/41-109/2016.
[36] Ld. pl. Vj/41-74/2016. melléklet (Gelénes). A megjelölt érték, technológia a kivitelési helyszín függvényében változott.
[37] Ld. a minisztérium VJ/41-17/2016. CD mellékletén az egyes pályázati mappákban az „Audit" mappákon belül.
[38] Az ajánlattevőtől az ajánlatkérőig, majd az ajánlatkérőtől a pályázat elkészítőjéig, azaz a projektmenedzser Alter-hez.
[39] Ld. pl. Pályázati Felhívás - KEOP-2011-4.2.0-A, C10 pont (22. oldal)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

68. Az Új Irány is azt nyilatkozta[40], hogy az ajánlatait maga készítette és papír alapon, postán juttatta el az ajánlatkérőknek.
69. Fontos rögzíteni azt is, hogy az Alter úgy nyilatkozott[41], hogy csak mint projektmenedzser jutott a másik két – az Új Irány és az LKM Trade – ajánlathoz, és ezeket a versenytársi árajánlatokat a pályázók juttatták el az Alterhez papír alapon.

III.2.5. Az eljárás alá vontak nyilatkozatai

III.2.5.1. Alter nyilatkozata

70. Az Alter nyilatkozata[42] szerint a pályázatok menete a következő volt: az Altert általában hirdetés/ mások ajánlása/ internet/ utcáról betérve találták meg érdeklődők, akiknek elmagyarázták az egyes rendszerek működését, a megtakarítási és pályázati lehetőségeket. Ezt a tanácsadói funkciót ingyenesen végezték. Az ügyfelek ezt követően mérlegelték, mi számukra a legideálisabb fejlesztés, megversenyeztették a céget más cégekkel. A szükséges felmérések és árajánlatok birtokában az ügyfelek kiválasztották a számukra legkedvezőbb verziót, és ha az Alter mellett döntöttek, kérhették az Altert, hogy a pályázatírásban, projektmenedzsmentben is segítsen, vagy csak a kivitelezést kérjék. Az Alter hivatalos ajánlatait [személyes adat] készítette.
71. A pályázat feltételeinek ismertetése során tájékoztatták az ügyfeleket, hogy 3-3 árajánlat beszerzése kötelező, így akinek nem volt ismeretsége, azoknak ajánlott olyan vállalkozásokat, akik az Alter tudomása szerint foglalkozhattak Korax vagy Istar Solar napelemek forgalmazásával. Állítása szerint a pályázat megkövetelte, hogy egymással összehasonlítható árajánlatok szerepeljenek a pályázatban, ez pedig gyakorlatilag csak úgy lehetséges, ha ugyanolyan gyártmányú napelemek kerülnek beszerzésre. A 2009-2011 közötti pályázatok kapcsán az Új Irányt tartotta versenytársának[43]. A VJ/41-87/2016. számú meghallgatáson ezt azzal egészítette ki, hogy a minisztérium követelte meg, hogy azonos rendszerekre vonatkozzon az ajánlat, ami azonos napelemet és azonos invertert jelentett.
72. Kizárólag azon pályázatok esetén nyújtott technikai segítséget a pályázatok előkészítésében és menedzselésében, ahol az azt megelőző árajánlattételi szakaszban az ügyfelek az Altert választották a kivitelezésre[44]. (Eljáró versenytanács itt szükségesnek tartja megjegyezni, hogy azt, hogy kit választanak nyertesnek, a pályázati kiírás alapján az ajánlatkérés után kellene, hogy kiderüljön.)
73. Az Alter az Új Irányról és az LKM Trade-ről úgy tudta, hogy foglalkoznak ilyen tevékenységgel, az Új Iránytól is ezt a tájékoztatást kapta.
74. Az ajánlati felhívásokat a vállalkozásoktól postán vagy személyesen kapta meg.
75. Az ajánlati felhívás egyes pontjai előre meg voltak határozva. Az Alter pedig nem működött közre a kitöltésében, úgy véli, csak a pályázati dokumentáció összeállítása során, szerkesztése közben kerülhetett rá szerzőként (jegyzi meg az Eurokerámia Kft. kapcsán).
76. Az Alter az árajánlatait kinyomtatta és postán vagy személyesen küldte vissza a pályázóknak - minden esetben papír alapon.
77. A többi árajánlatot adó vállalkozás – az Új Irány és az LKM Trade – nem az Alternek küldte meg közvetlenül az ajánlatát, hanem a pályázók küldték meg azt papír alapon az Alter felé.
78. Sem az Új Irány, sem az LKM Trade részére sem tartalmában, sem formájában nem nyújtott segítséget az ajánlataik elkészítésében.
79. [személyes adat], az Alter ügyvezető tulajdonosa előadta[45], hogy az árajánlatokat ő állította össze, ő tárgyalt az ügyfelekkel, a pályázatokat ő készítette. A vállalkozásoknak ő

[40] VJ/41-84/2016
[41] VJ/41-87/2016.
[42] VJ/41-12/2016. sz. irat
[43] Eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az Új Irány tulajdonosa nagybátyja az Alter és a Megújuló tulajdonosának.
[44]
[45] VJ/41-87/2016. számú meghallgatáson

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

magyarázta el, hogyan működnek a pályázatok, milyen dokumentumokra lesz szükség, és ha auditor kellett, akkor már az auditor kiválasztását megelőzően kapcsolatba került a pályázókkal.

80. A projektmenedzsmenti szerződéseket írásban kötötte meg az vállalkozásokkal, de hogy erre mikor került sor, nem emlékszik.
81. Az Alter egy mintaszerződést nyújtott be a GVH felé, amelynek 4. pontja szerint a projekt során szükséges kivitelezői árajánlatok beszerzése az ügyfelek joga, feladata, amennyiben azonban nem ismernek a pályázat formai követelményeinek megfelelő számú és minőségű vállalkozást, az Alter jogosult ajánlani vállalkozásokat a kivitelezésre. Ennek ellenére a szóbeli meghallgatáson[46] azt mondta, hogy a projektmenedzsmenti tevékenység nem tartalmazta ugyan, de javasolt cégeket, akiktől árajánlatot lehetett kérni. A VJ/41-109/2016. számú nyilatkozatában ezt azzal egészítette ki, hogy az Alter általában nem látott el projektmenedzsmenti feladatokat az ajánlatkérést megelőzően, csak az ajánlatkérést követően az ajánlatok beérkezése után. Mint projektmenedzser, a pályázati adatlap kitöltése volt a feladata, illetve a pályázati anyag összerakása.
82. Végül előadta, hogy a pályázat benyújtását megelőzően az auditor bekérte a már sikeresnek választott árajánlatot annak érdekében, hogy azok megfeleltek-e a műszaki előírásnak.
83. A VJ/41-109/2016. számú nyilatkozatában azonban az Alter az auditor szerepét más formában írta le. Azt állította, hogy az auditor maga írta elő, hogy milyen napelemre, inverterre lehet ajánlatot tenni. Idézte a KEOP-4.2.0/A/09 és a KEOP-4.2.0/A/11 pályázati felhívások 53. oldalát: „A pályázat beadása előtt a pályázónak épületenergetikai auditot – majd erre alapozott tanúsítást kell készítenie/készíttetnie, melyben fel kell tárnia, hogy milyen eszköz (napkollektor, biomassza-kazán, hőszivattyú, vagy más – a célnak legjobban megfelelő – berendezés, fényforrás, energia átalakító, energiafogyasztó eszköz) javasolt az épületbe beépítésre. Így csak az audit-jelentésben szereplő javaslatnak megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező eszközbeszerzés támogatott jelen pályázati kiírás keretében”.

III.2.5.2. Az Új irány nyilatkozata

84. Az Új Irány előadta[47], hogy az ajánlatkérő az auditorral mérette fel az adott rendszert és annak áramigényét, azaz a telepítendő rendszer méretét, és ezt követően az Új Iránytól már konkrét rendszerre szóló árajánlatokat kértek. Pályázatírási tevékenységet nem végez.
85. Az árajánlatokat [személyes adat], a kft. vezetője készítette minden esetben. 2011-ben benyújtott árajánlatok kapcsán nem tudott arról nyilatkozni, hogy kik voltak még versenytársai, és az ajánlatkérő nem jelzett vissza felé, miért nem az Új Irány árajánlatát fogadta el. A vizsgálattal érintett pályázatok tekintetében nem volt üzleti kapcsolatban a többi eljárás alá vont vállalkozással.
86. A VJ/41-84/2016. számú meghallgatáson [személyes adat] előadta, hogy az ajánlatkérők előzetesen postai úton vagy telefonon vették fel vele a kapcsolatot, és az Új Irány ekkor tájékoztatta azokat, hova küldjék az ajánlati felhívásokat. Az Alter nem kereste meg az Új Irányt előzetesen, hogy ajánlhatja-e.
87. Az LKM Trade-t nem ismeri.
88. Előadta, hogy az ajánlatkérők nem kérdezték meg az Új Irányt, hogy van-e napkollektoros rendszer építési tapasztalata.
89. Az árajánlat elkészítésekor az internetet használta, és a műszaki leírásban foglaltakat vette figyelembe.
90. Az árajánlatok készítése és keltezése, valamint az elküldése és készítése dátumai megegyeztek.
91. Az ajánlatait papír alapon készítette, így is juttatta el postán az ajánlatkérőknek. Az ajánlat készítésében egyáltalán nem kért segítséget az Altertől, azt kizárólag ő személyesen készítette.

[46] VJ/41-87/2016.
[47] VJ/41-11/2016. sz. irat 13. pont

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

III.2.6. Az ajánlati felhívások

92. Az ajánlati felhívások mintáját is az Alter bocsátotta az ajánlatkérők rendelkezésére, amint az a pályázó vállalkozások válaszadásaiból kiderül. Az Alter ezzel szemben azt állította, hogy ő is csak a vállalkozásoktól kapta meg az ajánlati felhívást. Egy szóban sem említette a nyilatkozatai során, hogy a pályázóknak már az ajánlati felhívásban is segített volna.
93. Ez az ajánlati felhívás-sablon a minisztérium által kiadott pályázati segédletek között szerepelt. Az ajánlati felhívás tartalmazta, hogy olyan vállalkozások nyújthatnak be ajánlatot, akik legalább 5 referenciával rendelkeznek. A vizsgálat azon kérdésére, hogy ismerve ezt a kitételt, az Alter miért ajánlotta az Új Irányt, amikor az idő tájt nem napelemes rendszer kivitelezését nem végezte, az Alter azt válaszolta, hogy erről nem volt tudomása. (Az Új Irány pedig nem jelezte referenciái hiányát az ajánlatkérőknek.)

III.2.7. Új Irány és LKM Trade logó, aláírás az Alter szerverén

94. Az Alternél végzett rajtaütés során az Alter szerverének lefoglalási másolatán a vizsgálat megtalálta az Új Irány és az LKM Trade logóját, az ügyvezetők aláírását, cégbélyegzőjét kivágva, valamint több pályázathoz kapcsolódó word formátumú ajánlatokat és pdf formátumú ajánlatokat, melyeken a versenytársi logók és ügyvezetői aláírások, cégbélyegzők képként beszúrva szerepelnek.

III.2.8. Az egyes pályázatok

III.2.8.1. Dr. Horváthné Dr. Nagy Ibolya e.v.

95. Dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v. nyilatkozatában[48] a következőket adta elő:
    - 2010 nyarán lépett kapcsolatba az Alter részéről [személyes adat], aki arról tájékoztatta, hogy az Alter napelem rendszerek telepítésével foglalkozik, a pályázat lebonyolításától a kivitelezésig mindent ellát és „lerendez".
    - Horváthné Nagy Ibolya azt sem tudta, hogy árajánlatot kell kérnie, illetve azt sem tudta, hogy az Alter kitől/kiktől szerzett be ajánlatokat, mert elé ajánlatokat nem tárt, ezért ő kivitelezőt sem választott, minden levelezést [személyes adat] végzett helyette.
    - Az Altertől 2010. október 15-én kapott ajánlatot a napelemes rendszer kiépítésére, amit ő szóban elfogadott. A becsatolt 2010. október 15-én kelt kivitelezésre vonatkozó árajánlat nettó 5.960.520 Ft (bruttó 7.450.650 Ft) összegről szól.
    - A pályázati projektmenedzseri feladatok ellátására vonatkozó árajánlat várható költségéről nettó 98.684 Ft (bruttó 123.355 Ft) összegű ajánlatot adott az Alter. Erről megbízási szerződést sem adott a részére, csak amikor a minisztériumtól szabálytalansági eljárás indulásáról tájékoztatták 2015. március 23-án, akkor – kérelmére – adott az Alter egy visszadátumozott megbízási szerződést neki, és ekkor látta, hogy az Alter jogosult ajánlani céget. E szerződés tartalmáról 2015. augusztusban szerzett csak tudomást. A szerződés dátuma 2011. május 2. A megbízási díj: 100.000 Ft +Áfa.
96. Az ajánlati felhívás szerint[49], Dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v. Az „IBOLYA GYÓGYSZERTÁR" energetikai korszerűsítése napelemes rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. április 28., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. május 3. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[50]

[48] VJ/41-44/2016
[49] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0076 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[50] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0076 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

97. Az Alter ajánlata 2011. április 26-i, az Új Irány ajánlata 2011. április 20-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. április 24-i keltezésű volt.[51]
98. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 4.377.207 Ft, az Új Irány esetében 4.614.000 Ft, az LKM Trade esetében 4.633.000 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter lett.
99. Az auditjelentés keltezése 2011. április 28.
100. Dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v. pályázatát 2011. május 4-én nyújtotta be az Alter.[52]
101. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. június 3-án került sor.[53]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

102. Az Alter (egyben a Megújuló szerverén) dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya egyéni vállalkozóhoz köthető „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus/Hiánypótlás" mappában mind az Új Irány,[54] mind az LKM Trade[55] pdf formátumú ajánlata megtalálható.
103. Mindkét (Új Irány, LKM Trade) ajánlatról megállapítható, hogy azok szerzője a metaadatok szerint a '[személyes adat]' nevű felhasználó, utolsó módosításuk időpontja nem látható, 2011. május 1-jén[56] készülhettek, a DPE Build 5656 alkalmazással. A „[személyes adat]" felhasználónév az Alter ügyvezetője, [személyes adat] felhasználói neve.[57]
104. A DPE Build 5656 alkalmazással készített ajánlatokról nem állapítható meg egyértelműen, hogy azok valamely elektronikus formában rendelkezésre álló irat átalakításával jöttek létre, vagy azok egy papír alapon meglévő dokumentum szkennelésével kerültek az Alter szerverére.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

105. Az Alter, Új Irány és az LKM Trade árajánlatainak szerkesztése – egymással összevetve – sok hasonlóságot mutat, mint pl.:
   a) az árajánlatok első oldalán az LKM Trade és az Új Irány fejlécének szerkesztése (az Árajánlat kérő, cím elhelyezése),
   b) a „P.H." elhelyezése, betűtípusa – ami megegyezik az Alter ajánlatán szereplővel,
   c) az LKM Trade és az Alter ajánlatának első oldalán „Az árajánlat 3 hónapig érvényes", „A felsorolt termékek újak, CE minősítéssel ellátottak" szövegek egyezősége,
   d) az LKM Trade ajánlatán a cégbélyegző és a tulajdonos aláírása képszerűen[58] lett beillesztve[59],
   e) a tételes táblázatos árajánlat szerkesztése, az oszlopok, a bemásolt képek egyezőek, az utolsó előtti két sor mindhárom ajánlaton dőlt betűs és szó szerint megegyezik,
   f) az Alter ajánlatának 5. oldalán a „***Nyilatkozatok***" szöveg szinte teljesen megegyezik az LKM Trade ajánlatának 3., és az Új Irány ajánlatának 4. oldalával [bár a cím más, a szerkesztésük (vastag dőlt betű, betűméret) ugyanaz],
   g) az LKM Trade 4. oldala és az Új Irány 3. oldalán a „***Garancia***" nyilatkozat szerkesztése szintén nagymértékű egyezőséget mutat.

Egyebek

[51] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0076 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[52] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[53] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0076 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[54] „árajánlat új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 8. számú melléklet
[55] „árajánlat lkm.pdf"; VJ/41-117/2016. 7. számú melléklet
[56] Az item date adata szerint.
[57] VJ/41-87/2016.
[58] Dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya pályázatában ezt a megjelenés támasztja alá (pontosan megegyezik az LKM Trade más ajánlatain [pl. Galgaguta, ING-REORG] szereplő aláírással, valamint az aláírás és a cégbélyegző elhelyezésével).
[59] Ezen az LKM Trade-es árajánlaton csak az első oldalon szereplő aláírás+ cégbélyegző kapcsán állapítható ez meg. Az árajánlat 2. és 3. oldalán szereplő aláírásoknál nem látható ez az egyezőség.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

106. Dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v. úgy nyilatkozott, hogy egyetlen ajánlatot sem látott, hozzá nem érkeztek be az ajánlatok, mindent az Alter intézett. Ebből kifolyólag vélhetően ajánlati felhívást sem küldött ki egyetlen ajánlattevőnek sem. Az Alter azonban ezt tagadta[60], azt állítva, hogy ugyanúgy járt el, mint a többi pályázónál, azaz az ajánlatok a pályázóhoz érkeztek, és a pályázó adta át számára a pályázatíráshoz szükséges másik két árajánlatot is.

III.2.8.2. Gelénes Község Önkormányzata

107. Gelénes Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 9/2011. (III.28.) határozatában döntött arról, hogy napelemes rendszer kiépítése kapcsán pályázatot nyújt be. Az ehhez szükséges ajánlatkérés a támogatási összegre tekintettel nem volt közbeszerzés köteles, az ajánlatok bekérése során az önkormányzat a pályázati kiírást vette alapul. Nyilatkozatában előadta, hogy[61]:
    - Az Alter végezte a projektmenedzsmenti feladatokat, amelyre 2011. április 1-jei dátummal nyújtott be ajánlatot; az ez alapján kötött szerződés nem áll rendelkezésre.
    - Az Alter ajánlotta mind az auditort, mind a kivitelezésre felkért két további vállalkozást (Új Irány, LKM Trade), azzal, hogy utóbbiak egymással összehasonlítható műszaki tartalmú ajánlatokat voltak képesek adni a pályázati felhívásnak megfelelően.
    - Az Alter készítette el az ajánlatkéréseket a műszaki tartalom tekintetében az audit alapján, a pályázati kiírásban szereplő minta szerint.
    - [személyes adat] polgármester vett részt az ajánlattételre felkért vállalkozások kiválasztásában, az ajánlatkérések előkészítésében és lebonyolításában, valamint a beérkezett ajánlatok kiértékelésében.
    - Elektronikusan nincsenek meg az ajánlatok, se más pályázati dokumentum.
    - Gelénes Község Önkormányzata nem talált arra utalóan semmit, hogy az Alter esetlegesen már a 2011. április 26-i ajánlatát megelőzően ajánlatot nyújtott volna be részére. Hangsúlyozta, hogy az Alter mellett ajánlatadásra felkért két másik vállalkozásnak ugyanolyan esélye volt a nyertes ajánlat benyújtására.
108. Az ajánlati felhívás[62] szerint, Gelénes Község Önkormányzata „Gelénes Község Önkormányzatának energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. április 28., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. május 4. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.
109. Az Alter ajánlata 2011. április 26-i, az Új Irány ajánlata 2011. április 20-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. április 24-i keltezésű volt.[63]
110. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 9.044.111 Ft, az Új Irány esetében 9.754.300 Ft, az LKM Trade esetében 10.005.255 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter lett.
111. Az auditori jelentés 2011. április 28-i dátumú, azaz az árajánlatok keltezését követően keletkezett.
112. Gelénes Község Önkormányzata pályázatát 2011. május 5-én nyújtotta be az Alter.[64]
113. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. június 3-án került sor.[65]

[60] VJ/41-87/2016.
[61] VJ/41-74/2016.
[62] VJ/41-74/2016., melléklet, VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0077 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa
[63] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0077 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa.
[64] VJ/41-109/2016.; VJ/41-116/2017.
[65] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0077 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

A dokumentumok keletkezésének körülményei

114. Az Alter szerverének lefoglalási másolata azt bizonyítja, hogy az Alternek már az ajánlati felhívásban előírt ajánlattételi határidő (2011. április 28.) előtt birtokában volt a versenytársainak számító Új Irány és az LKM Trade árajánlata word formátumban. A vizsgálat feltárta, hogy [személyes adat] 2011. április 26-i, „Gelénes" tárgyú e-mailjében[66] megküldte az Alter alkalmazottjának, Cseh Evelinnek az Alter („Gelénes_Új irány_napelem.doc"), az Új Irány („Gelénes_Új irány_napelem.doc") és az LKM Trade („Gelénes_LKM_napelem.doc") ajánlatait, word formátumban. Ezek az ajánlatok nem tartalmaznak cégszerű aláírást, sem cégbélyegzőt. Az e-mailt az audit tevékenységet végző INS Energia Kft. is megkapta. A metaadatok szerint az Alter word formátumú ajánlatát 'Bankbroker' nevű szerző készítette, 'csakber' felhasználó módosította utoljára 2011. április 26. 20:40-kor. Az Új Irány word formátumú ajánlatát 'csakber' nevű szerző készítette, 'csakber' felhasználó módosította utoljára 2011. április 26. 20:46-kor. Az LKM Trade word formátumú ajánlatát 'csakber' nevű szerző készítette, 'csakber' felhasználó módosította utoljára 2011. április 26. 20:43-kor.

115. Az árajánlatokon szereplő keltezés korábbi, mint a word dokumentumok keletkezésének metaadatok szerinti időpontja, ráadásul ezek a változatok dátumot sem tartalmaznak. A bizonyítékok arra utalnak, hogy a dokumentumok tényleges készítéséhez képest a dokumentumokon feltüntetett időpontok nem a valóságnak megfelelőek.

116. Az, hogy a'csakber' felhasználónév alatt pontosan ki végezte a módosítást az Új Irány és az LKM Trade ajánlatán, nem állapítható meg egyértelműen. Az említett felhasználónév azonban mindenképpen egy, az Alterhez köthető személyre utal.[67] A 'Bankbroker' felhasználónév eredete, kiléte nem vált beazonosíthatóvá a vizsgálat során.

117. Az Új Irány és az LKM Trade ténylegesen benyújtott ajánlatai[68] megegyeznek a fenti e-mailhez csatolt ajánlatokkal, azzal az eltéréssel, hogy azok cégszerű aláírást is tartalmaznak. A két vállalkozásnak a pályázathoz a minisztérium felé CD-n becsatolt ajánlatai a metaadatok szerint DPE Build 5656 alkalmazással készültek, szerzőjük '[személyes adat]'.[69]

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

118. A három árajánlat szerkesztése kapcsán hasonló mondható el, mint a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázatnál felsorolt a)-c), e)-g) pontok.

Egyebek

119. [személyes adat] az Alter ügyfélkénti meghallgatásán elmondta, hogy az e-mailben az auditor, az INS Energia Kft. részére küldte meg az ajánlatokat, valószínűleg azért, mert véleménye szerint szükség volt azok műszaki tartalmának ellenőrzésére. [személyes adat] nem tudott arra érdemben válaszolni, hogy miért word formátumban, aláírás nélkül küldte meg az ajánlatokat az auditor részére.[70]

120. [személyes adat] szerint az ajánlati felhívást a pályázótól kapta meg. Ezzel szemben a pályázó szerint az ajánlatkéréseket a műszaki tartalommal az Alter adta számára.

III.2.8.3. DINASZTIA 95 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: DINASZTIA)

121. A DINASZTIA előadta[71], hogy [szemlyes adat] ügyvezető készítette elő és bonyolította le a pályázathoz szükséges ajánlatkérést, a pályázati felhívás és a pályázati útmutató

[66] VJ/41-117/2016., 1. számú melléklet.
[67] VJ/41-87/2016., [személyes adat] szerint a 'csakber' felhasználónév az édesanyjáé volt, aki azonban bizonyosan nem foglalkozott ajánlatkészítéssel.
[68] VJ/41-74/2016., melléklet; VJ/41-117/2016., 9. és 10. mellékletek
[69] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0077 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[70] VJ/41-84/2016.
[71] VJ/41-62/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

előírásainak figyelembe vételével, amelynek keretében az ajánlatkérések kiértékelését is elvégezte. Előadta, hogy

- A pályázatban megjelenő árajánlatokat megelőzően nem kért/kapott árajánlot az Altertől, mivel először auditot kellett elvégeztetnie, és csak ezután keresett kivitelező cégeket.
- Az Alter tett arra javaslatot, hogy a vállalkozás az LKM Trade-től és az Új Irány-tól kérjen még ajánlatot, annak érdekében, hogy egymással összehasonlítható műszaki tartalmú rendszereket kínáljanak az ajánlattevők.
- Az ajánlatkéréshez használt sablont a projekt-menedzsmenti feladatokat ellátó Alter bocsátotta rendelkezésére.
- Az Altert azért vette igénybe a pályázat elkészítéshez, így a pályázati adatlap kitöltéséhez, mert ilyen kapacitással a vállalkozás nem rendelkezett.
- Az ajánlatokat postán küldték meg az ajánlattevők a vállalkozásnak, tekintettel arra, hogy a pályázati felhívás szerint eredetiben meg kellett őrizni azokat, és csak utólag szkennelték be azokat.
- Mivel a pályázati felhívás szerint a legalacsonyabb árú ajánlatot kellett elfogadni, így az ajánlatkérésen ugyanolyan eséllyel indult mindhárom vállalkozás.

122. Az ajánlati felhívás szerint, a DINASZTIA „A DINASZTIA energetikai korszerűsítése napelemes rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. április 28., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. május 3. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[72]

123. Az Alter ajánlata 2011. április 26-i, az Új Irány és az LKM Trade ajánlatai pedig 2011. április 20-i keltezésűek voltak.[73]

124. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 53.811.000 Ft, az Új Irány esetében 55.413.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter volt.

125. Az auditjelentés 2011. április 28-án kelt.

126. A DINASZTIA Kft. pályázatát 2011. május 4-én nyújtotta be az Alter.[74]

127. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. június 3-án került sor.[75]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

128. Az Alter szerverén a DINASZTIA 95 Kft.-hez köthető (‘[személyes adat]’) „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus/CD Dinasztia 4.2.0 A/pályázat/II. Csatolandó mellékletek/9.” mappában mind az Új Irány,[76] mind az LKM Trade[77] pdf formátumú ajánlata megtalálható.

129. Mindkét ajánlat esetén a dokumentumok szerzőjének felhasználóneve ’[személyes adat]’, azok utolsó módosításának időpontja nem állapítható meg. A metaadatok szerint 2011. május 1-jén[78] készülhettek, a DPE Build 5656 alkalmazással.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

130. A három árajánlat szerkesztése kapcsán hasonló mondható el: azok a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott árajánlatok a)-c), e)-g) pontjaiban megegyeznek egymással.

III.2.8.4. Galgaguta Község Önkormányzata

[72] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0078 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa.
[73] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0078 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa.
[74] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz, VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[75] VJ/41-62/2016.; VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0078 mappa/”KIVITELEZÉS” mappa.
[76] „Árajánlat új irány.pdf”; VJ/41-117/2016. 21. melléklet
[77] „árajánlat_LKM.pdf”; VJ/41-117/2016. 20. melléklet
[78] Az item date alapján.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

131. Galgaguta Községi Önkormányzata a vizsgálatba bevont pályázat körülményeivel kapcsolatban a következőket adta elő[79]:
- 2011 során több más vállalkozás mellett az Alterrel is tárgyaltak, kerestek pályázatíró és kivitelező cégeket. [személyes adat] akkori polgármester tárgyalt az ügyben, a képviselőtestület hozta meg a döntést.
- Az Alterrel mint pályázatíróval kerültek kapcsolatba, amely cég arról tájékoztatta az önkormányzatot, hogy egymással összehasonlítható műszaki tartalmú ajánlatokat kell bekérniük, továbbá az Alter a pályázatírást is elvállalta.
- Az önkormányzat az Alter javaslatára választotta ki az ajánlatadásra felkért vállalkozásokat.
- Az ajánlatkérés során a pályázati dokumentáció szerint járt el az önkormányzat.
- Az ajánlatokat a három vállalkozás személyesen vagy postai úton nyújtotta be, ennél közelebbi információt azonban az önkormányzat nem tudott megadni.
- Az Alter pályázatírási tevékenységet is ellátott az önkormányzat felé, ami a pályázati adatlap és a csatolandó melléklet összeállítását takarta.
- Az ajánlatadásra felkért vállalkozások közötti összejátszásra utaló körülményeket az ajánlatkérő nem azonosított.[80]

132. Az ajánlati felhívás szerint, Galgaguta Község Önkormányzata „Galgaguta község önkormányzata korszerűsítése napelemes rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. május 10., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. május 20. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[81]

133. Az Alter ajánlata 2011. május 9-i, az Új Irány ajánlata 2011. április 20-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. május 2-i keltezésű volt.[82]

134. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 6.474.015 Ft, az Új Irány esetében 6.664.000 Ft, az LKM Trade Kft. esetében szintén 6.664.000 Ft volt. [83] A nyertes ajánlattevő az Alter lett.

135. Az auditjelentés keltezése 2011. május 17. volt.

136. Galgaguta Község Önkormányzata pályázatát 2011. május 17-én nyújtotta be az Alter.[84]

137. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. június 21-én került sor.[85]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

138. Az Alter szerverén a Galgaguta Község Önkormányzathoz köthető („[személyes adat]") „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában[86] mind az Új Irány,[87] mind az LKM Trade[88] pdf formátumú ajánlata megtalálható volt.

139. A metaadatok szerint mindkét ajánlat szerzője az „Alter", azokat 2011. május 9-én (13:05-kor, illetve 13:08-kor) módosították utoljára, Primo PDF alkalmazással.

140. Az Alter szerverén talált árajánlatokon kívül az Új Irány és az LKM Trade árajánlatainak a minisztérium felé benyújtott, CD-n található másolatai szintén Primo PDF alkalmazással készültek.[89]

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

[79] VJ/41-67/2016.
[80] VJ/41-67/2016.
[81] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0104/"Kivitelezés" mappa
[82] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0104/"Kivitelezés" mappa
[83] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0104/"Kivitelezés" mappa
[84] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[85] VJ/41-67/2016., melléklet, VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0104/"Kivitelezés" mappa
[86] „ÜGYFÉL/[személyes adat]/Galgaguta/Nem publikus/cd/II. Csatolandó mellékletek/10"
[87] „új irány.pdf" ; VJ/41-117/2016. 30. melléklet
[88] „lkm árajánlat.pdf"; VJ/41-117/2016. 30. melléklet
[89] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0104/"Kivitelezés" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

141. Mindhárom árajánlat sok hasonlóságot mutat – ld. a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat kapcsán ismertetett a)-c), e) pontok. Az e) pont kapcsán kiemelhető, hogy az Alter, az Új Irány, az LKM Trade ajánlataiban a 2. oldaltól kezdődő „Árajánlat" nemcsak a tételes felsorolásában egyezik meg, hanem még abban is, hogy a táblázatok első oszlopában „Menevezés" elírás is mindhárom ajánlatban megtalálható. Az Új Irány és az LKM Trade árajánlatának ezen szakaszának szerkesztése is ugyanaz, míg az Alter csak csekély szerkesztésbeli eltérést mutat ezekhez képest.

142. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban – mind az Alter szerverén talált dokumentumokban, mind a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban található dokumentumokban – képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – cégszerű aláírása.

143. Az Új Irány és az LKM Trade árajánlata közötti további egyezőség, hogy a „Fizetési ütemezés" szerkesztése, tartalma, dokumentumban való következősége ugyanaz, míg az Alter ajánlatának ugyanezen részével nagymértékű hasonlóságot mutat.

III.2.8.5. Barcsa Fa Kft.

144. A Barcsa Fa Kft. előadása[90] szerint az ajánlatkérést teljes egészében az Alter végezte a Barcsa Fa Kft. helyett, amely vállalkozást szóban megbíztak a pályázat lebonyolításával, a következőkkel:

- A Barcsa Fa Kft. interneten, egyéb hirdetési helyeken is érdeklődött, kért ajánlatot, és telefonos egyeztetések után egyes vállalkozások küldtek árajánlatot, mások viszont nem. Mivel szakmai és egyéb ismeretekkel nem rendelkezett a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban, ezért úgy döntött, hogy az Altert (a környéken lévő beruházóktól kapta meg az Alter elérhetőségét), mint professzionális tendereztetést lebonyolító vállalkozást bízza meg.
- Az Alterrel korábban is volt már kapcsolata, kb. 2011 tavaszán vették fel a kapcsolatot egy másik pályázati lehetőség miatt, amiről végül lemaradt a Barcsa Fa Kft. Ezért bízták meg az Altert, hogy ha újabb pályázati lehetőséget hirdetnek, minél előbb jelezzék.
- Az Alter választotta ki, melyik auditortól kérjenek ajánlatot.
- Arról, hogy melyik ajánlatot fogadják el, a Barcsa Fa Kft. döntött, a legalacsonyabb ár alapján, emellett a referencia munkákat, a beruházás gondozását, karbantartását vették figyelembe. A kivitelezői árajánlat kiválasztása után az Altert bízták meg a pályázat elkészítésével és az azzal kapcsolatos összes ügy lebonyolításával. Az ezzel kapcsolatos megállapodás szóban történt.
- Az ajánlatkérés, illetve az ajánlatok benyújtásának időpontjáról, valamint körülményeiről a vállalkozás nem tudott nyilatkozni. Az ajánlatkérések elkészítésében az Alter is segített, mivel igen szoros határidő állt rendelkezésre, illetve a sablont a pályázatíró adta.
- Az ajánlatkérések már nem állnak rendelkezésre.

145. Az ajánlati felhívás szerint, a Barcsa Fa Kft. „A Barcsa Fa Kft. energetikai korszerűsítése napelemes rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. július 18., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. október 25. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[91]

[90] VJ/41-65/2016.
[91] VJ/41-65/2016., melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

146. Az Alter ajánlata 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 11-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt. 2011. július 11-i keltezéssel, ajánlatot adott a KORAX Gépgyár Kft. is.[92]
147. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 43.896.248 Ft, az Új Irány esetében 52.671.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt. A KORAX Gépgyár Kft. nettó 50.745.080 Ft ajánlati árat jelölt meg.[93]
148. Az auditjelentés keltezése 2011. július 25.
149. A nyertes ajánlattevő az Alter volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 18-án került sor.
150. A Barcsa Fa Kft. pályázatát 2011. július 25-én nyújtotta be az Alter.[94]

Egyebek

151. [személyes adat] az Alter ügyfélkénti meghallgatásán elmondta, hogy a Barcsa Fa Kft. ajánlatkérése során ugyanúgy járt el, mint általában, az ajánlatok sem hozzá érkeztek be.[95]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

152. Az Alter szerverén a Barcsa Fa Kft.-hez („Barnácz György") köthető „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában[96] megtalálható az Új Irány,[97] illetve az LKM Trade[98] word formátumú ajánlata. A metaadatok szerint szerzőjük 'Bankbroker', utoljára '[személyes adat]' felhasználónéven módosították 2011. július 25-én 10:02-kor, illetve 2011. július 25-én 9:54-kor.
153. A fenti elérésű „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[99] mind az LKM Trade[100] pdf formátumú ajánlata is megtalálható.
154. Mindkét pdf formátumú ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint a szerzőjük az 'Alter', a Primo PDF alkalmazással készültek, és 2011. július 25-én 10:01-kor, illetve 9:54-kor módosították azokat utoljára.
155. Az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt ajánlatkérései szintén Primo PDF alkalmazással készültek és képszerűen beillesztve tartalmazzák a cégszerű aláírásokat.[101] Az Alter árajánlata[102] a CD-n DPE Build 5656-tal készült '[személyes adat]' szerzővel.
156. A metaadatok szerint az árajánlatok nem az azokon szereplő keltezés szerinti időpontban keletkeztek, hanem az ajánlati felhívásban megjelölt ajánlattételi határidőt követően, a pályázat benyújtásának napján.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

157. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. bemutatott pályázatban értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.
158. Külön kiemelendő, hogy az Új Irány és LKM Trade word formátumú árajánlatokban, valamint pdf formátumoknál az Alter szerverén talált dokumentumokban és a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban csatolt dokumentumokban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírása.

[92] VJ/41-65/2016., melléklet.
[93] VJ/41-65/2016., melléklet.
[94] VJ/41-109/2016; VJ/41-116/2017.
[95] VJ/41-87/2016.
[96] VJ/41-116/2016.
[97] VJ/41-117/2016. 2. számú melléklet.
[98] VJ/41-117/2016. 5. számú melléklet.
[99] „árajánlat új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 4. számú melléklet.
[100] „341nlat_LKM.pdf"; VJ/41-117/2016. 3. számú melléklet.
[101] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0681/"Kivitelezés" mappa
[102] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0681/"Kivitelezés" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

159. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés” szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó” szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki.
160. A „Fizetési Ütemezés” rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

III.2.8.6. Juvenal Kft.

161. A Juvenal Kft. részéről [személyes adat] ügyvezető volt a projekt lebonyolításáért felelős személy. A pályázat kapcsán a következőket adta elő[103]:
    - Az ajánlatkérés során a pályázati útmutatóban leírtakat vették alapul.
    - Az auditort a névjegyzékből választotta az Alter javaslata alapján.
    - Az ajánlattételi felhívás műszaki tartalmát az auditor állította össze, a sablont a pályázatírótól kapta.
    - Az Alter tett javaslatot a vállalkozás felé arra, hogy az Új Irány és az LKM Trade vállalkozásokat kérje fel ajánlattételre, az ajánlatok összehasonlíthatósága érdekében (az elsődleges szempont az volt, hogy összehasonlítható műszaki tartalmat biztosítani tudó cégeket válasszon, mivel ezt a pályázati felhívás előírta, nyilatkozta a Juvenal).
    - A felkért vállalkozásokat telefonon kereste meg, az ajánlatokat pedig postán kérte be tőlük (a pályázati felhívás előírta, hogy eredetiben, pecséttel ellátva kell megőrizniük az ajánlatokat). Elektronikusan vagy CD-n nem kapott ajánlatot, csak papíron. Ezeket szkennelték be a pályázathoz.
    - Miután nyertesnek választották az Altert, azután kérték fel pályázatírásra, koordinálásra. Feladata a pályázati adatlap kitöltése volt.
    - Az ajánlatkérés, valamint az ajánlatadás pontos időpontjait a Juvenal Kft. nem tudta rekonstruálni.
162. Az ajánlati felhívás szerint – amelyhez a sablont az Altertől kapták – a Juvenal Kft. „A szolnoki Juvenal autókereskedés korszerűsítése napelemes rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje – nyilvánvalóan elírásból adódóan – 2012. február 1-je, az eredményhirdetés tervezett időpontja 2012. február 2. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.
163. Az Alter ajánlata 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 6-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt.[104]
164. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 43.896.248 Ft, az Új Irány esetében 55.413.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt. A nyertes ajánlatot az Alter nyújtotta be.
165. Az auditjelentés keltezése 2011. július 11.
166. A Juvenal Kft. pályázatát 2011. július 13-án nyújtotta be az Alter.[105]
167. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. szeptember 27-én került sor.[106]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

168. Az Alter szerverén a Juvenal Kft.-hez („[személyes adat]”) köthető „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus” mappában mind az Új Irány Energetika Kft.,[107] mind az LKM Trade[108] pdf formátumú ajánlata megtalálható.

[103] VJ/41-100/2016.
[104] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0533/”KIVITELEZÉS” mappa.
[105] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[106] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0533/”KIVITELEZÉS” mappa.
[107] „új irány.pdf”; VJ/41-117/2016. 24. melléklet.
[108] „341nlat_LKM.pdf”VJ/41-117/2016. 23. melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

169. Mindkét ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint azok szerzője az „Alter”, a Primo PDF alkalmazással készültek, és 2011. július 12-én módosították azokat utoljára, 13:16-kor, illetve 13:18-kor. Mindkét ajánlatban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója, valamint az ügyvezetők cégszerű aláírása.
170. Az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt ajánlatkérései szintén Primo PDF alkalmazással készültek és képszerűen beillesztve tartalmazzák a cégszerű aláírásokat.[109]
171. A metaadatok szerint az árajánlatok nem az azokon szereplő keltezés szerinti időpontban keletkeztek, hanem az ajánlati felhívásban megjelölt ajánlattételi határidőt követően, a pályázat benyújtását egy nappal megelőzően.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

172. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázatban értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.
173. Külön kiemelendő, hogy az Új Irány és LKM Trade Primo PDF-fel készült árajánlataiban, így az Alter szerverén talált dokumentumokban és a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban csatolt dokumentumokban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírása.
174. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés” szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó” szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki. A „Fizetési Ütemezés” rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

III.2.8.7. ING-REORG Kft.

175. Az ING-REORG Kft.[110] a vizsgálattal érintett pályázatok kapcsán a következőket adta elő[111]:
    - A pályázat során [személyes adat] tulajdonos[112] járt el.
    - Az ajánlattételi felhívást a pályázatíró biztosította, és az auditor által megadott műszaki tartalom elküldésre került az ajánlatra felkért cégekhez.
    - Az auditort a regisztrált auditorok névjegyzékéből választották.
    - A pályázati kiírások megjelenésével vette fel az Alterrel a kapcsolatot, amely vállalkozást pályázatírásra is felkért.
    - Az Alter javasolta, hogy az Új Irány-t és az LKM Trade-et keresse fel ajánlattételre, akiktől aztán 2011. június elején, írásos formában kért ajánlatot. Az Alter a javaslatát azzal indokolta, hogy ezáltal biztosítható, hogy azonos lesz az ajánlatok műszaki tartalma, a pályázati kiírás feltételeinek megfelelően.
    - Az ajánlatok személyesen vagy postai úton érkeztek be, de az ajánlatok benyújtásának pontos körülményeit azonban nem tudta rekonstruálni. A pályázattal kapcsolatos egyetlen dokumentumot sem tudott becsatolni. Nyilatkozata szerint „ezek megőrzését a pályázati elszámolás és a végellenőrzés után a kollégák nem tartották fontosnak.”
    - Telefonon értesítette az ajánlatadásra felkért vállalkozásokat az ajánlatok eredményéről.
    - Az Alter projektmenedzserkénti közreműködését azért vette igénybe az ING-REORG Kft., mert nyertes és megvalósult energetikai pályázati referenciája volt. Erről 2011 tavaszán, a pályázat megnyerését követően állapodtak meg, a megbízási szerződést a vállalkozás nem tudta csatolni.

[109] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0533/”Kivitelezés” mappa
[110] A Merkapt Kft.-ből vált ki a vállalkozás, a két vállalkozás tulajdonos ügyvezetője azonos ([személyes adat]).
[111] VJ/41-69/2016.
[112] A Merkapt Zrt. cégtulajdonosa is.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

- Az ING-REORG Kft. nem tapasztalt olyan körülményt, amely az ajánlatadásra felkért vállalkozások összejátszására utalt volna.

176. Az ajánlati felhívás[113] szerint, az ING-REORG Kft. „Az ING-REORG Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. június 20., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. június 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

177. Az Alter ajánlata 2011. június 18-i, az Új Irány ajánlata 2011. június 15-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. június 10-i keltezésű volt.[114]

178. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 24.624.072 Ft, az Új Irány esetében 27.371.100 Ft, az LKM Trade esetében 29.130.000 Ft volt.

179. Az auditjelentés 2011. június 20-án kelt.

180. A nyertes ajánlattevő a legalacsonyabb árú ajánlatot benyújtó Alter volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 12-én került sor.[115]

181. Az ING-REORG Kft. pályázatát 2011. július 21-én nyújtotta be az Alter.[116]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

182. Az Alter szerverén, a Juvenal Kft.-hez („'[személyes adat]'") köthető mappán belül, a „Nem publikus" mappában szerepel az Új Irány ING-REORG Kft.-nek címzett ajánlata, word formátumban.[117] A metaadatok szerint szerzője 'Bankbroker', utoljára '[személyes adat]' felhasználónéven módosították, 2011. július 12-én 13:16-kor készült, és másnap, 2011. július 13-án 8:55-kor történt az utolsó módosítás. A metaadat szerinti dátum tehát nagyban eltér az ING-REORG Kft-nek adott árajánlaton szereplő keltezéstől.

183. A pályázatra CD-n benyújtott mindhárom ajánlatról[118] megállapítható, hogy azok a metaadatok szerint Adobe Acrobat 8.1. alkalmazással az Alteré 2011. július 12-én, a másik kettő 2011. július 13-án (11:14-kor, illetve 11:13-kor) készültek.

184. Az LKM Trade word formátumú ajánlatát a vizsgálat nem tárta fel, csak az ADOBE ACROBAT 8.1. alkalmazással készült árajánlat ismert a 17. alszámú CD mellékletről.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

185. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán megállapítható, hogy a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat során értékelt hasonlóságok, egyezőségek az a)-e) pontok tekintetében itt is megtalálhatók.

186. Hangsúlyozandó, hogy az Új Irány word formátumú árajánlatában képszerűen beillesztve szerepel a cégbélyegző és az aláírás. Bár az LKM Trade szerkesztett árajánlatát nem sikerült megtalálnia a vizsgálatnak, a 17. alszámú CD mellékleten szereplő árajánlaton egyértelműen megállapítható[119], hogy az LKM Trade aláírás, cégbélyegzője képként beillesztve került fel, azaz lennie kellett egy olyan dokumentumnak, amelyre ezek képként szerkesztve kerültek rá.

187. A Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés" szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó" szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki. A „Fizetési Ütemezés" rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel. Az LKM Trade ajánlatának „Fizetési Ütemezés" része pedig

[113] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0569 mappa, „Kivitelezés" mappa.
[114] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0569 mappa, „Kivitelezés" mappa.
[115] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0569 mappa, „Kivitelezés" mappa.
[116] VJ/41-116/2016., 2. kérdésre adott válasz.
[117] „Árajanlat_napkoll._Új Irány.doc"; VJ/41-117/2016. 22. melléket
[118] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0569 mappa, „Kivitelezés" mappa
[119] Hiszen önmagán a pályázaton látszik.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

részben megegyezik az Alter árajánlatnak a „Fizetési Ütemezés” részével (ld. pl. Galgaguta, Merkapt Kft.).

III.2.8.8. euroKERÁMIA Kft.

188. Az euroKERÁMIA Kft. előadása[120] szerint a pályázati felhívásban foglalt előírásoknak megfelelően bonyolított le ajánlatkérést. Az ajánlattételre felkért vállalkozások kiválasztását, az ajánlatkérések előkészítését és lebonyolítását, valamint a beérkezett ajánlatok kiértékelését [személyes adat] ügyvezető végezte:
    - Az ajánlattételre felkért auditorokat a pályázati konstrukcióban megadott auditori névjegyzékből választotta ki. Előadta, hogy a pályázati konstrukció felhívása miatt kizárólag olyan vállalkozásoktól kérhettek be ajánlatot, amelyek az auditban meghatározott műszaki paramétereknek megfelelő típusú és darabszámú napelemes rendszert telepíteni tudják, és ugyanolyan, egymással összehasonlítható műszaki paramétereket tudnak biztosítani, amelyre figyelemmel kellett lenni a kivitelezés kapcsán ajánlattételre felkért vállalkozások kiválasztásánál.
    - Az ajánlati felhívást az auditor készítette az általa kalkulált műszaki paramétereknek megfelelően, míg a konkrét sablont a pályázatíró bocsátotta az euroKERÁMIA Kft. rendelkezésére.
    - A konkrét árajánlatokat az audit elvégzése után kérte be.
    - Az ajánlattételre felkért vállalkozások kiválasztásánál a pályázatíró Alter segítségét kérték, amelynek ügyvezetőjével évekre visszanyúlóan kapcsolatban álltak.
    - A pályázat írására felkért Alter az ajánlatkérésre használt sablon rendelkezésre bocsátása mellett a pályázati adatlapot és annak mellékleteit töltötte ki. Az Alter bevonása a pályázat összeállításába azért volt indokolt, mert az euroKERÁMIA Kft. nem rendelkezett pályázatíró kapacitással, szakértelemmel, emellett az Alter megfelelő referenciákkal is bírt.
    - Csak az ajánlati felhívás után kapott árajánlatot az Altertől, azelőtt nem.
    - Az ajánlatkéréssel, illetve az ajánlatadással kapcsolatos pontos dátumokat nem tudta rekonstruálni. Minden dokumentum eredetiben kellett a pályázat kiírójának, ezért minden dokumentum papír alapon volt meg, amelyek később scannelésre kerültek. Az euroKERÁMIA Kft. azonban már nem rendelkezik ezekkel az iratokkal.
    - Nem tapasztalt az eljárás alá vontak közötti esetleges összejátszásra utaló körülményeket.

189. Az ajánlati felhívás szerint[121], az euroKERÁMIA Kft. „Az euroKERÁMIA Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás alapján az ajánlattétel határideje nem állapítható meg, mert azon – nyilvánvalóan tévesen – ajánlattételi határidőként 2012. február 13., az eredményhirdetés tervezett időpontjaként pedig 2012. február 22. szerepelt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

190. Az Alter ajánlata[122] 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 6-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt.

[120] VJ/41-45/2016., 2. kérdésre adott válasz.

[121] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0-0550 mappa „Kivitelezés” mappa; VJ/41-117/2016. 26. melléklet

[122] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0-0550 mappa „Kivitelezés” mappa; Az EUROKERÁMIA Kft. az NFM-hez 2015 májusában benyújtott jogorvoslati kérelméhez az Alter, az Új Irány Energetika és az LKM Trade Kft. ajánlatai mellett további két vállalkozás, így Erdélyi Róbert egyéni vállalkozó 2011. június 25-i, valamint a Corporate Trust Kft. 2011. július 10-i ajánlatát is becsatolta. A két ajánlatról jogorvoslati kérelmében előadta, hogy

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

191. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 12.239.217 Ft, az Új Irány esetében 16.033.085 Ft, az LKM Trade esetében 14.784.600 Ft volt.
192. Az auditjelentés időpontja 2011. július 11.
193. A nyertes ajánlattevő az Alter volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére már az ajánlattételek beküldése, sőt az Alter és az LKM Trade ajánlatának kelte előtt (!) 2011. július 6-án került sor.[123]
194. Az euroKERÁMIA Kft. pályázatát 2011. július 18-án nyújtotta be az Alter.[124]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

195. Az Alter szerverén megtalálható volt word formátumban az ajánlati felhívás[125], metaadatai szerint szerzője '[személyes adat]', készült 2011.07.14-én 12:06 órakor, utolsó módosítása 2011.07.14-én 12:14 órakor történt.
196. Az euroKerámia Kft.-hez köthető „ÜGYFÉL" mappán belül, a „Nem publikus" mappában található az LKM Trade euroKERÁMIA Kft.-hez címzett ajánlata, word formátumban. A metaadatok szerint szerzője 'Bankbroker', utoljára '[személyes adat]' módosította, 2011. július 12-én 12:22-kor készült, utolsó módosítás: 2011.07.14. 15.10 perckor[126].
197. Az euroKERÁMIA Kft.-hez köthető „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában megtalálható az Új Irány word formátumú ajánlata is,[127] a metaadatok szerint szerzője 'Bankbroker', utoljára pedig '[személyes adat]' módosította, 2011. július 14-én 15:00 órakor.
198. Az Alter szerverén az euroKERÁMIA Kft.-hoz köthetően („[személyes adat]"), az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[128] mind az LKM Trade[129] pdf formátumú ajánlata megtalálható.
199. Mindkét pdf formátumú ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint azok szerzője az „Alter", Primo PDF alkalmazással készültek 2011. július 14-én 15:00 órakor, (ez egyben az utolsó módosítás dátuma is).
200. Az Alter szerverén talált árajánlatokon kívül az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt árajánlatai szintén Primo PDF alkalmazással, „Alter" elnevezésű szerzővel készültek.[130]
201. A metaadatok szerint a háromból egyik árajánlat készítése sem az ajánlatokon feltüntetett keltezéskor történt ténylegesen, hanem későbbi időpontban. Ugyanígy, maga az ajánlati felhívás sem az árajánlatok készítése előtt készült, hanem az árajánlatok tényleges – metaadatok szerinti – készítése tájékán (aznap vagy előtte egy-két nappal).
202. Az is megállapítható, hogy az Alter az euroKerámiával már a saját (2011. július 7.) és az LKM Trade (2011. július 8) árajánlata előtt, az Új Irány ajánlatának napján (2011. július 6.) megkötötte a vállalkozási szerződést, ami szintén azt bizonyítja, hogy nem került sor valós árajánlatok adására.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

203. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat során értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.
204. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban, valamint az Alter szerverén talált Új Irány word formátumú árajánlatában, és a

azokat pályázatához ugyan korábban nem nyújtotta be, azonban a két ajánlattevőt nem az Alter ajánlotta számára, ráadásul mindkét ajánlat magasabb árat tartalmaz, mint az Alter ajánlata.[122]

[123] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0-0550 mappa „Kivitelezés" mappa
[124] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[125] VJ/41-117/2016. 26. melléklet
[126] VJ/41-117/2016/ 40. melléklet
[127] „Árajanlat_napkoll._Új Irány.doc"; VJ/41-117/2016. 27. melléklet.
[128] „új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 29. melléklet.
[129] „341nlat_LKM.pdf"; VJ/41-117/2016. 28. melléklet.
[130] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0550/"Kivitelezés" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

minisztérium felé elküldött pályázati anyagban található dokumentumokban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – cégszerű aláírása.

205. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés” szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó” szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki.

206. A „Fizetési Ütemezés” rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

III.2.8.9. Merkapt Kft.

207. A Merkapt jogutódja, a Merkapt Építőipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt. a pályázatírással kapcsolatban a következőket adta elő[131]:
    - [személyes adat], a tulajdonos vett részt az előkészítésben, kiválasztásban.
    - A regisztrált auditorok közül választotta ki [személyes adat] auditort.
    - Telefonon kereste meg az Altert a pályázatírással összefüggésben, amely javaslatot tett neki a kivitelezés és a nyilvánosság biztosítása tárgyában ajánlatkérésre felkért vállalkozásokra, az Új Irányt, valamint az LKM Trade-et ajánlva. Az Alter azzal indokolta javaslatát, hogy ezáltal biztosítható az azonos műszaki tartalmú ajánlatok benyújtása a pályázati kiírás feltételeivel összhangban.
    - A pályázati kiírás megjelenését követően, 2011 tavaszán állapodott meg az Alterrel a pályázatírási és koordinálási tevékenység tekintetében. A megbízási szerződést egyik fél sem tudta becsatolni.
    - Az ajánlatkérés pontos körülményeit és időpontjait nem tudta rekonstruálni, csak arra emlékezett, hogy az ajánlatok személyes átvétellel vagy postai úton érkeztek be hozzá.
    - Az Alter bocsátotta rendelkezésére az ajánlatkéréshez használt sablont.
    - A pályázattal kapcsolatos egyetlen dokumentumot sem tudott becsatolni. Nyilatkozata szerint „ezek megőrzését a pályázati elszámolás és a végellenőrzés után a kollégák nem tartották fontosnak.”[132]

208. Az ajánlati felhívás szerint, a Merkapt Kft. „A Merkapt Debrecen Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel Győrben” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére, győri ingatlanára. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. június 1., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. június 10. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[133]

209. Az Alter ajánlata 2011. május 31-i, az Új Irány ajánlata 2011. május 28-i, az LKM Trade Kft. ajánlata pedig 2011. május 30-i keltezésű volt.[134]

210. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 52.671.000 Ft, az Új Irány esetében 55.413.000 Ft, az LKM Trade esetében 53.760.000 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter lett.

211. Az auditjelentés 2011. június 10-én kelt.

212. A Merkapt Kft. pályázatát 2011. június 17-én nyújtotta be az Alter[135]

213. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 28-án került sor.[136]

A dokumentumok keletkezési körülményei

[131] VJ/41-82/2016.

[132] Eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az Útmutató alapján 2020-ig az iratok vonatkozásában megőrzési kötelezettség terheli a vállalkozást.

[133] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0250/”Kivitelezés” mappa.

[134] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0250/”Kivitelezés” mappa.

[135] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.

[136] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0250/”Kivitelezés” mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

214. Az Alter szerverén a Merkapt Kft.-hez köthető („[személyes adat]") „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában az Új Irány[137] és az LKM Trade[138] word formátumú ajánlata is megtalálható.
215. Mindkét word formátumú ajánlat szerzője 'Bankbroker', utoljára '[személyes adat]' felhasználónéven módosították, 2011. május 31-én 11:56-kor, illetve 11:38-kor. Az iraton szereplő cégszerű – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírások képként beillesztve szerepelnek az ajánlatokon.
216. Az Alter szerverén a Merkapt Kft.-hez köthető („[személyes adat]") „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[139] mind az LKM Trade[140] pdf formátumú ajánlata megtalálható.
217. Mindkét, a szerveren található, pdf formátumú ajánlat[141] szerzője a metaadatok szerint az 'Alter', a Primo PDF alkalmazással.
218. Mindkét, a pályázatra CD mellékletként benyújtott, pdf formátumú ajánlat[142] metaadatai szerint azok szerzője az 'Alter', a Primo PDF alkalmazással, 2011. május 31-én 11:56-kor, illetve 11:39-kor készültek, és ekkor is módosították azokat utoljára.
219. Mind a word, mind a pdf formátumú LKM Trade és Új Irány ajánlat tehát még az ajánlati felhívásban előírt ajánlattételi határidő (június 1.) előtt megtalálható volt már az Alter szerverén. Ugyanezek a dokumentumok (ugyanezen tulajdonságokkal) kerültek benyújtásra a minisztériumhoz a 17. alszámú CD melléklet szerint.
220. A metaadatok szerint míg az Új Irány és az LKM Trade árajánlata 2011. május 31-én készült, addig az Alter árajánlata az árajánlat szerinti 2011. május 31. keltezéssel ellentétben 2011. június 14. napján, azaz a június 17-i benyújtás előtt készülhetett ténylegesen.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

221. A három árajánlat több olyan szerkesztési hasonlóságot hordoz, amint azt a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat kapcsán megállapítható volt az a)-e) pontok tekintetében.
222. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban – mind az Alter szerverén talált dokumentumokban, mind a minisztérium felé elküldött pályázati dokumentumokban – képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők aláírása a cégbélyegzővel együtt.
223. Kiemeli továbbá az eljáró versenytanács, hogy az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezésben" (ez az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi) „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó" szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki. A „Fizetési Ütemezés" rész ezen túlmenően szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel. Az LKM Trade „Fizetési Ütemezése" szintén több hasonlóságot mutat az Alter és az Új Irány ezen részével.

III.2.8.10. Pósán Zoltán e.v.

224. Pósán Zoltán e. v. előadása szerint[143] a vizsgált pályázat körülményei a következők voltak:
    - Az Igre Pharma Bt. ügyvezetője, [személyes adat] javaslata alapján választotta ki és kereste meg telefonon az ajánlattételre felkért vállalkozásokat, és a Tabaka Bt. és a Tamás '97 Bt. is megerősítették, hogy a kivitelező cégek árai reálisak.
    - Már a pályázat beadását megelőzően tárgyalt az Alterrel.

[137] „Árajnlat merkapt_Új Irány.doc"; VJ/41-117/2016. 16. melléklet.
[138] „Alter árajánlat_LKM.doc"; VJ/41-117/2016. 15. melléklet.
[139] „árajánlat új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 19. melléklet.
[140] „Árajánlat LKM.pdf"; VJ/41-117/2016. 18. melléklet.
[141] „árajánlat új irány.pdf"; „árajánlat LKM.pdf".
[142] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0250/"Kivitelezés" mappa.
[143] VJ/41-66/2016., melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

- A 2011. június 8-án kelt megbízási szerződés keretében megbízta az Altert a pályázatírással.[144] A megbízási szerződés negyedik pontja azt tartalmazta, hogy a projekt során szükséges kivitelezői árajánlatok beszerzése az ügyfelek joga, feladata, amennyiben azonban nem ismernek a pályázat formai követelményeinek megfelelő számú és minőségű vállalkozást, az Alter jogosult ajánlani vállalkozásokat a kivitelezésre.[145]
- Az auditra felkért vállalkozást az Alter javasolta.
- A kivitelezői árajánlatok postai úton érkeztek meg Pósán Zoltánhoz.
- Az Alter pályázatírási tevékenysége keretében a pályázati adatlapot és a csatolandó dokumentumokat töltötte ki.

225. Az ajánlati felhívás szerint, Pósán Zoltán e. v. „Pósán Zoltán egyéni vállalkozó energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. július 18., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2012. április 23. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[146]

226. Az Alter ajánlata 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 11-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt.[147]

227. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 43.896.248 Ft, az Új Irány esetében 52.671.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt.

228. Az auditjelentés időpontja 2011. július 15.

229. A nyertes ajánlattevő az Alter volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 18-án került sor.[148]

230. Pósán Zoltán e. v. pályázatát 2011. július 25-én nyújtotta be az Alter.[149]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

231. Az Alter szerverén a Pósán Zoltán egyéni vállalkozóhoz köthető „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[150] mind az LKM Trade[151] pdf formátumú ajánlata megtalálható.

232. A metaadatok szerint mindkét ajánlat szerzője 'Alter', 2011. július 25-én 9:59-kor, illetve 9:53-kor módosították azokat utoljára, és a Primo PDF alkalmazással készültek.

233. Az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt árajánlatai szintén Primo PDF alkalmazással készültek, az Alter árajánlata pedig DPE Build 5656-tal, '[személyes adat]' szerzővel.[152]

234. A metaadatok szerint az árajánlatok nem az azokon szereplő keltezés szerinti időpontban keletkeztek, hanem az ajánlati felhívásban megjelölt ajánlattételi határidőt követően, a pályázat benyújtásának napján.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

235. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat során értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is fellelhetők.

[144] VJ/41-66/2016., melléklet; VJ/41-109/2016.
[145] VJ/41-66/2016., melléklet.
[146] VJ/41-66/2016., melléklet.
[147] VJ/41-66/2016. melléklet.
[148] VJ/41-66/2016.
[149] VJ/41-109/2016.; VJ/41-116/2017..
[150] „új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 33. melléklet.
[151] „341nlat_LKM.pdf"; VJ/41-117/2016. 32. melléklet.
[152] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0647/"Kivitelezés" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

236. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban és a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban található dokumentumokban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – cégszerű aláírása.

237. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés" szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó" szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki. A „Fizetési Ütemezés" rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

III.2.8.11. Tabaka Erdőgazdálkodási és Kereskedelmi Bt. (a továbbiakban: Tabaka Bt.)

238. A Tabaka Bt. képviselője előadta[153], hogy az ügyvezető Tabaka Mihály bonyolította le a vállalkozás pályázathoz szükséges ajánlatkérését a következőképpen:
   - Az Igre Pharma Bt. ügyvezetője ajánlotta számára az Altert, az Új Irány-t és az LKM Trade-et, amely vállalkozásoktól korábban az Igre Pharma Bt. is ajánlatot kért. Ugyanakkor az Alter ügyvezetője, [személyes adat] is megerősítette a Tabaka Bt. felé, hogy ezek a vállalkozások képesek összehasonlítható tartalmú napelem rendszereket biztosítani.
   - Amikor az Altert megkereste, az arról tájékoztatta, hogy minimum három árajánlat szükséges, és lehetőség szerint ugyanolyan típusú napelemek szerepeljenek az ajánlatokban, mert így válnak összehasonlíthatóvá. Erre a Tabaka Bt. kért és kapott egy árazatlan költségvetést az Altertől, és ezt küldte ki újra a cégeknek. Amikor az árajánlatok postán eredetiben visszaérkeztek, ezt csatolták be a pályázati anyagba. Elektronikusan egyetlen árajánlattal sem rendelkezik.
   - Az Alter segített a pályázat elkészítésében, ezért minden dokumentumot ők szkenneltek be.
   - A pályázatíró tett javaslatot az auditor kiválasztására.
   - Nem tudta azonosítani az ajánlatkéréshez kapcsolódó időpontokat (pl. az ajánlatok postai beérkezései).
   - Kizártnak tartja, hogy az Alter készítette volna az LKM Trade vagy az Új Irány ajánlatát, mert az azoktól érkezett be, és már csak azért sem, mert a korábban bekért ajánlatok árai, amik nem kerültek a pályázatban csatolásra, is magasabbak voltak.

239. Az ajánlati felhívás[154] szerint, a Tabaka Bt. „A Tabaka Bt. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. július 8., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2012. április 23. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

240. Az Alter ajánlata 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 6-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt.[155]

241. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 43.896.248 Ft, az Új Irány esetében 55.413.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter lett.

242. Az auditjelentés keltezése 2011.07.11. A minisztérium által a GVH rendelkezésére bocsátott CD-n[156] megtalálható volt az auditor és a Tabaka Bt. közötti szerződés, és a megbízás tárgya a napelemes rendszer energetikai felmérésére és az auditjelentés kísérő lapjának az elkészítése.

[153] VJ/41-59/2016.
[154] VJ/41-59/2016., melléklet; VJ/41-17/2016. CD-melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0529/"Kivitelezés" mappa
[155] VJ/41-17/2016. CD-melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0529/"Kivitelezés" mappa.
[156] VJ/41-17/2016. CD-melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0529/"Audit" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

243. A (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 8-án került sor.[157]
244. Az Alter 2011. július 13-án nyújtotta be a Tabaka Bt. ajánlatát.[158]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

245. Az Alter szerverén a Tabaka Bt.-hez köthető „ÜGYFÉL" mappában a „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[159] mind az LKM Trade[160] pdf formátumú ajánlata megtalálható.
246. Mindkét ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint a szerzőjük az „Alter", a Primo PDF alkalmazással készültek és 2011. július 12-én módosították azokat utoljára, 12:32, illetve 12:17 perckor.
247. Az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt ajánlatkérései szintén Primo PDF alkalmazással készültek.[161]
248. A metaadatok szerint az árajánlatok nem az azokon szereplő keltezés szerinti időpontban keletkeztek, hanem az ajánlati felhívásban megjelölt ajánlattételi határidőt követően, a pályázat benyújtásának napját megelőzően.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

249. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat során értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.
250. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban és a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírása.
251. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés" szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó" szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki.
252. A „Fizetési Ütemezés" rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

III.2.8.12. Tamás '97 Bt.

253. A Tamás '97 Bt. részéről a jogutód Tamás '97 Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. előadása[162] szerint [személyes adat] ügyvezető vett részt a pályázathoz szükséges ajánlatkérés előkészítésében és lebonyolításában a következőképpen:
    - A pályázat benyújtásához egyetlen auditori ajánlatra volt szükség, amely vállalkozást egy ismerősük ajánlotta.
    - Az Alterrel 2011 nyarán, még a pályázat benyújtását megelőzően lépett kapcsolatba.
    - A Tamás '97 Bt. is keresett meg vállalkozásokat, akiktől szóban előzetesen ajánlatot kért, és mivel azok magasabbak voltak, mint az erre a célra szánt összeg, ezért írásban már nem is kért ajánlatot. Az Alter tett a vállalkozás felé javaslatot arra nézve, melyik vállalkozásokat kérje fel ajánlattételre annak érdekében, hogy összehasonlítható műszaki paraméterű terméket szállítsanak. Arról azonban a Tamás '97 Bt. nem tudott nyilatkozni, hogy pontosan melyik vállalkozás megkeresését ajánlotta az Alter.
    - A Tamás '97 Bt. előadása szerint az ajánlatadásra felkért vállalkozásoknak papír alapon kellett az ajánlataikat benyújtaniuk, ezért elektronikus formában nem rendelkeznek adatokkal.

[157] VJ/41-59/2016., melléklet.
[158] VJ/41-109/2016.; VJ/41-116/2017.
[159] „új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 36. melléklet.
[160] „341nlat_LKM.pdf"; VJ/41-117/2016. 34. melléklet.
[161] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0529/"Kivitelezés" mappa
[162] VJ/41-60/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

- A Tamás ’97 Bt. bevonta az Altert a pályázata elkészítésébe, annak jó referenciáira és hozzáértésére tekintettel.
- Az ajánlatkérés műszaki paramétereit a projektmendzser állította össze (azaz az Alter), az ajánlat további szövegezését a Tamás ’97 Bt. végezte.
- Az ajánlatkérés, illetve az ajánlatadás pontos dátumairól nem tudott nyilatkozni, a döntéselőkészítő iratokat leselejtezték.

254. Az ajánlati felhívás[163] szerint, a Tamás ’97 Bt. „A Tamás ’97 Bt. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. július 8., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. október 25. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

255. Az Alter ajánlata 2011. július 7-i, az Új Irány ajánlata 2011. július 6-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. július 8-i keltezésű volt.[164]

256. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 43.896.248 Ft, az Új Irány Energetika Kft. esetében 55.413.000 Ft, az LKM Trade Kft. esetében 54.325.000 Ft volt.

257. Az auditjelentés keltezése 2011. július 11.

258. A nyertes ajánlattevő az Alter lett, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 8-án került sor.

259. A Tamás ’97 Bt. pályázatát 2011. július 13-án nyújtotta be az Alter.[165]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

260. Az Alter szerverén a Tamás ’97 Bt.-hez köthető („[személyes adat]”) „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus” mappában az Új Irány[166] és az LKM Trade[167] pdf formátumú ajánlata is megtalálható.

261. Mindkét ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint azok szerzője az „Alter”, a Primo PDF alkalmazással készültek, utoljára 2011. július 12-én 13:32, illetve 12:17 perckor módosították azokat.

262. Az Új Irány és az LKM Trade pályázatra benyújtott, CD-re írt ajánlatkérései szintén Primo PDF alkalmazással készültek.[168]

263. A metaadatok szerint az árajánlatok nem az azokon szereplő keltezés szerinti időpontban keletkeztek, hanem az ajánlati felhívásban megjelölt ajánlattételi határidőt követően, a pályázat benyújtásának napját megelőzően.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

264. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázatban értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.

265. Külön kiemelendő, hogy a Primo PDF-fel készült Új Irány és LKM Trade árajánlatokban és a minisztérium felé elküldött pályázati anyagban található dokumentumokban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírása.

266. Az Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés” szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó” szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki.

267. A „Fizetési Ütemezés” rész ezen túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter ajánlatában szereplő ugyanezen résszel.

[163] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0./2011-0527 mappa, „Kivitelezés” mappa.
[164] VJ/41-17/2016.,CD-melléklet, KEOP-4.2.0./2011-0527 mappa, „Kivitelezés” mappa.
[165] VJ/41-109/2016.; VJ/41-116/2017.
[166] „új irány.pdf”; VJ/41-117/2016. 39. melléklet.
[167] „341nlat_LKM.pdf” VJ/41-117/2016. 37. melléklet.
[168] VJ/41-17/2016., CD melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0527/”Kivitelezés” mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

III.2.8.13. Betty Bt.

268. A Betty Bt. a következőket adta elő[169] a vizsgált pályázatokkal kapcsolatban:
   - [személyes adat] beltag vett részt a pályázat előkészítésében és lebonyolításában. Egy ismerős alapján keresték meg az Altert, és mivel a Betty Bt. pályázatíráshoz nem ért, szüksége volt segítségre.
   - Az Alter javasolta nekik ajánlatkéréssel való megkeresésére az Új Irány és az LKM Trade vállalkozásokat, azzal az indokkal, hogy így biztosítható az ajánlatok műszaki egyezősége.
   - Az ajánlatok műszaki tartalmát az auditor állította össze, az ajánlati felhívás sablonját a pályázati dokumentációból használták fel.
   - A Betty Bt. előadása szerint papír formátumban nyújtották be hozzájuk az ajánlatokat; az időmúlásra tekintettel nem tudták rekonstruálni, hogy postán vagy személyesen kapták-e meg azokat.
   - A pályázat megjelenése után kötöttek szerződést az Alterrel pályázatírási és koordinálási tevékenységre.

269. Az ajánlati felhívás szerint a Betty Bt. „A Betty Bt. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2011. április 28., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2011. április 29. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[170]

270. Az Alter ajánlata 2011. április 26-i, az Új Irány ajánlata 2011. április 20-i, az LKM Trade ajánlata pedig 2011. április 24-i keltezésű volt.[171]

271. A nettó ajánlati ár az Alter esetében 4.190.100 Ft, az Új Irány esetében 4.614.000 Ft, az LKM Trade esetében 4.633.000 Ft volt. A nyertes ajánlattevő az Alter lett.

272. Az auditjelentés keltezése 2011. április 28.

273. A Betty Bt. pályázatát 2011. május 2-án nyújtotta be az Alter.[172]

274. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. június 2-án került sor.[173]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

275. Az Alter szerverén a Betty Bt.-hez ([személyes adat]) köthető „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában mind az Új Irány,[174] mind az LKM Trade[175] pdf formátumú ajánlata megtalálható.

276. A két ajánlatról megállapítható, hogy a metaadatok szerint azok szerzője a '[személyes adat]' felhasználónevet használta, az „Item Report" szerint 2011. május 1-jén készültek, a DPE Build 5656 alkalmazással.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

277. A három árajánlat szerkesztése, tartalma kapcsán a III.2.8.1. alfejezetben bemutatott pályázat során értékelt a)-c), e)-g) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.

[169] VJ/41-72/2016.
[170] VJ/41-72/2016., melléklet
[171] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0070 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[172] VJ/41-109/2016., 7. kérdésre adott válasz; VJ/41-116/2017., 3. kérdésre adott válasz.
[173] VJ/41-17/2016., melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0070 mappa/"KIVITELEZÉS" mappa.
[174] „árajánlat új irány.pdf"; VJ/41-117/2016. 14. melléklet.
[175] „árajánlat lkm.pdf"; VJ/41-117/2016. 13. melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

III.2.8.14. Alter

278. Az Alter két pályázaton vett részt, mint pályázó. A feltárt bizonyítékok alapján első pályázatát a minisztérium elutasította[176], míg második pályázata már befogadásra került[177].
279. Az elutasítást a minisztérium többek között azzal indokolta, hogy a papír alapon benyújtott nyilatkozat aláírója nem azonosítható be.
280. Az elutasított pályázat és a befogadott pályázat tartalmazza a három kötelezően beszerzendő kivitelezői árajánlatot. Ezek az árajánlatot benyújtó személye és kivitelezői ára tekintetében megegyeznek egymással. Így ajánlatadó az Új Irány, az Ökotech Trade Kft.[178] és az LKM Trade[179].
281. Az Új Irány ajánlata 2011. május 23-i, az LKM Trade ajánlata 2011. május 20-i, az Ökotech Trade Kft. ajánlata 2011. május 24-i keltezésű volt.[180]
282. A nettó ajánlati ár az Ökotech Trade Kft. esetében 55.413.000 Ft, az Új Irány esetében 52.671.000 Ft, az LKM Trade esetében 54.325.000 Ft volt. A nyertes ajánlatot az Új Irány nyújtotta be.
283. A vállalkozási szerződés megkötésére 2011. július 25-én került sor.

A dokumentumok keletkezésének körülményei

284. Az elutasított pályázatban az LKM Trade ajánlata Primo PDF alkalmazással készült, szerzője 'Alter', létrehozva 2011. május 26-án. A befogadott pályázatban csatolt árajánlat ugyanazokkal a tulajdonságokkal rendelkezik.
285. Az elutasított pályázatban az Új Irány ajánlatán nincs aláírás, metaadatai szerint Primo PDF alkalmazással készült, szerzője 'Alter', létrehozva 2011. május 30-án. A befogadott pályázatban csatolt árajánlat DPE Build alkalmazással készült, szerzője '[személyes adat]'.
286. Az Ökotech Trade Kft. árajánlatával kapcsolatban annyi látszik a minisztérium által becsatolt CD-n, hogy a metaadatok szerint az elutasított pályázatban becsatolt árajánlata Primo PDF alkalmazással készült, 2011. május 30-án, szerzője 'Alter'. A befogadott pályázatban csatolt árajánlata DPE Build alkalmazással készült.

Tartalmi, szerkesztésbeli hasonlóságok

287. A befogadott pályázat kapcsán az Új Irány és az LKM Trade árajánlatainak szerkesztése, tartalma kapcsán a Dr. Horváthné pályázatában (III.2.8.1. alfejezet) értékelt a)-e) pontok szerinti hasonlóságok, egyezőségek itt is megtalálhatók.
288. Külön kiemelendő, hogy a befogadott és elutasított LKM Trade Primo PDF-fel készült árajánlataiban képként beillesztve jelenik meg a vállalkozások logója és az ügyvezetők – cégbélyegzőt is tartalmazó – aláírása.
289. A befogadott és elutasított pályázatban szereplő Új Irány ajánlatok között – a számos egyezőség mellett - a jelen versenyfelügyeleti eljárás szempontjából lényeges tartalmi különbség, hogy
    1. az Új Irány ajánlata az elutasított pályázatban aláírás nélküli;
    2. formáját, első oldalát tekintve nem a szokványos Új Irány ajánlatok szerinti, hanem az Alter által ajánlattevőként benyújtott árajánlatok szerinti. Ennek megfelelően a cím, a szerkesztés, a szöveg, sőt, még az Alter telefonszáma sem változott az Új Irány ezen árajánlatán, tehát ezek az Alter adatait tartalmazzák.
290. Mind a befogadott, mind az elutasított pályázat Új Irány ajánlatának 3. oldalán, a „Fizetési ütemezés" szerkesztése, tartalma – mely az árajánlatot tartalmazó dokumentum részét képezi – cím alatt „Az Alter Energetikai iroda által kijelölt kapcsolattartó" szöveg olvasható, amely részt ténylegesen nem töltöttek ki. A „Fizetési Ütemezés" rész ezen

[176] VJ/41-17/2016, CD melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0162. ELUTASÍTOTT
[177] VJ/41-17/2016, CD melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0248.
[178] Jogutód nélkül megszűnt: 2013. júniusában.
[179] Jogutód nélkül megszűnt: 2015. augusztusában.
[180] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.2.0A11-2011-0533/"KIVITELEZÉS" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

túlmenően is szinte teljesen megegyezik az Alter más ajánlataiban szereplő ugyanezen résszel.

III.3. A KEOP-2012-4.10.0/A. és a KEOP-5.5.0/B/12. számú pályázatok

291. A **KEOP-2012-4.10.0/A.** a helyi hő, hűtési és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal c. pályázati konstrukció 2013. február 22-én jelent meg, amelyre alapvetően a KEOP-2011-4.2.0. pályázati konstrukcióra irányadó előírások vonatkoztak. Az elbírálás itt is automatikusan történt.

292. Így pl. a pályázónak első lépésként ajánlatkérést/közbeszerzést kellett lefolytatnia. Amennyiben a projekt és/vagy a pályázó nem közbeszerzés köteles, a piaci ár alátámasztására legalább három, kizárólag piaci feltételek melletti, független harmadik féltől származó árajánlatot kellett bekérni, melyek meglétét és megfelelőségét az auditor ellenőrizte.[181]

293. A KEOP-2012-4.10.0-A konstrukcióban a projektre vonatkozó kötelező tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettség költsége is elszámolható volt, maximum a projekt elszámolható összköltségének 1%-ában.[182]

294. A Pályázati Felhívás C4. pontjának q) alpontja arról rendelkezik, hogy a projektmenedzsmenti költség nem elszámolható költség.

295. A **KEOP-2012-5.5.0-B.** (vagy: KEOP-5.5.0/B/12) kódszámú, az épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással c. pályázati konstrukció 2012. december 12-től volt érvényes. Az ezen belül támogatott tevékenységek: az épületek hőtechnikai adottságainak javítása (szigetelés, nyílászáró-csere); intézmények fűtési, hűtési és használati meleg víz rendszereinek korszerűsítése; a vállalkozások nem termelési célú fűtési, hűtési és használati meleg víz rendszereinek korszerűsítése; világítási rendszerek korszerűsítése; megújuló energiafelhasználással kombinált épületenergetikai fejlesztésekhez kapcsolódó tevékenységek.

296. A pályázati felhívás tartalma alapvetően a korábban ismertetett pályázati felhívásokhoz hasonló.

297. Az F12. pont („Csatolandó mellékletek”) 5. pontja szerint elektronikusan csatolni kell többek között a projekt valamennyi berendezésére és tevékenységére vonatkozó, az összköltséget lefedő három kötelező érvényű, a mérnöki gyakorlatban kialakult módon elkészített részletes és tételes független, a pályázat benyújtásának vagy a vonatkozó szerződés megkötésének időpontjában érvényes árajánlatot, mely alátámasztja a pályázat szerinti tervezett költségeket, mennyiségeket, volumeneket, stb. (szkennelve, pdf formátumban).

298. Az F12. pont 5. pontja a projektmenedzsmenti feladatokkal kapcsolatban is rendelkezik, mely szerint ha azokat külső cég látja el, akkor csatolandó a feladatot ellátó vállalkozás referenciája, és a pályázó és a megbízott vállalkozás között létrejött megbízási szerződés (tervezet).

299. Ugyanitt olvasható, hogy a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó árajánlatot is be kell nyújtani.

300. A KEOP-2011-4.2.0-A, a KEOP-2012-4.10.0-A és a KEOP-2012-5.5.0-B pályázatok dokumentációjában iratminták is szerepeltek, mint pl. a feltételes vállalkozási szerződés, és annak mellékleteként az ajánlati felhívás mintája.[183]

301. Valamennyi fentebbi pályázati konstrukció célja az volt, hogy vállalkozások részére vissza nem térítendő támogatást biztosítsanak (többek között) napkollektoros rendszerek, napelemes rendszerek kiépítésére.

[181] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, „Pályázati felhívások, útmutatók mappa” A4. pont, „2. lépés”, 6. oldal
[182] Pályázati felhívás, C3.2. pont 13.alpont, 18. oldal
[183] VJ/41-108/2016., VJ/41-109/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

302. A minisztérium megerősítette[184], hogy a pályázati felhívások nem tartalmazták, hogy a pályázónak egy konkrét típusú napelemre kellett volna ajánlatokat kérnie (ettől még a pályázó jogosult volt erre, de semmiképpen sem kötelezett). A pályázati felhívások csak annyit követeltek meg, hogy az ajánlatok a szakmai előírásoknak, szabványoknak feleljenek meg.
303. Az auditor feladat- és felelősségi körét a kedvezményezett (azaz a pályázó) – figyelembe véve a pályázati, jogszabályi és egyéb előírásokat – egyedileg határozta meg, és a megkötött megbízói/vállalkozói szerződésekben rögzítette.
304. A minisztérium a GVH megkeresésére előadta[185], hogy a pályázók a pályázati felhívásban meghatározottaknak megfelelően papír alapon vagy elektronikusan, szkennelt (pdf) formában kérték be az ajánlatokat.
305. A pályázati dokumentációk az ajánlatkérések részleteire vonatkozó szabályokat nem tartalmaztak.
306. A pályázók által a kivitelezők felé előírt ajánlattételi határidők nem voltak szigorúak, a pályázók gyakorlata engedett eltérést, mert mindenki abban volt érdekelt, hogy legyen három érvényes ajánlata. Volt azonban a pályázókon egy időnyomás, mert a pályázati keret kimerülhetett, ha későn nyújtották be a pályázatokat.[186] A Megújuló nyilatkozata szerint a KEOP-2012-4.10.0.-A és a KEOP-2012-5.5.0.-B pályázatok nem tartalmaztak részletes szabályokat az ajánlattétellel kapcsolatban, de a pályázati felhívások nem is zárták ki az ajánlattételi határidő után benyújtott ajánlatok elfogadását.[187]
307. A KEOP-4.10.0/A/12. és a KEOP-5.5.0/B/12. számú pályázatok kapcsán 2013-ban került sor a vizsgált magatartással érintett ajánlatkérések lefolytatására. Ezen ajánlatkéréseken változott az ajánlatadásra felkértek köre: az Alterrel egy vállalkozáscsoportba tartozó Megújuló, az LKM Trade-hez hasonlóan a vizsgált időszakban szintén [személyes adat] ügyvezetése alatt álló LKM.HU, valamint a Havrilla jelent meg ajánlatadásra felkértként. Valamennyi ajánlatkérésen a Megújuló lett a nyertes ajánlattevő.
308. A KEOP-4.10.0/A/12. számú pályázat ajánlatkérői a következők voltak:

A határozat vonatkozó pontja	**Az ajánlatkérő neve**
III.3.5.1.	CSO-BÁ 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
III.3.5.2.	Fekete Farm Szolgáltató Kft.
III.3.5.3.	Földesi Agro Gép Kft.
III.3.5.4.	Invictus-Games Szoftverfejlesztési Kft.
III.3.5.5.	Radiátor ’75 Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
III.3.5.6.	Zemplén-Idegenforgalmi Szálloda és Vendéglátó Kft.
III.3.5.7.	Papp Róbert e.v.
III.3.5.8.	Rakfaker Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
III.3.5.9.	Plan-Art ’94 Építőipari és Tervező Bt.
III.3.5.10.	Timpanon-Terv Szolgáltató Bt.
III.3.5.11.	Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

[184] VJ/41-17/2016.
[185] VJ/41-17/2016.
[186] VJ/41-87/2016., VJ/41-109/2016.,
[187] VJ/41-108/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

309. A KEOP-5.5.0/B/12. számú pályázat ajánlatkérője a következő volt:

III.3.5.12.	Betty Vendéglátó Bt.[188]

III.3.1. KEOP-4.10.0-A-2012. és a KEOP-5.5.0/B/12. számú pályázatok közös jellemzői

310. Az ide tartozó 12 pályázat jellemzője, hogy mindegyikben
- a Megújuló, az LKM.HU és a Havrilla volt az ajánlattevő,
- az ajánlatkérők azt mondták, hogy a Megújuló tanácsára kértek ajánlatot a másik két vállalkozástól is,
- a Megújuló volt a nyertes ajánlattevő,
- a Megújuló volt a projektmenedzser, és valamennyi pályázat benyújtására a minisztérium felé 2013. február 14. és február 27. között került sor.

III.3.2. Miért ugyanaz a napelemes rendszer szerepel mindegyik árajánlatban?

311. A pályázók közül többen előadták, hogy az auditor állította össze a műszaki tartalmat, amire aztán ajánlatot kértek, illetve amúgy is egymással összehasonlítható ajánlatokra volt szükség.

312. Az egyik pályázó (Papp Róbert e.v.) elmondta, hogy maga a Megújuló mondta, hogy csak a Megújuló, LKM.HU, Havrilla az, akik ugyanolyan műszaki tartalmú ajánlatot tudnak adni, és bár a pályázó megkeresett több céget, ő is ezt tapasztalta.

313. Hangsúlyozandó, hogy az az auditori jelentés, mely a konkrét nyertesnek választott árajánlatot elemzi, és tér ki a konkrét napelem típusra, mindig a pályázat benyújtását követő időpontban készült.

III.3.3. Az árajánlatok útja (az ajánlattevőtől az ajánlatkérőig, majd az ajánlatkérőtől a pályázat elkészítőjéig, a projektmenedzser Megújuló-ig)

314. A pályázók mind úgy nyilatkoztak (kivéve az Invictus Games Kft.-t, amelyik nem nyilatkozott erről), hogy papíron vagy személyesen kapták meg az ajánlatokat az ajánlattevőktől. Nem térnek ki arra, hogy ez a kivitelezési és nyilvánosságra vonatkozó árajánlatot is jelentette-e, de mivel mindkettőből keletkezett rájuk nézve fizetési kötelezettség, és nyertest nekik kellett választaniuk, ezért értelemszerűen mindkét árajánlatot meg kellett volna kapniuk.

315. Bár a pályázók nem nyilatkoztak konkrétan erről, az árajánlatokat papír formában (postán vagy személyesen) kellett (volna) átadniuk a Megújulónak, hogy az a pályázati anyaghoz szkennelje a minisztérium felé.

III.3.4. Az eljárás alá vontak nyilatkozatai

316. A Megújuló nyilatkozatában[189] előadta, hogy a pályázat megkövetelte, hogy egymással összehasonlítható árajánlatok szerepeljenek a pályázatban, mely gyakorlatilag csak úgy lehetséges, ha ugyanolyan gyártmányú napelemek kerülnek beszerzésre. Hozzátette továbbá, hogy az auditorok által felmért és kalkulált veszteségfeltáró dokumentumok alapján készültek az árajánlatok.

[188] A Betty Bt. több tárgyban írt ki ajánlatot, a Megújuló a napelemes rendszerre, a hőszivattyús rendszerre, a fűtéskorszerűsítésre és a világításra kiírt ajánlatkéréseket nyerte meg, a szigetelés tárgyú ajánlatkérésen a Havrilla adta a nyertes ajánlatot. Nyílászáró cserére a Megújuló nem adott ajánlatot.
[189] VJ/41-13/2016. sz. irat

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

317. A vizsgálattal érintett és általa nyert pályázatoknál versenytársaiként említette a Havrillát és az LKM.HU-t. Hangsúlyozta az Alterhez hasonlóan, hogy kizárólag azon pályázatok esetében nyújtott technikai segítséget a pályázatok elkészítésében és menedzselésében, ahol az azt megelőző árajánlattételi szakaszban az ügyfelek a Megújulót választották a kivitelezésre.
318. A VJ/41-88/2016. számú meghallgatáson [személyes adat] előadta, hogy a projektmenedzsmenti tevékenységre írásbeli szerződést kötött. Ez pl. a pályázati adatlap, fenntartási jelentések elkészítését, csatolandó iratok összeállítását, szkennelését, CD-re írását jelentette. A VJ/41-108/2016. számú nyilatkozatában ezt azzal egészítette ki, hogy a Megújuló általában nem látott el projektmenedzsmenti feladatokat az ajánlatkérést megelőzően, csak az ajánlatkérést követően az ajánlatok beérkezése után.
319. Az ajánlati felhívás kapcsán előadta, hogy az a pályázati dokumentáció részét képezte, pályázati segédletben volt. Az ajánlati felhívások kitöltésében segített a pályázóknak, melyeket aztán ő is megkapott a pályázóktól.
320. A pályázatok során nagy volt az időnyomás a pályázón: a KEOP-2012-4.10.0-A pályázatnál pl. 2013. február 22-én jelent meg a kiírás, február 25-től lehetett pályázatokat beadni, és február 27-én már le is zárták. Mivel már 2012. novemberben tudta az Alter, hogy lesz ilyen pályázat, 2013. februárra már elő voltak készítve a pályázati anyagok. A KEOP 5.5.0-nál is rövidek voltak a határidők.
321. A pályázóknak auditorokra is tett javaslatot. A kivitelezők közül a Havrillát azért javasolta, mert megbízható vállalkozásnak gondolta, az LKM.HU-ról pedig tudta, hogy foglalkozik napelem-rendszer építésével. A Megújuló előzetesen érdeklődött náluk, hogy adnának-e ajánlatot.
322. A VJ/41-108/2016. számú nyilatkozatában előadta, hogy pl. a KEOP-4.10.0/A/12-es pályázati felhívás 4. oldala így szól: „Csak, és kizárólag az auditor által javasolt, Pályázó által kiválasztott technológiára lehet pályázatot benyújtani és támogatást folyósítani! Az auditornak minden esetben jóvá kell hagynia a kiválasztott fejlesztés(eke)t az (F13 fejezet szerinti III. mellékletben) auditori nyilatkozat sajátkezű aláírásával!" A pályázati felhívásból tehát megállapítható, hogy csak az auditor által kiválasztott technológiára (napelem és inverter) lehetett ajánlatot adni. Az általa becsatolt auditokkal azt kívánta bizonyítani, hogy az auditor minden esetben konkrétan meghatározta a napelem és az inverter típusát. (Ami szerinte elvárás is volt és a IV._ fülön is meghatározásra került a napelem típusa.)
323. A Megújuló az LKM.HU és a Havrilla részére egy árazatlan költségvetést adott át, melyet az auditori jelentés alapján állított össze. Ez a költségvetés tartalmazta, hogy miből hány darab kell. A Megújuló tehát az auditjelentések elkészültét követően küldte meg az ajánlati felhívásokat, árazatlan költségvetéseket a pályázó vállalkozásoknak.
324. Mivel minden dokumentum eredetiben kellett a pályázat benyújtásához, ezért a pályázók postán vagy személyesen juttatták el a hozzájuk beérkezett árajánlatokat a Megújulóhoz.
325. Az ajánlatokat ajánlatkészítő szoftverrel[190] készítette, így azok készítésének tényleges dátuma megegyezik az ajánlat keltezésével.
326. A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítására vonatkozó pályázatoknak az ajánlattételi határideje megegyezett a napelem kiépítésére benyújtandó ajánlattételi határidővel. A pályázati felhívás tartalmazott egy excel táblát, ezt kellett kitölteni. Nem tudott arról érdemben nyilatkozni, vajon az LKM.HU és a Havrilla kapott-e segítséget az excel tábla kitöltéséhez. Az excel táblázatokat is ki kellett nyomtatni, majd aláírni, ezt követően pedig szkennelték és CD-re írták azokat a pályázat benyújtásához.

[190] A VJ/41-115/2016. számú nyilatkozata szerint az árajánlatkészítő szoftver 2012-ben készült el, az első ajánlatot 2012. február 3-án az Alter készítette, a Megújuló (akkori nevén Alter Kft.) 2012. augusztusban alakult meg. Ez egy internetalapú, egyedi fejlesztésű szoftver, amely belépési kóddal bármilyen eszközzel, bármilyen böngészővel használható, készíthető vele árajánlat.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

327. Az ajánlati felhívásban nem szerepelt külön – a kivitelezési munka értékének legfeljebb egy százalékáig elszámolható - tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási feladatok ellátása. A gyakorlat szerint részajánlatot nem lehetett arra benyújtani, és a kivitelezési munka nyertese végezte ezt a feladatot is.
328. A Megújuló minden ajánlatot az ajánlatkészítő szoftver segítségével készített el, ami pdf formában készül, és [személyes adat] ezeket kinyomtatva, aláírva juttatta el az ajánlatkérőnek postán vagy személyesen. Ezt kellett később beszkennelni a pályázathoz. A versenytársak ajánlatait is papír alapon kapta meg.
329. A „Nem publikus" mappa azt jelentette, hogy terveztek egy internet alapú rendszert létrehozni, amibe az ügyfelek beléphettek volna a pályázatuk nyomon követése céljából, kivéve az ebbe a mappába elhelyezett dokumentumokat.
330. Az ellenajánlat a vesztes ajánlatot jelölte. Az elnevezés oka maga a minisztérium, mert a minisztérium kérte, hogy egyértelműen derüljön ki, melyik a nyertes és melyik a másik két nem nyertes ajánlat. Talán telefonon mondta neki a minisztérium, hogy nevezze ellen-árajánlatnak.[191]
331. A **Havrilla** szerint a napelemes rendszerek telepítése túlnyomórészt pályázati forrásokból valósul meg. A napelemes rendszerek telepítésére vonatkozó pályázatírásban nincs jártassága, mivel a cég építőipari kivitelezéssel foglalkozik. A pályázatokkal kapcsolatos ajánlatokat esetenként külső szakértő közreműködésével készítette. Az ajánlatokat egyrészt a Terc norma szerinti árak figyelembe vételével és eseti szakértői beszállítói konzultációval alakította ki. A pályázat elnyerése esetén a napelemes rendszerek telepítésében jártas szakági felelős műszaki vezetőt vont volna be. 2016-ot megelőző 8 évben nem nyert el napelemes rendszer kivitelezésére vonatkozó pályázatot. Azért adott ajánlatot, hogy majd a megfelelő szakismeretekkel rendelkező alvállalkozók bevonásával a vállalkozását szinten tudja tartani az építőipar stagnálására tekintettel.[192]
332. A VJ/41-86/2016. számú meghallgatáson [személyes adat] előadta, hogy felkért egy szakértőt, [személyes adat], hogy a Terc norma[193] segítségével elkészítse, majd átküldje az árajánlatokat, és [személyes adat] ellenőrizte, aláírta azokat. Mivel [személyes adat] igazságügyi szakértő, ezért árképzésében is ezt használta.
333. Az árajánlatokat [személyes adat] maga írta kézzel – [személyes adat] kapott információk felhasználásával – egy fehér papírra, és abban a formában nyújtotta be postán az ajánlatkérők részére. A kézzel írt ajánlataiból nincs másolati példánya. Ekkor még nem volt a vállalkozásának számítógépe, ezért írta kézzel. A példaként elé tárt Betty Bt.-s és Zemplén Idegenforgalmi Kft. pdf formátumú ajánlataival kapcsolatban előadta, hogy azokat [személyes adat] szerkesztette meg, a korábban [személyes adat] által kézzel írt árajánlatok alapján. A pdf-ben szereplő árakat [személyes adat] adta meg, [személyes adat] gyakorlatilag átvezette azokat a bemutatott formába. Nem tudja, hogy pontosan mennyi idő telt el, de kb. egy hónap az ajánlat kézzel megírása, ajánlatkérőknek való elküldése és a pályázat beadásának időpontja között.
334. Az lehet az oka annak, hogy a KEOP-4.10.0/A/12. pályázati konstrukcióhoz kapcsolódó Havrilla ajánlatok egy napra (február 15-re) esnek, bár adott esetben eltérő ajánlatadási határidővel kellett benyújtani, hogy valószínűleg [személyes adat] egyben kapta meg a Havrilla ajánlatait, és ezt követően ezeket egyben kellett elkészítenie pdf formátumban.
335. A nyilvánosság biztosítására vonatkozó ajánlatról pontosan azt sem tudta megmondani, hogy konkrétan mit jelent, és azt sem tudta megmondani, hogy adott-e be ilyen ajánlatot. Később arra a kérdésre, hogy miért Debrecen a keltezés helye, hozzátette, hogy a nyilvánossági árajánlatokról nincs tudomása, ilyen ajánlatot még kézzel sem készített, valószínűleg akkor írta alá, amikor [személyes adat] egy kötegben hozta az árajánlatokat aláírásra.

[191] Ezt a VJ/41-108/2016. számú nyilatkozat is tartalmazza.
[192] VJ/41-10/2016.
[193] A minimális építőipari rezsióradíjat jelenti.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

336. Az LKM.HU-t nem ismeri, a Megújuló-t ismerte egy korábbi munka kapcsán.
337. Az ajánlatkérők telefonon keresték meg a Megújuló ajánlása alapján. A meghallgatáson elé tárt ajánlati felhívásról úgy nyilatkozott, hogy „nem igazán ismerős”.
338. A Megújuló előzetesen érdeklődött, hogy tudna-e árajánlatokat adni, és a Havrilla utólagosan szólt vissza neki. Nem volt olyan, hogy a Megújuló megmondta volna, mire adjon konkrétan árajánlatot, hanem erre minden esetben az ajánlatkérők keresték meg. Az ajánlatkérőket tájékoztatta arról, hogy korábban ilyen jellegű munkát nem végzett, de szerzett volna alvállalkozókat.
339. A Havrilla az előzetes álláspont átvételét követően egyezségi eljárásban vett részt, amelynek során a korábbi előadásaival szemben az előzetes álláspontban foglaltak szerint ismerte el a jogsértés elkövetését.
340. Az **LKM.HU** kifejtette[194], hogy pályázatírással nem foglalkozott, csak értékesítéssel. A vizsgált pályázatok kapcsán csak a megrendelőkkel állt kapcsolatban, ajánlatkérést kapott azoktól. Az árajánlatokat [személyes adat] ügyvezető, tulajdonos készítette. Üzleti kapcsolatban egyik eljárás alá vonttal sem állt.
341. A VJ/41-91/2016. sz. meghallgatáson [személyes adat] előadta, hogy [személyes adat] kb. 8-9 éve ismeri, de a Havrillát, és annak vezetőjét nem ismeri.
342. A pályázóktól postán vagy e-mailen kapta meg az ajánlati felhívásokat. Ezt megelőzően a projektmenedzseri feladatokat ellátó Megújuló megkérdezte az LKM.HU-t, hogy lenne-e kapacitása a munkára. Az LKM.HU az ajánlatot minden esetben a pályázónak küldte meg. Az ajánlatait a Megújulótól kapott árazatlan költségvetés felhasználásával készítette el. Az árazatlan költségvetésen szerepelt a pályázók/megrendelők neve, és hogy konkrétan milyen termékekre/darabszámmal kér árajánlatot. A többi ajánlattevőről nem tudott, arról sem, hogy a Megújuló nem csak pályázatíráshoz nyújt segítséget, hanem maga is ajánlattevő.
343. 2012-2013-ban még nem volt a Terc programban napelem modul (csak 2016-tól), ezért [személyes adat] készítette az árajánlatokat word formában, illetve excel táblázatok összeillesztésével. Az excel táblázatba vitte fel az árazatlan költségvetésben szereplő egyes tételeket.
344. A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítási ajánlatokra nem emlékszik.
345. Az árajánlatokat egyedül készítette, papír alapon, postai úton megküldve a pályázóknak.

III.3.5. Az egyes pályázatok

III.3.5.1. CSO-BÁ 2000 Bt.

346. A CSO-BÁ 2000 Bt. előadása[195] szerint a vizsgált pályázat körülményei az alábbiak voltak:
    - A pályázati dokumentációt a Megújuló készítette, és mivel minden dokumentumot szkennelten kért a pályázat, ezért lehetett az összes dokumentum szerzője a meta-adatokban a Megújuló.
    - A pályázatíró Megújuló javaslatot tett az auditorok személyére és a kivitelezőkre. A CSO-BÁ Bt. a Havrillával és az LKM.HU-val már korábban is üzleti kapcsolatban állt, ezért is kért ezektől árajánlatot.
    - A benyújtott ajánlati árak reálisak és a piaci áraknak megfelelőek voltak. Nem tapasztalt az ajánlatot adó vállalkozások közötti összejátszásra utaló körülményeket.
    - Az ajánlatkérés, illetve ajánlatadás pontos körülményeit, időpontjait a CSO-BÁ 2000 Bt. nem tudta rekonstruálni, de az árajánlatok hozzá érkeztek, ő választotta ki a nyertest.
347. Az ajánlati felhívás szerint a CSO-BÁ 2000 Bt. „A CSO-BÁ 2000 Bt. energiaköltségeinek csökkentése napelemes rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a

[194] VJ/41-14/2016. sz. irat
[195] VJ/41-81/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívásban az ajánlattétel határideje 2013. február 21., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2013. február 25. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[196]

348. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.[197]

349. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 13.676.691 Ft, az LKM.HU esetében 17.087.362 Ft, a Havrilla esetében 18.616.885 Ft volt.

350. Az auditorral kötött megbízási szerződés 2013. február 15-én kelt. A szerződés szerint az auditor feladata a napelemes rendszer auditálási feladatainak ellátása, tanulmányok és vizsgálatok készítése a KEOP 4.10.06/A pályázati konstrukció alapján, a kivitelezési munkák műszaki ellenőri feladatának ellátása. A pályázathoz csatolt auditori jelentés 2013. június 10-én kelt. [198]

351. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 125.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 230.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 180.000 Ft árat tartalmazott.[199]

352. A nyertes ajánlattevő mindkét esetben a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 25-én került sor.

353. A CSO-BÁ 2000 Bt. pályázatát 2013. február 27-én nyújtotta be a Megújuló.[200]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

354. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a CSO-BÁ 2000 Bt-hez ([személyes adat]) köthetően a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[201] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár" kifejezés („ellenár lkm cso-bá.pdf").[202] A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása Scan Assistant alkalmazással 2013. február 19-én 13:14-kor történt. Az LKM.HU pdf formátumú ajánlatához szintén a Scan Assistant alkalmazást használták, utolsó módosítása 2013. február 15-én 14:26-kor volt. Az LKM.HU kivitelezési ajánlatának szerveren fellelt változata mellett a pályázathoz csatolt és benyújtott CD-n is megjelenik az „ellenár" kifejezés az LKM.HU ajánlatának elnevezésében.[203]

355. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat szintén megtalálható volt a Megújulószerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla nevét tartalmazó excel tábla[204] esetén 2013. február 26. 16:21, utoljára módosította [személyes adat].[205] Az excel formátumú árajánlat aláírást,

[196] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0902/„Kivitelezés" mappa.
[197] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0902/„Kivitelezés" mappa.
[198] VJ/41-17/2016. CD melléklet KEOP-4.10.0/A/12-2013-0902/„AUDIT" mappa. (A KEOP-4.10.0/A/12 pályázati konstrukcióhoz kapcsolódó, a 17. alszámú CD mellékleten található pályázati anyagok „AUDIT" mappájában a legtöbb helyen megvan a zauditorra kötött megbízási szerződés és az is, hogy a pályázó 3 auditortól kért árajánlatot a kiválasztás előtt. Mindenütt a Karakal Bt. lett az auditor, és a megbízási szerződés tárgya minden esetben az itt idézett.)
[199] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0902/„Tajekoztatas-nyilvanossag" mappa
[200] VJ/41-115/2016.
[201] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-csobá 45kw.pdf". VJ/41-118/2016., 36. melléklet.
[202] VJ/41-118/2016., 23. melléklet.
[203] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0902, Kivitelezés mappa; „ellenár lkm".
[204] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 68.melléklet.
[205] Az Alter és a Megújuló informatikusa [személyes adat] volt, akinek levelezését [személyes adat] lásd a III.3.6. alfejezetben. Eljáró versenytanács megjegyzi a későbbiekre vonatkozóan is hogy [személyes adat] az [személyes adat] és a [személyes adat] felhasználó neveket használta. Az [személyes adat] név angol változata az [személyes adat], a [személyes adat] pedig a [személyes adat], aminek a rövidítése [személyes adat].

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

cégbélyegzőt nem tartalmaz. A pdf változata[206] Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült, 2013. 02. 26-án, 15:26 órakor létrehozva, 15:28-kor utoljára módosítva. A pdf változaton a Havrilla cégbélyegzője és a cégvezetői aláírás már szerepel.

356. Az LKM.HU esetében az excel tábla[207] utolsó módosítása 2013. február 26. 16:23-kor történt, utoljára módosította [személyes adat]. Az excel formátumú árajánlat aláírást és cégbélyegzőt nem tartalmaz. A pdf változat már cégbélyegzővel, aláírással ellátva, Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült, létrehozva 2013. február 26. 15:26-kor, utoljára módosítva 15:28 órakor[208].

357. Mindkét, az LKM.HU és a Havrilla féle excel táblázatot 2013. február 15-én, 14:29-kor nyomtatták ki utoljára.

III.3.5.2. Fekete Farm Kft.

358. A Fekete Farm Kft. előadta[209], hogy annak ügyvezetője, [személyes adat] járt el a KEOP-pályázathoz szükséges ajánlatkérések előkészítése és beszerzése során a következőképpen:
   - Az audit tevékenység ellátása kapcsán megkeresett vállalkozásokat a pályázati felhívás auditori névjegyzékéből választotta ki.
   - A pályázati kiírás megjelenése előtt a Megújuló mellett több napelem forgalmazását és telepítését végző vállalkozással is kapcsolatba léptek. A pályázati felhívás tényleges megjelenése és a pályázat elkészítése között azonban mindössze egy hónap állt rendelkezésre. Ezért a Fekete Farm Kft. a környéken jó hírnévnek örvendő Megújulótól kért javaslatot, melyik vállalkozások tudnak azonos műszaki tartalmú (összehasonlítható) termékeket biztosítani, a pályázati felhívásnak megfelelően. A Megújuló az LKM.HU és a Havrilla megkeresését ajánlotta. A Megújuló a javaslatát azzal indokolta, hogy ezek olyan vállalkozások voltak, akik ugyanazt a specifikációjú napelemet és invertert árulták, mint amilyenekre ajánlatot akart kérni a Fekete Farm Kft.
   - Az ajánlatokat papír formátumban nyújtották be a Fekete Farm Kft. felé, annak pontos időpontjáról és körülményeiről azonban már nem tudott nyilatkozni, a borítékokat, átvételi elismervényeket nem őrizték meg.
   - Az ajánlatkérések műszaki tartalmát az auditor állította össze, az ajánlatkéréshez használt mintát a pályázatíró cég bocsátotta a Fekete Farm Kft. rendelkezésére, ami alapján elkészíthette az ajánlatkérését.
   - Mivel tapasztalata nem volt pályázatírásban, ezért a Megújulót bízta meg a pályázat megírására, az adatlap, mellékletek elékszítésére, adatrögzítésre, más aminisztratív tevékenységre. A megbízásra a pályázati felhívás megjelenését követően került sor.

359. Az ajánlati felhívás[210] szerint „A Fekete Farm Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltatikus rendszerrel tárgyban" kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás az ajánlat benyújtásának és az eredményhirdetés határidejeként/időpontjaként 2013. február 21-ét jelölte meg. Alkalmassági követelményként szerepelt legalább öt referencia, míg kizáró okként szerepelt a megfelelő referencia hiánya.

360. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű.[211]

361. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.819.817 Ft, az LKM.HU esetében 41.418.576 Ft, a Havrilla esetében 44.789.266 Ft volt.

[206] havrilla_Tájékoztatás árajánla csoba.pdf"; VJ/41-118/2016. 72. melléklet
[207] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 69. melléklet.
[208] „lkm_Tájékoztatás árajánlat csoba.pdf"; VJ/41-118/2016. 73. melléklet
[209] VJ/41-63/2016.
[210] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0800/"Kivitelezés" mappa.
[211] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0800/"Kivitelezés" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

362. Az auditorral kötött megbízási szerződés 2013. február 15-én kelt, tárgya szerint az auditor feladata a napelemes rendszer auditálási feladatainak ellátása, tanulmányok és vizsgálatok készítése a pályázati konstrukció alapján, a kivitelezési munkák műszaki ellenőri feladatának ellátása. Az auditori jelentés 2013. június 18-án kelt. [212]

363. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot tett mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helyeként Debrecen jelenik meg. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[213]

364. A nyertes ajánlattevő a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.[214]

365. A Fekete Farm Kft. pályázatát 2013. február 26-án nyújtotta be a Megújuló.[215]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

366. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre adott, nem nyertes ajánlatai a Megújulószerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[216] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az ellenár kifejezés („ellenár lkm fekete.pdf"). Az árajánlat Scan Assistant alkalmazásal készült, 2013.02.15-én 14:38-kor, szerzője nincs.[217] Az LKM.HU kivitelezési ajánlatának szerveren fellelt változata mellett a pályázathoz csatolt és benyújtott CD-n is megjelenik az „ellenár" kifejezés az LKM.HU ajánlatának elnevezésében.[218]

367. A Havrilla pdf formátumú ajánlatának („havrilla-fekete 45kw") nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása időpontja 2013. február 19. 13:44, Scan Assistant alkalmazással.

368. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla nevét tartalmazó excel tábla[219] esetén 2013. február 21. 15:21, míg az LKM.HU[220] esetében 2013. február 26. 10:55 volt. Mindkét excel táblázatot [személyes adat] módosította utoljára. Mindkét excel táblázatot 2013. február 15-én, 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Egyik excel ajánlaton (se Havrilla, se LKM.HU) sincs se aláírás, se cégbélyegző.

369. A 17. alszámú CD-n található nyilvánosságra irányuló LKM.HU és Havrilla árajánlatok pdf formátumban vannak, aláírással, cégbélyegzővel ellátva, metaadataik szerint a Havrilla ajánlata 2013.02.23-án 12:55-kor Scan Assistant, az LKM.HU ajánlata 2013. 02.22-én 12:50-kor (utoljára módosítva 12:52-kor) Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült, egyiknek szincs szerzője.

III.3.5.3. Földesi Agro Gép Kft.

370. A Földesi Agro Gép Kft. nyilatkozata[221] szerint a következőképpen történt a pályázat benyújtása:

- [személyes adat] ügyvezető bonyolította le a KEOP-pályázat kapcsán ajánlattételre felkért vállalkozások kiválasztását, az ajánlatkérések előkészítését és lebonyolítását, valamint a beérkezett ajánlatok kiértékelését.

[212] VJ/41-17/2016. CD melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0800/"Audit" mappa.
[213] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0800 „Tajekoztatás-Nyilvanossag" mappa.
[214] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0800.
[215] VJ/41-115/2016., 4. kérdésre adott válasz.
[216] VJ/41-118/2016., 35.és 3. számú melléklet.
[217] VJ/41-118/2016., 3. és 21. számú melléklet.
[218] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0800, Kivitelezés mappa; „ellenár lkm fekete".
[219] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 44. melléklet.
[220] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 62. melléklet.
[221] VJ/41-54/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

- Az auditra felkért vállalkozásokat a pályázati dokumentáció névjegyzéke alapján, a pályázatíró Megújuló véleményét is figyelembe véve választotta ki.
- A pályázatíró Megújuló javaslatára került kapcsolatba az LKM.HU-val, míg a Havrillát már korábbról is ismerte, de a Megújuló is ajánlotta. A Földesi Agro Gép Kft. maga is megpróbált potenciális ajánlatadókat felkutatni internetes adatbázisból, azonban kevés vállalkozás foglalkozott akkoriban napelem rendszer kiépítésével, és rövid volt az ajánlatkérés benyújtására nyitva álló idő is.
- Három auditort keresett meg és kért tőlük ajánlatot.
- Nem emlékszik arra, hogy az ajánlatkérésekhez kapott-e segítséget a cég: lehet, hogy a pályázatíró a formában, illetve a műszaki tartalom összeállításában segített az auditori anyag alapján.
- Valamennyi ajánlattevőt értesítette az eredményről.
- A pályázat megírásában való közreműködésre a Megújulót bízta meg.
- Az ajánlatkéréssel, illetve az ajánlatok benyújtásával kapcsolatos időpontokról az időmúlásra tekintettel nem tudott nyilatkozni, a dokumentumokat fellelni már nem tudta.
- Nem tapasztalt olyan körülményt, amely az ajánlatadásra felkért vállalkozások esetleges összejátszására utalt volna.

371. Az ajánlati felhívás[222] alapján a Földesi Agro Gép Kft. „A Földesi Agro Gép Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltatikus rendszerrel tárgyban” kért ajánlatot napelemes rendszer kiépítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlat benyújtásának határideje 2013. február 20. volt. Alkalmassági követelményként szerepelt legalább öt referencia, míg kizáró okként jelent meg a megfelelő referencia hiánya.

372. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű.[223]

373. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.811.906 Ft, az LKM.HU esetében 40.543.118 Ft, a Havrilla esetében 44.672.196 Ft volt.

374. Az auditorral kötött megbízási szerződés dátuma 2013.02.15. Az auditori nyilatkozat 2013. október 31-én kelt.

375. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helyeként Debrecen jelenik meg. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[224]

376. A nyertes ajánlattevő mindkét ajánlat esetében a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.[225]

377. A Földesi Agro Gép Kft. pályázatát 2013. február 26-án nyújtotta be a Megújuló.

A dokumentumok keletkezésének körülményei

378. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújulószerverén az „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus”, azon belül pedig az „ellenarajanlatok” mappában szerepelnek. A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása időpontja 2013. február 19. 13:38, Scan Assistant alkalmazással.[226]

[222] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0882/”Kivitelezés” mappa.
[223] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0882/”Kivitelezés” mappa.
[224] VJ/41-63/2016., mellékletek.
[225] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0882/”Kivitelezés” mappa.
[226] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-földesi 45kw.pdf”. VJ/41-118/2016., 31., számú melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

379. Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár” kifejezés („ellenár lkm földesi.pdf”).[227] A pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, Scan Assistant alkalmazással, 2013. február 15-én hozták létre, és utoljára 2013. február 15-én 14:39-kor módosították.Az LKM.HU kivitelezési ajánlatának szerveren fellelt változata mellett a pályázathoz csatolt és benyújtott CD-n is megjelenik az „ellenár” kifejezés az LKM.HU ajánlatának elnevezésében.[228]

380. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható volt a Megújuló Energiapark szerverén, az „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus” mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla nevét tartalmazó excel formátumú tábla[229] esetén 2013. február 26. 10:25, utolsónak [személyes adat] módosította. Az excel változaton aláírás, cégbélyegző nem szerepel. A pdf formátumú változaton[230] aláírás, cégbélyegző szerepel, a metaadatok szerint Adobe Acrobat 10.0-val készült, 2013. 02.26-án 9:47-kor, szerzője nincs.

381. Az LKM.HU esetében[231] az excel formátumú változaton aláírás, cégbélyegző nem szerepel, a metaadatok szerint 2013. február 26-án 10:25-kor készült,[személyes adat] módosította utoljára. A pdf formátumú változaton[232] aláírás, cégbélyegző van, a metaadatok szerint 2013. február 26. 9:47-kor keletkezett, 9:48-kor módosították utoljára, Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült, szerzője nincs.

382. Mindkét excel táblázatot 2013. február 15-én, 14:29-kor nyomtatták ki utoljára.

III.3.5.4. Invictus-Games Kft.

383. Az Invictus-Games Kft. előadta[233], hogy a pályázathoz szükséges ajánlatkéréseket [személyes adat] ügyvezető bonyolította le, aki korábbról személyes kapcsolatban állt a Megújuló ügyvezetőjével, [személyes adat]. A pályázásra a következőképpen emlékszik:
- Három auditortól kért ajánlatot, ezután választotta ki az egyiket.
- [személyes adat] tett javaslatot arra, hogy a Megújuló mellett az LKM.HU-tól és a Havrillától kérjen árajánlatot.
- Eredményhirdetés nem történt, csak a nyertes Megújulóval volt utána kapcsolatban.
- Az ajánlatkéréshez mintát, a dokumentumsablonokat a pályázatírásba bevont Megújuló adta, a műszaki tartalmát az auditor határozta meg.
- A Megújuló és az Invictus-Games Kft. a pályázat meghirdetése utáni napokban állapodtak meg szóban arról, hogy a Megújuló közreműködik pályázatíróként, ami alapvetően adminisztratív feladatokat takart.

384. Az ajánlati felhívás[234] alapján az Invictus-Games Kft. „Az Invictus-Games Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltatikus rendszerrel tárgyban” kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2013. február 19., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2013. február 22. volt. Alkalmassági követelményként szerepelt legalább öt referencia, míg kizáró okként jelent meg a megfelelő referencia hiánya.

385. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt[235].

386. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 13.676.695 Ft, az LKM.HU esetében 16.892.541 Ft, a Havrilla esetében 18.307.895 Ft volt.

[227] VJ/41-118/2016., 22. melléklet.
[228] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-0882, Kivitelezés mappa; „ellenár lkm földesi”.
[229] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx”; VJ/41-118/2016. 63. melléklet.
[230] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.pdf” VJ/41-118/2016. 61. melléklet
[231] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx”; VJ/41-118/2016. 64. melléklet.
[232] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.pdf”; VJ/41-118/2016. 60. melléklet
[233] VJ/41-55/2016.
[234] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0975/„Kivitelezés” mappa.
[235] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0975/„Kivitelezés” mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

387. Az auditori megbízási szerződés 2013. február 15-én kelt, az auditori nyilatkozat 2013. június 12-én kelt.[236]

388. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. február 15-i ajánlata nettó 125.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 215.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 245.000 Ft árat tartalmazott.[237]

389. A nyertes ajánlattevő a legkedvezőbb árajánlatot benyújtó Megújuló lett, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 25-én került sor.[238]

390. Az Invictus-Games Kft. pályázatát 2013. február 27-én nyújtotta be a Megújuló.[239]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

391. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló Energiapark szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[240] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár" kifejezés („ellenár lkm invictus.pdf").[241] A metaadatok szerint a Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása időpontja 2013. február 19. 13:12, Scan Assistant alkalmazással. A metaadatok szerint az LKM.HU pdf formátumú ajánlatának sincs szerzője, Scan Assistant alkalmazással, 2013. február 15-én hozták létre, és utoljára 2013. február 26-án módosították. Az LKM.HU kivitelezési ajánlatának szerveren fellelt változata mellett a pályázathoz csatolt és benyújtott CD-n is megjelenik az „ellenár" kifejezés az LKM.HU ajánlatának elnevezésében, és a metaadatok megegyeznek az előző pontban említettekkel.[242]

392. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható a Megújuló Energiapark szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül az Invictus-Games Kft.-hez kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. A metaadatok szerint a Havrilla excel formátumú árajánlatának[243] az utolsó módosítás időpontja 2013. február 26. 16:10. Az excel formátumú változat sem aláírást, sem cégbélyegzőt nem tartalmaz. A pdf formátumú változaton[244] aláírás és cégbélyegző már van, a metaadatok szerint Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült 2013. 02. 26-án 15:15-kor, utoljára módosítva 15:16-kor.

393. Az LKM.HU árajánlatának excel formátumú változata[245] a metaadatok szerint 2013. február 15-én 14.29-kor készült, 2013. február 26. 16:09-kor módosították utoljára, [személyes adat] által. Az excel formátumú változat sem aláírást, sem cégbélyegzőt nem tartalmaz. A pdf formátumú változaton[246] aláírás és cégbélyegző már van, a metaadatok szerint 2013. 02.26. 15:15-kor készült Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással, utoljára módosítva 15:16-kor, szerzője nincs.

394. Az LKM.HU nevét tartalmazó excel táblázatot pedig 2013. február 15-én 14:29-kor, a Havrilla nevét tartalmazó excel táblázatot 2013. február 26-án 16:09-kor nyomtatták ki utoljára.

III.3.5.5. Radiátor '75 Kft.

[236] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0975/„AUDIT" mappa
[237] VJ/41-55/2016., mellékletek.
[238] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0975/„Kivitelezés" mappa.
[239] VJ/41-115/2016., 4. kérdésre adott válasz.
[240] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-invictus 18kw.pdf". VJ/41-118/2016.,34.. számú melléklet.
[241] VJ/41-118/2016., 65. számú melléklet.
[242] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A/12-2013-0975, Kivitelezés mappa; „ellenár lkm invictus".
[243] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx" VJ/41-118/2016. 71. számú melléklet.
[244] havrilla_Tájékoztatás árajánlat_invictus.pdf" VJ/41-118/2016. 66. számú melléklet.
[245] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx" VJ/41-118/2016., 70. számú melléklet.
[246] lkm_Tájékoztatás árajánlat invictusxlsx" VJ/41-118/2016. 67. számú melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

395. A Radiátor ’75 Kft. előadta[247], hogy [személyes adat] ügyvezető bonyolította le a pályázathoz előírt ajánlatkéréseket a következőkkel:
   - Az ajánlati felhívást a Megújuló által rendelkezésére bocsátott sablon alapján a Radiátor ’75 Kft. készítette, annak műszaki tartalmát az auditor állította össze.
   - A pályázatíró tanácsára választottak a névjegyzékben szereplő auditorok közül.
   - A pályázati felhívás kötelező elemeként értelmezte, hogy minden elemből (audit, nyilvánosság, kivitelezés) legyen három, egymással összehasonlítható műszaki tartalmú árajánlat.
   - A Megújulót egy üzleti partnere ajánlotta, és a pályázat megjelenésekor vette fel vele a kapcsolatot. Mivel 2012-2013 folyamán várható volt a pályázat megjelenése, több céggel is egyeztettek. Nagyon rövid idő állt rendelkezésre a pályázat megjelenését követően, ezért az egyszerűség kedvéért elfogadta a pályázatíró javaslatait, mert abban az időben nem rendelkezett jobb kondíciókkal rendelkező ajánlattal. A Megújuló ügyvezetője, [személyes adat] ajánlotta, hogy a Megújuló mellett az LKM.HU és a Havrilla vállalkozásokat is kérje fel ajánlat benyújtására, mert azok is képesek a Megújuló által kínált műszaki tartalmat biztosítani. Az említett vállalkozások mellett további – nyilatkozatában közelebbről nem azonosított – vállalkozásokat is felkért ajánlattételre.
   - A pályázatírási tevékenység elvégzésére a Megújulót vonta be, a pályázati felhívás megjelenését követően, feladata a pályázati adatlap és mellékleteinek elkészítésére terjedt ki.
   - Az ajánlatkérés folyamatához kapcsolódó időpontokról és egyéb körülményekről már nem tudott nyilatkozni.
396. Az ajánlati felhívás[248] szerint a Radiátor ’75 Kft. „A Radiátor ’75 Kft. energiaköltségeinek csökkentése napelemes rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás alapján az ajánlattétel határideje, valamint az eredményhirdetés tervezett időpontja egyaránt 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.
397. A Megújuló kivitelezésre vonatkozó ajánlata 2013. február 18-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.[249]
398. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 7.389.536 Ft, az LKM.HU esetében 9.207.497 Ft, a Havrilla esetében 9.989.758 Ft volt.
399. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15., az auditori nyilatkozat dátuma 2013. június 4.[250]
400. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. február 18-i ajánlata nettó 75.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 215.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 245.000 Ft-ot tartalmazott.[251]
401. A nyertes ajánlattevő mindkét árajánlat kapcsán a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.
402. A Radiátor ’75 Kft. pályázatát 2013. február 27-én nyújtotta be a Megújuló.[252]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

[247] VJ/41-56/2016.
[248] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0928/”Kivitelezés” mappa.
[249] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0928/”Kivitelezés” mappa.
[250] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0928/”AUDIT” mappa
[251] VJ/41-56/2016., mellékletek.
[252] VJ/41-115/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

403. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló Energia Kft. szerverén az „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus”, azon belül pedig az „ellenarajanlatok” mappában szerepelnek.[253] A metaadatok szerint mindkettő Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült 2013. február 27-án.

404. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, pdf formátumú táblázat megtalálható volt a Megújuló Energiapark szerverén, az „ÜGYFÉL” mappán belül, a „Nem publikus” mappában. A készítés, illetve az utolsó módosítás időpontja a Havrilla[254] esetén 2013.02.27. 16:04 volt, az LKM.HU[255] esetében 2013. február 26. 15:15 volt, és az Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással készült.

III.3.5.6. Zemplén-Idegenforgalmi Kft.

405. A Zemplén Idegenforgalmi Kft. előadása szerint[256] [személyes adat] ügyvezető járt el a pályázat lebonyolítása során a következőképpen:

- Az ajánlatadásra felkért auditorokat a pályázati anyag névjegyzékéből választották ki a Megújuló véleményét is figyelembe véve.
- A pályázat elkészítésével a Megújulót bízták meg, és ebből adódóan minden szakmai kérdésben kikérték a véleményét, így a beruházás lebonyolítására alkalmas társaságok címlistáját is tőle kérték el. A Megújuló maga mellett az LKM.HU, a Havrilla, valamint a KORAX Gépgyár Kft. és az ING-REORG Kft. vállalkozásokat javasolta ajánlattételre felhívni, amit azzal indokolt, hogy ezek a vállalkozások szakmailag felkészültek a beruházás elvégzésére, és megfelelő minőségben, határidőben dolgoznak.
- A Zemplén Idegenforgalmi Kft. postán küldte meg az ajánlati felhívást az öt vállalkozásnak, 2013. január 7-én, és az ajánlatok postai úton érkeztek be a kiírt határidő előtt.
- Az ajánlatok benyújtásának pontos idejéről és egyéb körülményeiről az időmúlásra tekintettel a Zemplén Idegenforgalmi Kft. nem tudott nyilatkozni.

406. Az ajánlati felhívás szerint a Zemplén Idegenforgalmi Kft. „A Zemplén Idegenforgalmi Kft. energiaköltségeinek csökkentése napelemes rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár. Az ajánlati felhívás alapján az ajánlattétel határideje, valamint az eredményhirdetés tervezett időpontja egyaránt 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[257]

407. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt. A KORAX Gépgyár Kft. 2013. február 13-i, az ING-REORG Kft. 2013. február 8-i keltezéssel nyújtották be ajánlatukat.[258]

408. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.811.920 Ft, az LKM.HU esetében 40.606.142 Ft, a Havrilla esetében 44.183.311 Ft volt. A KORAX Gépgyár Kft. ajánlatában nettó 41.330.672 Ft, az ING-REORG Kft. ajánlatában 41.146.113 Ft nettó ajánlati ár szerepelt.[259]

409. Kiemelendő, hogy a pályázati dokumentációban a Megújuló nem csatolta a minisztérium felé a KORAX és az ING-REORG árajánlatát, csak a saját, a Havrilla és az LKM.HU ajánlatát[260].

[253] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-radiator-arajanlat.pdf”; az LKM.HU kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése: „lkm-radiatot-arajanlat.pdf”. VJ/41-118/2016., 76. és75. számú melléklet.
[254] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat_rad.pdf”; VJ/41-118/2016. 78. melléklet.
[255] „lkm_Tájékoztatás árajánlat_rad.pdf”; VJ/41-118/2016. 77. melléklet.
[256] VJ/41-64/2016.
[257] VJ/41-64/2016., melléklet; VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-1109/„Kivitelezés” mappa.
[258] VJ/41-64/2016., melléklet; VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-1109/„Kivitelezés” mappa.
[259] VJ/41-64/2016., melléklet.
[260] Ld. a VJ/41-17/2016. CD melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-1109/”KIVITELEZES” mappa tartalmát.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

410. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15., az auditori nyilatkozat dátuma 2013. június 19.[261]

411. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be a Megújuló, az LKM.HU és a Havrilla. Mindhárom ajánlat keltezésének helye Debrecen volt. A Megújuló 2013. február 15-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[262]

412. A nyertes ajánlattevő mindkét árajánlat kapcsán a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 21-én került sor.[263]

413. A Zemplén Idegenforgalmi Kft. pályázatát 2013. február 27-én nyújtotta be a Megújuló.[264]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

414. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló Energiapark szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[265] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár" kifejezés („ellenár lkm zemplén.pdf").[266] A Havrilla ajánlatának szerzője nincs, február 19-én 13:33-kor hozták létre, illetve módosították utoljára a Scan Assistant alkalmazással. Az LKM.HU ajánlatának sincs szerzője, 2013. február 15-én 14:53-kor hozták létre, illetve módosították utoljára a Scan Assistant alkalmazással.

415. Az LKM.HU kivitelezési ajánlatának szerveren fellelt változata mellett a pályázathoz csatolt és benyújtott CD-n is megjelenik az „ellenár" kifejezés az LKM.HU ajánlatának elnevezésében.[267]

416. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható volt a Megújuló Energiapark szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. A Havrilla excel formátumú árajánlatának[268] metaadatai szerint az utolsó módosítás időpontja 2013. február 27. 17:21, míg az LKM.HU esetében[269] 2013. február 27. 17:22 volt, mindkettő szerzője az utolsó módosításnál [személyes adat]. Mindkét excel táblázatot 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Egyik excel táblázat sem tartalmaz sem aláírást, sem cégbélyegzőt.

417. Ugyanezen árajánlatok pdf formátumban is megtalálhatók voltak a Megújulószerverén. A Havrilla pdf formátumú árajánlata[270] a metaadatok szerint 2013. február 27-én 16:41-kor készült, az LKM.HU pdf formátumú árajánlata[271] 2013. február 22-én 12:50-kor készült Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással. Mindkét pdf változat tartalmaz aláírást, cégbélyegzőt.

418. A Havrilla ajánlatának[272] Scan Assistant alkalmazással készült pdf változata a metaadatok szerint 2013. február 23-án 13:22-kor keletkezett.

III.3.5.7. Papp Róbert e.v.

419. Papp Róbert e.v. előadta[273], hogy a pályázati adatlap 2013. január 18-án jelent meg, a pályázat beadására 2013. február 25-27-ig volt lehetőség, amelyhez a kitöltő program 2013.

[261] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-1109/"AUDIT" mappa
[262] VJ/41-64/2016. mellékletek.
[263] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-1109/„Kivitelezés" mappa.
[264] VJ/41-115/2016..
[265] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-zemplén 45kw.pdf". VJ/41-118/2016., 28. melléklet
[266] VJ/41-118 /2016., 20. számú melléklet.
[267] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12-2013-1109/„Kivitelezés" mappa; „ellenár lkm zemplén".
[268] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx" VJ/41-118/2016.,79.számú melléklet.
[269] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx" VJ/41-118/2016., 81.melléklet.
[270] havrilla_Tájékoztatás árajánla_zemplen.pdf" VJ/41-118/2016.,82.számú melléklet
[271] lkm_Tájékoztatás zemplén.pdf" VJ/41-118/2016., 51.melléklet.
[272] „ajánl nyíl zemplén h.pdf" VJ/41-118/2016. 59. melléklet

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

február 22-től volt elérhető. Az auditra vonatkozó műszaki paraméterek a pályázati kiírással együtt jelentek meg, de február 19-én módosításra kerültek, és ekkor váltak véglegessé, csakúgy mint a további pályázati kritériumokat meghatározó energetikai tanulmány. Emiatt változott az eredeti 2013. február 18-ai beadási határidő február 25-re. A pályázatával kapcsolatban előadta, hogy:

- a KEOP-pályázati felhívás A4. pontja („E" kiválasztási kritérium) előírta, hogy egymással teljes mértékben összehasonlítható árajánlatokat (ugyanolyan napelem, ugyanolyan inverter) kell benyújtani. Maga választotta ki az audit tevékenység ellátására általa felkért vállalkozásokat, a pályázati dokumentáció névjegyzékéből, a költségek minimalizálása érdekében debreceni illetőséggel, akiket postai úton keresett meg.
- A pályázat megjelenésekor több, mint tíz vállalkozástól kért be (az ajánlatkérés pontos dátumairól nyilatkozni nem tudott) kivitelezésre ajánlatot, azonban a pályázati előírásban szereplő, egymással összehasonlítható rendszerekre csak olyan cégek jöhettek szóba, akik „ugyanolyan terméket forgalmaznak". A Megújuló arról tájékoztatta, hogy a megjelölt paraméterű rendszert a Megújulón kívül az LKM.HU és Havrilla forgalmazza, és Papp Róbert e.v. sem talált más céget.
- Az ajánlatkéréshez egy Megújulótól kapott sablont használt az auditor által megadott műszaki tartalom alapján.
- Az ajánlatok postai úton érkeztek be, de az időpontokat alátámasztó igazolások, iratok nem állnak már rendelkezésére.
- A pályázatírási, koordinálási tevékenység ellátására a Megújulót bízta meg, mert Papp Róbert e.v. pályázatírási ismeretekkel nem rendelkezik. A Megújuló a pályázatíró tevékenység keretében a pályázati adatlapot és mellékleteit készítette el, valamint a hiánypótlásokat és fenntartási jelentéseket állította össze.
- A Megújuló az ajánlati felhívás előtt nem adott neki árajánlatot.

420. Az ajánlati felhívás[274] szerint Papp Róbert e.v. „A Papp Róbert e.v. energetikai korszerűsítése fotovoltatikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár. Az ajánlati felhívás alapján az ajánlattétel határideje, valamint az eredményhirdetés tervezett időpontja egyaránt 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

421. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.[275]

422. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.811.906 Ft, az LKM.HU esetében 41.280.254 Ft, a Havrilla esetében 44.264.622 Ft volt.

423. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15., az auditori nyilatkozat dátuma 2013. május 22.[276]

424. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[277]

425. A nyertes ajánlattevő mindkét árajánlat kapcsán a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.

---

[273] VJ/41-57/2016.
[274] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A/12-2013-0773/ „Kivitelezés" mappa.
[275] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A/12-2013-0773/„Kivitelezés" mappa.
[276] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0773/"AUDIT" mappa
[277] VJ/41-17/2016., CD melléklet-0773/ „Tajekoztatas_nyilvanossag" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

426. Papp Róbert e.v. pályázatát 2013. február 25-én nyújtotta be a Megújuló.[278]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

427. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújulószerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[279] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár" kifejezés („ellenár lkm papp r.pdf").[280] A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, a Scan Assistant alkalmazással készült, az elkészítés, illetve az utolsó módosítás ideje 2013. február 19. 13:36 volt. Az LKM.HU pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, a Scan Assistant alkalmazással készült, az elkészítés, illetve az utolsó módosítás ideje 2013. február 15. 14:43 volt.

428. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül Papp Róbert egyéni vállalkozóhoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla nevét tartalmazó excel tábla[281] esetén 2013. február 21. 15:17, míg az LKM.HU esetében[282] 2013. február 21. 16:30 volt. Mindkét ajánlatot [személyes adat] felhasználónéven módosították utoljára. Mindkét táblázatot 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Egyik excel formátumú változaton sem szerepel az ajánlattevő aláírása és cégbélyegzője.

429. A Megújuló szerverén megtalálható volt az LKM.HU[283] pdf formátumú árajánlata is, amelyeken az aláírás és a cégbélyegző már rajta volt. A metaadatok szerint Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással keletkezett 2013. február 22. 12:50-kor, utolsó módosítása 12:52-kor, szerzője nincs. A Havrilla pdf formátumú változatát nem tárta fel a vizsgálat.

III.3.5.8. Rakfaker Kft.

430. A vizsgálattal érintett pályázattal kapcsolatban [személyes adat] ügyvezető előadta[284], hogy

- Ő vett részt a tárgyalásokon és hozta meg a döntéseket.
- Az auditort a pályázatííró tanácsára választotta, mivel nagyon rövid idő állt rendelkezésre az audit elkészítésére.
- 2010. december 10-én kötött megbízási szerződést a Megújulóval pályázatírásra.
- A Megújuló javaslatára hívta fel ajánlatadásra a KEOP-pályázat kapcsán a Havrillát, az LKM.HU-t és a Megújulót, egyrészt, mert nagyon rövid idő állt rendelkezésre a pályázatok bekérésére, másrészt, mert a pályázati felhívás szerint kizárólag egymással összehasonlítható műszaki tartalmú berendezésekkel volt benyújtható ajánlat.
- Eredményhirdetést nem tartott, a Megújuló ügyvezetőjét hívta fel, hogy a projektmenedzsment mellett kivitelezéssel is megbízzák, ha elnyerik a pályázatot.
- Az ajánlatkérés, illetve ajánlatadás pontos körülményeiről nem tudott nyilatkozni.
- Mivel minden iratot eredetiben (kinyomtatva) kellett benyújtani a pályázathoz, az ajánlatok elektronikusan nem álltak a Rakfaker Kft. rendelkezésére.
- Kizártnak tartja, hogy a cégek egyeztették volna áraikat, mert más cégektől is hasonló árakat hallott.

[278] VJ/41-108/2016.
[279] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-papp 45kw.pdf". VJ/41-118/2016. 29., 30., 24. és 25. számú melléklet.
[280] VJ/41-118/2016., 24. és 25. számú melléklet.
[281] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 42. melléklet.
[282] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 50.melléklet.
[283] lkm_Tájékoztatás PappRóbert.pdf"; VJ/41-118/2016. 55. melléklet.
[284] VJ/41-70/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

431. Az ajánlati felhívás szerint a Rakfaker Kft. „A Rakfaker Kft. energetikai korszerűsítése fotovoltatikus rendszerrel” tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2013. február 15., az eredményhirdetés tervezett időpontja pedig egyaránt 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[285]

432. Az LKM.HU az Igre Pharma Bt.-nek címzett ajánlatot küldte meg a Rakfaker Kft.-nek, és az szerepel a Rakfaker Kft. nevében benyújtott pályázati anyagban is, „ellenár lkm Igre” elnevezéssel.[286] A Rakfaker Kft. is ezt küldte be a vizsgálat során, mint az általa lebonyolított ajánlatkérés keretében kapott LKM.HU ajánlatot.[287]

433. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU (Igre Pharma Bt.-nek címzett) ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.[288]

434. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.819.817 Ft, az LKM.HU esetében 41.087.604 Ft, a Havrilla esetében 44.346.426 Ft volt.

435. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15., az auditori nyilatkozat dátuma 2013. május 28.[289]

436. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.

437. A nyertes ajánlattevő mindkét árajánlat kapcsán a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.[290]

438. A Rakfaker Kft. pályázatát 2013. február 25-én nyújtotta be a Megújuló.[291]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

439. A Havrilla és az LKM.HU kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL” mappán ([személyes adat]) belül a „Nem publikus”, azon belül pedig az „ellenarajanlatok” mappában szerepelnek.[292] A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása 2013. február 19-én 13:46-kor, a Scan Assistant felhasználásával történt. Az LKM.HU „ellenár lkm Igre”[293] elnevezésű, pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, létrehozása, illetve utolsó módosítása 2013. február 15-én 14:20-kor, a Scan Assistant felhasználásával történt. A Rakfaker Kft. nevében benyújtott pályázati anyagban, CD-n[294] is „ellenár lkm Igre” elnevezéssel szerepel az LKM.HU Rakfaker Kft.-nek szánt ajánlata.

440. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható volt a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL” mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus” mappában. A Havrilla nevét tartalmazó excel tábla[295] utolsó módosításának időpontja a metaadatok szerint 2013.

[285] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12/2013-0775 mappán belül a „Kivitelezés” mappa.
[286] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12/2013-0775 mappán belül a „Kivitelezés” mappa; VJ/41-118/2016. 19. melléklet.
[287] VJ/41-70/2016. melléklet
[288] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12/2013-0775 mappán belül a „Kivitelezés” mappa.
[289] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0775/”AUDIT” mappa
[290] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12/2013-0775/„Kivitelezés” mappa.
[291] VJ/41-108/2016., VJ/41-115/2016.
[292] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-rakfaker 45kw.pdf”. VJ/41-118/2016. 37. számú melléklet.
[293] VJ/41-118/2016. 19. számú melléklet.
[294] VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0/A/12/2013-0775 mappán belül a „Kivitelezés” mappa.
[295] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx” VJ/41-118/2016., 40. számú melléklet.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

február 21. 15:16, míg az LKM.HU esetében[296] 2013. február 21. 16:32 volt. Mindkét iratot az [személyes adat] felhasználónéven módosították utoljára. Mindkét iratot 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára.

441. A pdf formátumú változatokon aláírás és cégbélyegző már szerepel, a Havrilláé[297] 2013. 02.23-án 13:04-kor keletkezett Scan Assistant alkalmazással, az LKM.HU-é[298] Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással 2013. febr. 22-én 12:50-kor készült, utoljára módosítva 12:52-kor.

III.3.5.9. Plan-Art '94 Bt

442. Rácz Tibor a Plan-Art '94 Bt. képviseletében előadta[299], hogy
- A pályázati dokumentáció szabályzata alapján járt el az ajánlatkérések során. Mivel irreálisan rövid pályázati határidő volt, ezért a pályázatírásra felkért Megújuló javaslata alapján kérte fel ajánlattételre a három vállalkozást – így a Megújuló mellett a Havrilla és az LKM.Hu vállalkozásokat –, amelyek kiválasztása során a szempont az volt, hogy azok képesek legyenek elvégezni a feladatot.
- „Személyes úton" kérte fel ajánlattételre a Megújuló-t, a Havrillát és az LKM.HU-t. A pályázati határidő rövidsége miatt az ajánlatok azonnali benyújtást igényeltek. A felkért vállalkozások személyesen nyújtották be ajánlataikat.
- Az ajánlati felhívás mintáját a Megújuló készítette el.
- Pályázatírási tapasztalat hiányában a Megújuló-t kérte fel – szóban – a pályázat megírására, amely tevékenység a pályázati adatlap kitöltését takarta.
- Nem tapasztalt az ajánlatadásra felkért vállalkozások esetleges összejátszására utaló körülményeket.

443. Az ajánlati felhívás szerint a Plan-Art '94 Bt. „A Plan-Art '94 Bt. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás alapján az ajánlattétel határideje, valamint az eredményhirdetés tervezett időpontja egyaránt 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.[300]

444. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.

445. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.819.817 Ft, az LKM.HU esetében 40.539.212 Ft, a Havrilla esetében 44.693.561 Ft volt.[301]

446. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15., az auditori nyilatkozat dátuma 2013. június 10.[302]

447. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. február 15-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[303]

448. A nyertes ajánlattevő mindkét ajánlat esetében a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.[304]

[296] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 47. melléklet.
[297] „ajánl nyíl rakfaker h.pdf" VJ/41-118/2016. 57. melléklet
[298] lkm_Tájékoztatás rakfaker.pdf"; VJ/41-118/2016. 53. melléklet
[299] VJ/41-95/2016.
[300] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0759/„Kivitelezés" mappa.
[301] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0759/„Kivitelezés" mappa.
[302] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0759/"AUDIT" mappa
[303] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0759/„Tajekztatás_nyilvanossag" mappa.
[304] VJ/41-17/2016., CD melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0759/„Kivitelezés" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

449. A Plan-Art ’94 Bt. pályázatát 2013. február 25-én nyújtotta be a Megújuló.[305]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

450. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL” mappán belül a „Nem publikus”, azon belül pedig az „ellenarajanlatok” mappában szerepelnek.[306] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár” kifejezés („ellenár lkm plan art.pdf”).[307] A Havrilla pdf formátum ajánlatának szerzője nincs, azt 2013. február 19-én 13:43-kor hozták létre, illetve módosították utoljára, a Scan Assistant alkalmazással. Az LKM.HU pdf formátum ajánlatának szintén nincs szerzője, azt 2013. február 15-én 14:45-kor hozták létre, illetve módosították utoljára, a Scan Assistant alkalmazással.

451. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL” mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus” mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla nevét tartalmazó excel tábla[308] esetében 2013. február 21. 15:16, míg az LKM.HU esetében[309] 2013. február 21. 16:32 volt, az utolsó módosítást „edm Sh” végezte, és 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Az excel formátumú árajánlatok cégbélyegzőt és aláírást nem tartalmaznak.

452. A Havrilla esetében a pdf formátumú ajánlat[310] Scan Assistant alkalmazással 2013. 02.23-án 13:02-kor készült, szerzője nincs. Az LKM.HU pdf formátumú árajánlata[311] 2013. 02.22-én 12:50-kor készült (utoljára módosítva 12:52-kor) Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással, szerzője nincs.

III.3.5.10. Timpanon-Terv Bt.

453. A Timpanon-Terv Bt. képviselője előadta[312], hogy a pályázati dokumentáció szabályai szerint járt el az ajánlatkérés során, melynek lebonyolítása [személyes adat] ügyvezető feladata volt:

- Auditorokat a pályázati dokumentáció névjegyzékéből választott, figyelve arra, hogy környékbeli vállalkozás legyen a rövid pályázatbenyújtási határidőre figyelemmel.
- Több cégtől kapott árajánlatot. A Megújuló ügyvezetőjével, [személyes adat] már korábban kapcsolatban álltak. Ő tett javaslatot arra, hogy a Megújuló mellett az LKM.HU és a Havrilla vállalkozásokat is kérjék fel ajánlattételre, mert ezek a vállalkozások ugyanazt az invertert és napelemet tudják biztosítani, a pályázati dokumentációban előírtak szerint.
- Az ajánlatkéréshez használt mintát a pályázatírási feladatokat is ellátó Megújuló bocsátotta rendelkezésre.
- Az ajánlatkérés, illetve az ajánlatok benyújtásának időpontját és körülményeit nem tudta felidézni, így arról sem tudott nyilatkozni, milyen úton (pl. posta) kapta meg az ajánlatokat, álláspontja szerint a boríték és átvételi elismervények nem tartoznak a megőrzendő iratok közé. Arra emlékszik, hogy eredeti változatban kapta meg az ajánlatokat.
- A pályázat benyújtásához szükséges utolsó melléklet 2013. február 22-én jelent meg, és a pályázat benyújtásának határideje február 25. volt, tehát elég kevés idő

[305] VJ/41-108/2016., 7. kérdésre adott válasz, VJ/41-115/2016., 4. kérdésre adott válasz.
[306] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla- planart 45kw.pdf”. VJ/41-118/2016., 33. számú mellékletek.
[307] VJ/41-118/2016., 26. számú melléklet.
[308] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx”; VJ/41-118/2016. 41. melléklet.
[309] „lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx” ; VJ/41-118/2016., 46. melléklet.
[310] „ajánl nyíl plan h.pdf” VJ/41-118/2016. 56. melléklet
[311] lkm_Tájékoztatás PlanArt.pdf” ; VJ/41-118/2016. 54. számú melléklet.
[312] VJ/41-58/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

állt rendelkezésre. Ezért kérte meg a pályázatírót, hogy ajánljon olyan vállalkozásokat, aki a pályázati felhívásnak megfelelően készíti el az árajánlatokat.

- A Timpanon-Terv Bt. és a Megújuló a pályázat megjelenését követő néhány napon belül megállapodtak a Megújuló pályázatírói közreműködéséről, arról azonban írásbeli szerződés nem készült. A Megújuló készítette el a pályázati adatlapot és mellékleteit, és csatolta a szükséges mellékleteket. A Megújuló pályázatírói közreműködése azért volt szükséges, mert ilyen kapacitással a Timpanon-Terv Bt. nem rendelkezett.

454. Az ajánlati felhívás[313] szerint a Timpanon-Terv Bt. „A Timpanon-Terv Bt. energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszerrel" tárgyban kért ajánlatot napelemes rendszer telepítésére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2013. február 15., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

455. A Megújuló ajánlata 2013. február 15-i, az LKM.HU ajánlata 2013. február 13-i, a Havrilla ajánlata pedig 2013. február 14-i keltezésű volt.[314]

456. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében 32.819.830 Ft, az LKM.HU esetében 40.640.484 Ft, a Havrilla esetében 44.656.895 Ft volt.

457. Az auditori megbízási szerződés keltezése 2013. február 15.[315]

458. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. január 28-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.

459. A nyertes ajánlattevő mindkét árajánlat esetében a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 22-én került sor.

460. A Timpanon-Terv Bt. pályázatát 2013. február 25-én nyújtotta be a Megújuló.[316]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

461. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenarajanlatok" mappában szerepelnek.[317] Az LKM.HU ajánlatának elnevezésében is megjelenik az „ellenár" kifejezés („ellenár lkm timpanon.pdf").[318] A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, készítése, illetve utolsó módosításának időpontja 2013. február 19. 13:47, amelyhez a Scan Assistant alkalmazást használták. Az LKM.HU pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, készítése, illetve utolsó módosításának időpontja 2013. február 15. 14:50, amelyhez a Scan Assistant alkalmazást használták.

462. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható volt a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla esetében[319] 2013. február 21.15:14, míg az LKM.HU esetében[320] 2013. február 21. 15:35 volt, mindkettőnél [személyes adat] szerepel az utolsó

[313] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0756/"Kivitelezés" mappa.
[314] VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-4.10.0A12-2013-0756/"Kivitelezés" mappa.
[315] VJ/41-17/2016. CD-melléklet, KEOP-4.10.0A12-2013-0756/"AUDIT" mappa
[316] VJ/41-108/2016., VJ/41-115/2016.
[317] A pontos elérési útvonal: ÜGYFÉL/[személyes adat]/Plan Art'94 Bt/Nem publikus/ellenarajanlatok"; A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „havrilla-timpanon 45kw.pdf". VJ/41-118/2016., 27. számú melléklet.
[318] VJ/41-118/2016., 18. számú melléklet.
[319] havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx", VJ/41-118/2016., 45. számú melléklet
[320] lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx" VJ/41-118/2016. 48. melléklet

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

módosítás szerzőjeként. Mindkét excel táblát 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Egyik excel formátumú ajánlaton sincs aláírás, cégbélyegző.

463. Rendelkezésre állnak az ajánlatok pdf formátumban is, aláírással és cégbélyegzővel ellátva: az LKM.HU esetében[321] 2013.02.22.-én 12:50-kor készült (utoljára módosítva 12:51-kor), Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással, szerzője nincs, a Havrilla esetében[322] 2013. 02.23-án 13:21-kor Scan Assistant alkalmazással, szerzője nincs.

III.3.5.11. Juvenal Kft.

464. A Juvenal Kft. részéről '[személyes adat]' ügyvezető volt a projekt lebonyolításáért felelős személy, aki a következőket adta elő:[323]

- Az ajánlatkérés során a pályázati útmutatóban leírtakat vették alapul.
- Az auditort a névjegyzékből választotta az Alter javaslata alapján.
- Az ajánlattételi felhívás műszaki tartalmát az auditor állította össze, a sablont a pályázatírótól kapta.
- A Megújuló tett javaslatot a vállalkozás felé arra nézve, hogy a Havrillát és az LKM.HU-t kérje fel ajánlattételre az ajánlatok összehasonlíthatósága érdekében (az elsődleges szempont az volt, hogy összehasonlítható műszaki tartalmat biztosítani tudó cégeket válasszon, mivel ezt a pályázati felhívás előírta, nyilatkozta a Juvenal).
- A felkért vállalkozásokat telefonon kereste meg, az ajánlatokat pedig postán kérte be tőlük (a pályázati felhívás előírta, hogy eredetiben kell megőrizniük az ajánlatokat). Elektronikusan vagy CD-n nem kapott ajánlatot, csak papíron. Ezeket szkennelték be a pályázathoz.
- Miután kiválasztották nyertesnek a Megújulót, csak azután kérték fel pályázatírásra, koordinálásra. Feladata a pályázati adatlap kitöltése volt.
- Az ajánlatkérés, valamint az ajánlat adás pontos időpontjait a Juvenal Kft. nem tudta rekonstruálni.

465. Az ajánlati felhívás szerint a Juvenal Kft. napelemes rendszer telepítésére kért ajánlatot. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlattétel határideje 2013. február 21., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2013. február 21. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölt meg legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltette a megfelelő referencia hiányát.

466. A Megújuló ajánlata 2013. február 18-i, a Havrilla ajánlata 2013. február 19-i, az LKM.HU ajánlata pedig 2013. február 18-i keltezésű volt.[324]

467. A nettó ajánlati ár a Megújuló esetében nettó 35.497.164 Ft, a Havrilla esetében nettó 48.149.608 Ft, az LKM.HU esetében nettó 44.689.539 Ft volt. A nyertes ajánlatot a Megújuló nyújtotta be.

468. A napelem rendszer kiépítése mellett nyilvánosság biztosítására is ajánlatot nyújtott be mindhárom vállalkozás, amelyek keltezésének helye mindhárom ajánlaton Debrecen volt. A Megújuló 2013. február 18-i ajánlata nettó 300.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 13-i ajánlata nettó 470.000 Ft, a Havrilla 2013. február 14-i ajánlata nettó 430.000 Ft árat tartalmazott.[325]

469. Mindkét ajánlat nyertese a Megújuló lett. A (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 21-én került sor.[326]

470. A Juvenal Kft. pályázatát 2013. február 23-án nyújtotta be a Megújuló.[327]

[321] „lkm_Tájékoztatás timpanon.pdf" VJ/41-118/2016. 52. melléklet
[322] „ajánl nyíl timpanon h.pdf" VJ/41-118/2016. 58. melléklet
[323] VJ/41-100/2016.
[324] VJ/41-100/2016., melléklet.
[325] VJ/41-100/2016., mellékletek.
[326] VJ/41-100/2016., melléklet.
[327] VJ/41-109/2016; VJ/41-116/2017.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

A dokumentumok keletkezésének körülményei

471. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus" mappában szerepelnek.[328] A Havrilla pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, készítése, illetve utolsó módosításának időpontja 2013. február 19. 13:08, amelyhez a Scan Assistant alkalmazást használták. Az LKM.HU pdf formátumú ajánlatának nincs szerzője, készítése, illetve utolsó módosításának időpontja 2013. február 19. 16:29, amelyhez a Scan Assistant alkalmazást használták.

472. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, excel formátumú táblázat megtalálható a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappában. Az utolsó módosítás időpontja a Havrilla esetében[329] 2012. 02.21-én 15:17, míg az LKM.HU esetében[330] 2013. február 21. 16:30 volt, azt „edm Sh" végezte. Mindkét excel táblát 2013. február 15-én 14:29-kor nyomtatták ki utoljára. Egyik sem tartalmaz aláírást és cégbélyegzőt.

III.3.5.12. Betty Bt.

473. A Betty Bt. képviselője a KEOP-2012-5.5.0.-B pályázati konstrukcióba tartozó pályázata kapcsán a következőket adta elő[331]:

- A pályázat előkészítésben és lebonyolításában [személyes adat] beltag vett részt.
- A Megújuló – amelyet a pályázatírásba és koordinálási tevékenység elvégzésébe is bevontak a pályázat megjelenését követően – tájékoztatta a Betty Bt.-t arról, hogy melyik vállalkozások foglalkoznak azonos műszaki tartalmú napelemekkel a környékükön. A Megújulót már ismerték a korábbi pályázatból, és a másik két vállalkozás is alkalmasnak tűnt komplex szolgáltatás nyújtására (nyílászáró csere, LED világítás stb.).
- Papír formában kapták meg az árajánlatokat, de azt, hogy személyesen vagy postai úton küldték meg a vállalkozások, már nem tudta felidézni. A beérkezett ajánlatok árait összehasonlították, majd a legkedvezőbb árú ajánlatot választották ki.
- A vállalkozások közötti összejátszás gyanúja nem merült fel benne.

474. Az ajánlati felhívás szerint „A Betty Bt. épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrással kombinálva" tárgyban kért ajánlatokat, egyrészt napelemes- hőszivattyú és kazánrendszer, ledvilágítás kiépítésére, másrészt az ingatlan szigetelésére, harmadrészt nyílászárócserére. Az ajánlatok elbírálásának szempontja a megfelelő minőség és a legalacsonyabb ár volt. Az ajánlati felhívások szerint az ajánlattétel határideje mindhárom esetben 2013. február 12., az eredményhirdetés tervezett időpontja 2013. február 13. volt. Az ajánlati felhívás alkalmassági követelményként jelölte meg a legalább öt referenciát, míg kizáró okként szerepeltették a megfelelő referencia hiányát.[332]

475. Napelemes rendszerre a Megújuló 2013. február 12-i ajánlata nettó 1.417.829 Ft, a Havrilla 2013. február 13-i ajánlata nettó 1.908.098 Ft, az LKM.HU ajánlata nettó 1.748.798 Ft árat tartalmazott.[333]

476. Hőszivattyús rendszerre a Megújuló 2013. február 10-i keltezésű ajánlata nettó 2.792.233 Ft, a Havrilla 2013. február 13-i keltezésű ajánlata nettó 3.784.223 Ft, az LKM.HU 2013. február 11-i ajánlata nettó 3.525.863 Ft árat tartalmazott.[334]

[328] A Havrilla kivitelezésre adott ajánlatának elnevezése „juvenal-havrilla-45kw.pdf"; az LKM.HU kivitelezésre adott ajánlata: „juvenal-lkm 45kw.pdf"; VJ/41-118/2016. 32. és 39. mellékletek.
[329] „havrilla_Tájékoztatás árajánlat.xlsx", VJ/41-118/2016. 43. melléklet
[330] lkm_Tájékoztatás árajánlat.xlsx"; VJ/41-118/2016. 49. melléklet
[331] VJ/41-72/2016.
[332] VJ/41-72/2016., melléklet; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa
[333] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

477. Fűtéskorszerűsítésre a Megújuló 2013. február 12-i ajánlata nettó 3.168.050 Ft, az LKM.HU 2013. február 11-i ajánlata nettó 3.908.350 Ft, a Havrilla 2013. február 13-i ajánlata nettó 4.280.462 Ft árat tartalmazott.[335]
478. Világításra a Megújuló 2013. február 12-i keltezésű ajánlata nettó 672.000 Ft, az LKM.HU 2013. február 11-i keltezésű ajánlata nettó 841.570 Ft, a Havrilla 2013. február 11-i keltezésű ajánlata nettó 903.900 Ft árat tartalmazott.[336]
479. Szigetelésre a Megújuló 2013. február 10-i ajánlata nettó 6.231.291 Ft, az LKM.HU 2013. február 11-i ajánlata nettó 7.048.256 Ft, a Havrilla 2013. január 29-i ajánlata nettó 5.516.763 Ft árat tartalmazott.[337]
480. Nyílászáró cserére az LKM.HU 2013. február 12-i keltezésű ajánlata nettó 5.289.046 Ft, a Havrilla 2013. február 13-i ajánlata nettó 5.762.213 Ft árat tartalmazott. Nyílászáró kapcsán a V-Profil 2004 Bt. is ajánlatot nyújtott be 2013. február 6-án 5 213 350 ft nettó áron. A Megújuló nyílászáró cserére nem tett ajánlatot.[338]
481. Összesen a Megújuló 10.223.642 Ft értékben, a Havrilla 5.516.763 Ft értékben lett nyertes ajánlattevő.
482. A nyertes ajánlattevő a napelemes- hőszivattyú és kazánrendszer, ledvilágítás tekintetében a Megújuló volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére 2013. február 13-án került sor. A szigetelési feladatok elvégzésére a Havrillával kötöttek (feltételes) vállalkozási szerződést 2013. február 12-én. Nyílászárócsere elvégzésére a V-Profil 2004 Bt.-vel szerződött a Betty Bt., 2013. február 13-án.[339]
483. Az auditorral kötött megbízási szerződés 2013. február 13-án kelt. Az auditori nyilatkozat dátuma 2013. február 14. és április 24.
484. A nyilvánosság biztosítására a Megújuló nettó 30.000 Ft, a Havrilla nettó 57.000 Ft, az LKM.HU 69.000 Ft összegben nyújtott be árajánlatot. Mindhárom vállalkozás árajánlatán a keltezés helye Debrecen volt, és keltezésének ideje 2013. február 7.
485. A Betty Bt. pályázatát 2013. február 14-én nyújtotta be a Megújuló.[340]

A dokumentumok keletkezésének körülményei

486. Az LKM.HU és a Havrilla kivitelezésre benyújtott nem nyertes ajánlatai a Megújuló Energia Kft. szerverén az „ÜGYFÉL" mappán belül a „Nem publikus", azon belül pedig az „ellenárajánlatok" mappában szerepelnek.[341] Sem a Havrilla, sem az LKM.HU pdf formátumú ajánlatainak nincs szerzője, azok készítéséhez az ADOBE Acrobat 10.0 alkalmazást használták és azok létrehozásának, illetve utolsó módosításának dátuma 2013. február 13., illetve február 14.
487. A nyilvánosság biztosítása tárgyban benyújtandó, a pályázati dokumentáció részét képező, a Havrilla-hoz köthető táblázat pdf formátumban megtalálható volt a Megújuló szerverén, az „ÜGYFÉL" mappán belül a vállalkozáshoz kapcsolódóan, a „Nem publikus" mappán belül a „Hiánypótlás" mappában.[342] Az utolsó módosítás időpontja 2013. április 23., szerzőként 'gall.nora.barbara' szerepel, létrehozásának időpontja 2013. április 23. 8:53, Microsoft Office excel 2017 alkalmazással, 72.390 Ft ajánlati árral.

---

[334] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[335] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[336] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[337] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[338] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[339] VJ/41-72/2016. mellékletek; VJ/41-17/2016., CD-melléklet KEOP-5.5.0B12-2013-0357/"Kivitelezés" mappa.
[340] VJ/41-115/2016., 2. számú melléklet.
[341] A pontos elérési útvonal: „ÜGYFÉL/[személyes adat]/5.5.0BBetty Bt_2/Nem publikus/ellenárajánlatokNem publikus/ellenarajanlatok"; VJ/41-118/2016., nyílászárók: 6 (LKM.HU), 7., 8. (Havrilla), világítás: 9. (Havrilla), 11. (LKM.HU), fűtés: 10. (Havrilla), 16 (LKM.HU), hőszivattyú: 12. (Havrilla), 15. (LKM.HU), napelem: 13. (Havrilla), 14. (LKM.HU), szigetelés: 17. (LKM.HU).
[342] „Tájékoztatás nyilv.Havrilla.pdf". A Betty Bt. a 2013. április 9-i hiánypótlási felhívást követően, 2013. április 24-én nyújtotta be a hiánypótlását. (VJ/41-115/2016., melléklet)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

488. Az LKM.HU és a Havrilla nyilvánosság biztosítási ajánlata a 2013. február 7-én kelt Debrecenben a dokumentumon szereplő adatok szerint. A metaadatok szerint 2013. április 23-án hozták létre mindhárom ajánlatot (a Megújulóét is) Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással, és elképzelhető, hogy a hiánypótlási eljárásban kerültek becsatolásra.

III.3.6. E-mailek

489. A vizsgálat feltárt egy **2012. november 26-án kelt e-mailt**[343], melyet [személyes adat], a Megújuló informatikus alkalmazottja írt [személyes adat]. Az e-mailben egyebek mellett a következőket írta: „*meg az lkm hu-hoz is jó lenne pár céges adat, mert csak egy logó van amit a fejlécbe tudtam tenni*".

490. [személyes adat] a tanúmeghallgatáson[344] az említetteket nem tudta felidézni. Elmondása szerint [személyes adat] küldhetett meg neki egy word-dokumentumot, hogy nyújtson technikai segítséget egy logó összeállításához. [személyes adat] elmondása szerint ekkor még lehet, hogy nem volt árajánlat-készítő program, ezért kért tőle [személyes adat] technikai segítséget. [személyes adat] arról sem tudott nyilatkozni, hogy [személyes adat] mire használta fel a későbbiekben a word-dokumentumot.

491. A Megújuló előadta, hogy az e-mail elküldésének időszakában nem volt olyan pályázati kiírás vagy tényleges teljesítés, amely a vállalkozást érintette volna. Ugyanakkor az LKM.HU-val üzleti kapcsolatban álltak, valamint az LKM.HU bonyolította az Alter KEOP-pályázatának kivitelezését, ezért a logó a szerződéshez vagy a teljesítés igazoláshoz is szükséges lehetett, azt azonban az időmúlásra tekintettel nem tudta rekonstruálni. Az időmúlásra tekintettel, az e-mailben írt további tartalmakat sem tudta értelmezni.[345]

492. A vizsgálat a Megújuló szerverén találta azt a **2013. február 10-én kelt e-mailt**[346], melyet [személyes adat] küldött [személyes adat]. Az e-mail tárgya „*heti teendők*". Tartalma a következő héten elintézendő feladatokról szól, azokat sorolja fel („*Megpróbáltam összeszedni a teendőket a hétre*:"). A listázott feladatok között szerepelt az alábbi bejegyzés: „*Pályázatokhoz ellen árajánlatok készítése*". [személyes adat] aznapi, „*RE: heti teendők*" tárgyú válasz e-mailjében[347] megerősítette, hogy szerinte is a [személyes adat] által átküldött feladatok az aktuálisak a jövő héten.

493. [személyes adat] tanúkénti meghallgatásán elmondta, hogy a [személyes adat] által írottak között egyes pontok – így a weboldal hirdetése, a felhívás kitétele, valamint az Energetikai Adatbázis feltöltése – az ő feladatai közé tartoztak, de vannak olyan pontok, amelyek az egész irodára vonatkoztak. Elmondása szerint a válasza kizárólag informatikai fejlesztésekre utalt.[348]

494. [személyes adat] előadta[349] a *„pályázatokhoz ellen árajánlatok készítése"* mondat kapcsán, hogy azokat az árajánlatokat nevezték ellenárajánlatnak, amikor az ajánlatkérő ügyfélről tudták, hogy csak „*kvázi ellenárajánlatot*" szeretnének kérni.

III.4. Egyéb pályázatok

495. Az ügyindító végzés kiterjedt az eljárás alá vont vállalkozások közötti, a KEOP-4.4.0/A/09. pályázati felhívás kapcsán lefolytatott ajánlatkérések egyeztetésére is. E pályázati kiírás során három olyan pályázat volt azonosítható, ahol az Alter lett a nyertes ajánlattevő.
Ezek:

KEOP pályázat száma	**ajánlatkérő neve**

[343] VJ/41-118/2016., 1. számú melléklet.
[344] VJ/41-96/2016., 9. kérdésre adott válasz.
[345] VJ/41-115/2016.
[346] VJ/41-118/2016.
[347] VJ/41-117/2016.
[348] VJ/41-96/2016.
[349] VJ/41-88/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

KEOP-4.4.0/A/09.	Igre-Pharma Gyógyszerkereskedelmi és Szolgáltató Bt.
	Flamand Pékáru Kft.
	Kemikál Építőanyagipari Zrt.

496. Az Igre-Pharma Gyógyszerkereskedelmi és Szolgáltató Bt.[350] (a továbbiakban: Igre-Pharma Bt.) pályázata kapcsán kizárólag az Alternek a 2010. február 10-én a minisztérium felé benyújtott árajánlatát tárta fel a vizsgálat, más (így a vizsgálatba bevont eljárás alá vont vállalkozások közül egyetlen másik) ajánlattevő árajánlatát sem. Maga a minisztérium sem adott át más árajánlatot, csak az Alterét, és az általa a VJ/41-17/2016. számú irat mellékleteként becsatolt CD-n szereplő pályázati dokumentációk között sem szerepel más vállalkozás árajánlata. A vizsgálat ezen pályázattal kapcsolatban azt találta, hogy az Igre-Pharma Bt. ajánlatkérése 2010. februári, míg a versenyfelügyeleti eljárás 2016. június 18-án indult, így egy esetleges jogsértő magatartás elkövetése óta több, mint 5 év telt már el.

497. A Kemikál Építőanyagipari Zrt.[351] (a továbbiakban: Kemikál Zrt.) pályázatában az Alternek 2010. augusztus 24-én benyújtott árajánlata mellett a KLN SYS Kft. 2010. augusztus 23-án, valamint az ING-REORG Kft. 2010. augusztus 20-án nyújtott be árajánlatot. Ebben a pályázatban az Alteren kívül a többi eljárás alá vont vállalkozás közül egy sem szerepel ajánlattevőként, és nem is tárt fel a vizsgálat olyan bizonyítékot, amely arra utalna, hogy az eljárás alá vontak között bármilyen egyeztetés történt volna.

498. A Flamand Pékáru Kft.[352] esetében az Alternek 2010. november 15-én benyújtott árajánlata mellett az LKM Trade 2011. június 8-án, valamint a KLN SYS 2011. június 6-án adott kivitelezési árajánlatot. Itt sem merült fel a vállalkozások közötti egyeztetésre utaló bizonyíték.

IV.
Az eljárás alá vontak álláspontja

IV.1. A KEOP-2011-4.2.0.-A pályázatok kapcsán

499. Az Alternek - napelemes rendszerek kivitelezésében - nem volt üzleti kapcsolata az eljárás alá vont többi vállalkozással. 2012 évet követően sem ajánlatadóként, sem kivitelezőként, sem pályázatíróként, sem egyéb funkcióban nem vett részt a vizsgált pályázati konstrukciókban.

500. Az Alter hangsúlyozta, hogy a napelemes rendszerek telepítése minden vizsgált pályázat esetében kifogástalan minőségben elkészült. Azokat az Energiaközpont Nonprofit Kft., illetve a minisztérium szakemberei minden esetben átvették. A pályázati kifizetésekre minden esetben csak a helyszíni szemle megtörténte után került sor, és minden dokumentumot, valamint a kivitelezést is rendben találták. A legtöbb esetben a Nemzeti Adó- és Vámhivatal is ellenőrizte a telepített rendszereket. Az áramszolgáltatók valamennyi rendszert átvizsgáltak, és azokat rendben találták. Az Alter kiemelte, hogy minden, az ügyfeleik által elfogadott árajánlata az akkori piaci árnak megfelelő ajánlatot tartalmazott. Hangsúlyozta, hogy a többi nyertes (független) vállalkozás árajánlataihoz képest a legalacsonyabb árú ajánlatot adta. Indítványozta ezért, hogy a GVH folytasson le vizsgálatot a versenyfelügyeleti eljárással érintett pályázatok kapcsán, hogy megbizonyosodjon arról, hogy más vállalkozások jelentősen drágábban értékesítették a hasonló műszaki tartalommal rendelkező rendszereiket. Kérte, hogy a vizsgálat eredményéről a GVH adjon számára tájékoztatást.[353] Utóbb becsatolt egy összeállítást annak igazolására, hogy az Alter más nyertes pályázatokhoz képest is versenyképes és

[350] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0007” mappa
[351] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0040” mappa
[352] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0053” mappa
[353] VJ/41-12/2016., 18. kérdésre adott válasz.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

kedvező árat alkalmazott, amikor a kedvezményezetteknek ajánlatot adott. Álláspontja szerint ezért megállapítható, hogy az ajánlatadásra felkért másik két vállalkozást semmilyen hátrány nem érte, tekintettel az Alter mindig konzekvens, piaci alapon adott, versenyképes árajánlataira.

501. Állította, hogy sem az Új Irány, sem az LKM Trade részére sem tartalmában, sem formájában nem nyújtott segítséget az ajánlataik elkészítésében. Nem tudott arra választ adni, hogy miért szerepelt az Új Irány és az LKM Trade cégszerű aláírása, logója elektronikus formátumú kivágásban az Alter gépeiről készített lefoglalási másolatokban.

IV.2. A KEOP-2012-4.10.0.-A és a KEOP-2012-5.5.0.-B pályázatok kapcsán

502. A **Megújuló** előadta, hogy álláspontja szerint az a körülmény, hogy más, versenytárs vállalkozásokat is ajánlott ügyfelei számára, önmagában nem sérti a Tpvt.-t, és nem minősül a verseny korlátozásának sem.[354]

503. Az ügyfélkénti meghallgatásán[355] [személyes adat] nem emlékezett arra, hogy a Megújuló készítette volna el a Havrilla ajánlatainak elektronikus változatait, ahogyan azt a Havrilla állította. Előadása szerint a Havrilla, illetve az LKM.HU ajánlatainak elkészítéséhez csak annyiban nyújtott segítséget, hogy az auditor jelentése alapján egy árazatlan költségvetést bocsátott rendelkezésükre, ami azt tartalmazta, hogy az egyes termékekből hány darabra kell ajánlatot tenni.[356]

504. Előadta, hogy személyesen ment el a versenytárs árajánlatokért, de volt olyan is, hogy behozták a Megújuló irodájába.

505. Arról, hogy a Havrillának vagy az LKM.HU-nak nyújtott-e segítséget a tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási ajánlatok kitöltéséhez, nem tudott érdemben nyilatkozni. [személyes adat] nem tudott választ adni arra sem, hogy miért szerepelt mindhárom ajánlattevő ajánlatán a keltezés helyeként Debrecen, annak ellenére, hogy csak a Megújuló székhelye volt abban a városban. A cégmásolatok szerint a Havrillának nincs telephelye, székhelye pedig Nyírmártonfalva, az LKM.HU székhelye Budapest, és szintén nem volt telephelye ez idő tájt.

506. Az **LKM.HU** szintén tagadta, hogy a vizsgált 2013. évi ajánlatkérések kapcsán akár a Megújulóval, akár a Havrilla-val egyeztette volna ajánlatai tartalmát.

507. Az LKM.HU ügyfélkénti meghallgatásán[357] [személyes adat] elmondta, hogy [személyes adat] régóta ismeri, előadása szerint azonban [személyes adat] soha nem találkozott és magát a Havrilla vállalkozást sem ismeri.

508. Az LKM.HU úgy nyilatkozott, hogy kapott a Megújulótól egy árazatlan költségvetést, és ennek felhasználásával készítette árajánlatait, majd küldte meg ezeket az ajánlatkérőknek. Ez nem egy sablon volt, sablont nem kapott a Megújuló-től. Az árazatlan költségvetésen szerepelt a megrendelők neve, és hogy konkrétan milyen termékre/darabszámra kér ajánlatot. Más kapcsolata nem volt a pályázókkal. A Megújulóról azt gondolta, hogy csak a pályázatírásban nyújt segítséget a pályázóknak, nem is tudta, hogy ő is ad be árajánlatot.

509. Nem tudott arról nyilatkozni, hogy a Megújuló szerverén miért nevezik „ellenárajánlatnak” az LKM.HU ajánlatát, mert nem tudja, mire használják ajánlatát a pályázók.

510. Előadta, hogy az LKM.HU ajánlatait [személyes adat] készítette,[358] word, illetve excel táblázatok összeillesztésével,[359] mivel 2013-ban még nem volt a Terc programban napelem rendszerre használható modul. Az LKM.HU a papír alapú ajánlatait maga készítette, és postán közvetlenül a megrendelőknek küldte meg.[360]

[354] VJ/41-12/2016.
[355] VJ/41-88/2016.
[356] VJ/41-88/2016.
[357] VJ/41-91/2016.
[358] VJ/41-14/2016.
[359] VJ/41-91/2016.
[360] VJ/41-91/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

511. A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítási árajánlatokra egyáltalán nem emlékezett. Még ha töltött volna is ki ilyet, talán 1-2 db lehetett belőle, és biztos [személyes adat] kapta az excel mintát. A debreceni keltezést pedig azzal magyarázta, hogy az LKM.HU telephelye Debrecenben volt ekkor, és ott végezte a tevékenységét.

512. A **Havrilla** ügyfélkénti meghallgatásán[361] [személyes adat] előadta, hogy az LKM.HU-t, illetve annak ügyvezetőjét, [személyes adat] nem ismerte, de a Megújulót és [személyes adat] igen.[362]

513. Elöljáróban elmondta, hogy nem rendelkezik napelemes kivitelezési tapasztalattal. [személyes adat] valóban megkereste az árajánlatok készítése előtt azzal, hogy megadhatja-e a Havrilla elérhetőségét az ajánlatkérőnek, de semmilyen egyéb kérdés nem került szóba közöttük.

514. Az árajánlatok készítésével kapcsolatosan először azt nyilatkozta[363], hogy az ügyvezető maga, [személyes adat] készítette el, melyhez a Terc norma szerinti és az eseti beszállítói konzultáción szerzett árakat vette figyelembe. Aztán hozzátette, hogy [személyes adat] segített neki az árajánlatai elkészítésében, [személyes adat] csak aláírnia kellett, illetve az [személyes adat] kapott információk alapján kézzel írta meg az ajánlatokat, mert a vállalkozásnak akkor még nem volt számítógépe. Később pontosította, hogy [személyes adat] sem egyedül készítette az árajánltot, mert „ehhez szaktudás kellett, mert ő magasépítési mérnök". A nyilatkozata szerint ezt a kézzel írt árajánlatot egy fehér papírra írta, így adta oda a KEOP pályázók részére, postai úton megküldve. A kézzel írt ajánlataiból nincs saját másolati példánya. A meghallgatás során később akként módosította nyilatkozatát, hogy az általa kézzel írt ajánlatok alapján [személyes adat] szerkesztette meg a pdf-es ajánlatokat, a [személyes adat] által kalkulált ajánlati árak átvezetésével. Ez az oka annak, hogy egy napon kelt valamennyi árajánlata: mivel [személyes adat] értesítette, hogy a kézzel írt forma nem megfelelő, ezért elvitte neki, hogy pdf formátumba tegye azokat, amire egy nap alatt került sor.

515. Végül a meghallgatáson újra módosította nyilatkozatát: a kézzel írt árajánlatait maga vitte el a Megújuló székhelyére, és ott átadta [személyes adat], hogy a Megújuló postázza az ajánlatait, mivel a Havrilla nem volt tisztában a pályázók címével. [személyes adat] a Havrilla árajánlatokat pdf formátumba foglalta, majd átadta azokat aláírásra [személyes adat]. Azt pedig nem tudja, hogy [személyes adat] ténylegesen postázta-e a kézzel írt árajánlatait.

516. A Havrilla az ügyfélmeghallgatáson az elé tárt nyilvánosságra vonatkozó árajánlatokkal kapcsolatban előadta, hogy azokat nem ő írta, se kézzel, se másképp, azokról nincs tudomása, és valószínűleg akkor írhatta alá, amikor a Megújulónál járt, hogy a pdf-be foglalt kivitelezési árajánlatait aláírja.

IV.3. Az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány álláspontja az előzetes álláspont kibocsátását követően

517. A négy eljárás alá vont közös jogi képviselője (azonos ügyvédi iroda) azonos tartalmú, de külön-külön, az egyes eljárás alá vontak nevében beadott észrevételt[364] tett az előzetes álláspontra, így a tartalmi azonosság miatt az eljáró versenytanács ezen beadványokat kizárólag egyszer ismerteti, külön kiemelve az egyes kis mértékű eltéréseket.

518. A jogi képviselő a kiegészítő előzetes álláspontra, függetlenül attól, hogy azt észrevételének megtételei (2019. március 25.) előtt átvette (2019. március 18.) észrevételt nem tett, az abban szereplő, a Havrilla jogsértést elismerő nyilatkozatára nem nyilatkozott.

519. A jogi képviselő előadta, hogy az előzetes álláspont 652. pontja rendelkezik arról, hogy a *"felek közötti akarategyezségre utaló közvetlen bizonyítékot a vizsgálat nem talált, azonban*

[361] VJ/41-86/2016..
[362] VJ/41-86/2016.
[363] VJ/41-10/2016.
[364] VJ/41-179/2016. (Megújuló),VJ/41-180/2016. (Alter), VJ/41-181/2016. (Új Irány), VJ/41-182/2016. (LKM.HU)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

a feltárt bizonyítékok alapján megállapítható, hogy egyeztetésre került sor a felek között.", azonban az egyeztetés tényét nem igazolta az eljáró versenytanács.

520. Rögzíteni kívánta, hogy maga az előzetes álláspont 564. pontja rendelkezik arról, hogy a „*jogsértés megállapításához olyan bizonyítékokat kell előterjeszteni, amelyek a jogilag megkövetelt módon igazolják a jogsértést megvalósító körülmények fennállását."*

521. Előadta, hogy a Tpvt. 11. § (1) bekezdése a vállalkozások közötti megállapodást és összehangolt magatartást tiltja, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki, azonban az eljáró versenytanács az általa képviselt eljárás alá vontak részéről sem megállapodást, sem összehangolt magatartást nem tudott igazolni. Az előzetes álláspont 559. pontjában rögzíti a versenytanács, hogy

> *„ahhoz, hogy a vizsgált magatartásokat egyetlen egységes jogsértésnek lehessen minősíteni, egyrészt szükséges egy objektív oldal léte, az, hogy a megbeszélések tárgya ugyanaz legyen, a megbeszélések ugyanarra az időszakra vonatkozzanak, és a cselekményeket közös cél kösse össze. Másrészt pedig szükséges egy szubjektív oldal megléte, mely szerint a résztvevőknek tudatában kellett lenniük, hogy egy szélesebb körű egyeztetési folyamat részesei. ”*

522. Előadta, hogy az eljáró versenytanács nem tárt fel esetleges közös találkozót, erre utaló levelezést, közös egyeztetésre vonatkozó meghívót, sem írásbeli, sem szóbeli egyéb bizonyítékkal nem támasztotta alá a GVH ezen megállapítását. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont 624. pontban foglalt téves megállapítását, amely szerint az LKM.HU kivitelezési ajánlatai annak érdekében készültek, hogy a Megújuló nyertességét elősegítsék, kizárólag az „ellenajánlatok” mappa elnevezéséből vezette le.

523. Hivatkozott arra, hogy az, hogy a Megújuló a mappáit milyen néven nevezi el, nem vezethet ahhoz, hogy az eljáró versenytanács minden további bizonyíték nélkül arra a következtetésre jusson, hogy versenyjogi jogsértés történt.

524. A KEOP-2012-4.10.0-A és a KEOP-2012-5.5.0-B pályázatokban az LKM.HU és a Havrilla kivitelezési árajánlatai a metaadatok szerint a Megújuló szerverén Scan Assistant vagy Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással voltak megtalálhatóak, melyeknek szerzőjük nincs.

525. Az eljáró versenytanács arra vonatkozó kijelentésével kapcsolatban, hogy a Scan Assistant és az Adobe Acrobat 10.0 alkalmazásokkal kapcsolatban nem állapítható meg egyértelműen, hogy szkennelésre vagy elektronikus iratok pdf formátumába történő átalakításra használták és így kerültek fel a Megújuló szerverére, előadta, hogy mind a Scan Assistant, mind az Adobe Acrobat 10.0 szkennelésre használható alkalmazások, amelyeket a Megújuló kizárólag szkennelésre használt. Ennek ellenkezőjét véleménye szerint az eljáró versenytanács sem igazolta.

526. Az előzetes álláspont 617. pontjában vizsgált, 2013. február 10-én kelt e-maillel kapcsolatban, amelyet [személyes adat] küldött [személyes adat] „Pályázatokhoz ellen árajánlat készítése” tárgyban, előadta, hogy az e-mail semmilyen formában nem kapcsolódik a vizsgált eljáráshoz, a társaság ugyanis 2013 februárjában több pályázaton is részt vett. Véleménye szerint az eljáró versenytanács sem bizonyította, hogy a hivatkozott email a vizsgált pályázatokkal kapcsolatba hozható lenne.

527. Az „ellenárajánlat”, illetve az „ellenajánlat” kifejezésekkel kapcsolatban előadta, hogy az, hogy az eljárás alá vont milyen nevet ad, illetve milyen kifejezést használ, nem szolgálhat a versenyjogi jogsértés megállapításának alapjául.

528. A bírói gyakorlat szerint a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elengedő a jogsértés alól történő mentesüléshez, azonban kijelentette, hogy a kartelljogsértés megállapításához szükséges közvetett bizonyítékokat sem tudott felhozni az eljáró versenyhivatal, amely arra utal, hogy a felek között bárminemű egyeztetés, vagy megállapodás jött volna létre, amely azt a célt szolgálná, hogy a pályázatok kimenetelét,

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

azaz a Megújuló és a Havrilla nyertességét biztosítsa, a kedvezőtlenebb árajánlatok nyújtásával.

529. Álláspontja szeirnt a bírói gyakorlat értelmében pontos és egybevágó bizonyítékokat kell felsorakoztatni az állítólagos jogsértés megtörténtének alátámasztására. Ez a vizsgált magatartás esetében nem történt meg.

530. Fel kívánta hívni a figyelmet arra, hogy a fentiek értelmében a jogsértés fennállása nem a jogilag megkövetelt módon megállapított, ezért tekintettel kell lenni az ártatlanság vélelmére, mint az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt uniós jogrend által védett alapvető jogra.

531. Előadta, hogy sem a megegyezés tényét, sem a nyertesség elősegítését, vagy arra való törekvést nem tárt fel az eljáró versenytanács. Hivatkozott arra, hogy körbenyerés nem állt fenn, egyik versenytárs sem részesítette az Altert / Megújulót előnyben, és az Alter / Megújuló sem támogatta semmilyen tekintetben versenytársai nyertességét. Nyerésüket kizárólag az őket megillető gyártói kedvezmény továbbajánlása eredményezte, ezzel tudtak kedvezőbb ajánlatot adni, árrögzítésről, piacfelosztásról a vizsgált társaságok nem állapodtak meg.

532. Előadta, hogy a GVH a Tpvt. 11. § a) és d) pontja alapján tervezi a jogsértés megállapítását, azonban a Boytha Györgyné - Tóth Tihamér által szerkesztett versenyjog című könyv 136. oldalán a piacfelosztással tárgyában a 6.1.2. pont szerint a kibocsátás-korlátozás, piacfelosztás szerint a kartell tárgya lehet a kibocsátás korlátozása, amely jelentkezhet piacfelosztásként, vagy a termelés korlátozásaként. *"Az első esetben az összejátszó versenytársak a piacot földrajzi alapon, termékkör szerint, vagy egyes fogyasztói csoportok alapján felosztják és így, kölcsönös kivonulás révén, az egyes piaci szegmenseken csökken a szereplők száma. Ennek eredményeként lokális, egy termékekre, vagy fogyasztói csoportokra vonatkozó monopóliumok is létrejöhetnek, ahol ugyanúgy monopol árat lehet alkalmazni, mintha közvetlenül a magas ár lett volna a megállapodás közvetlen tárgya*."

533. Ez alapján véleménye szerint a lefolytatott eljárásban és az előzetes álláspontban előadottakkal nem tudta igazolni az eljáró versenytanács, hogy a piacot földrajzi alapon, termékkör szerint, vagy egyes fogyasztói csoportok alapján felosztották volna.

534. Hivatkozott arra is, hogy szintén ezen könyv 136. oldalán 6.1.1. pont alatt a következőképpen határozzák meg, hogy mi az árrögzítés: *"Az árak meghatározása megvalósulhat a vállalkozások között ilyen tárgyú közvetlen megállapodással, rögzítve az áremelés mértékét, időpontját, de lehetnek közvetlenebb formái is. Előfordulhat az együttes áremelés előkészítése ár-információk rendszeres cseréjével, vagy a nyújtott kedvezmények mértékének rögzítésével. A megállapodás vonatkozhat minimális árszínvonal rögzítésére, vagy egységes profitráta meghatározására."*

535. Álláspontja szerint áremelés nem jött létre, hiszen az eljárás alá vontak a gyártótól kapott kedvezményeik révén kedvezőbb árajánlatot tudott adni, így áremelés igazolt módon nem történt, az eljárás alá vontak a piaci árhoz képest adtak kedvezőbb ajánlatot, anélkül, hogy árban, vagy bármilyen feltételben bármely versenytársukkal megállapodottak volna.

536. Előadta, hogy tekintettel arra, hogy a piac felosztását semmilyen tekintetben nem tudta igazolni az eljáró versenytanács, ennek következményeképpen piacfelosztással együtt járó árrögzítés sem bizonyítható.

537. Felhívta a figyelmet arra, hogy szintén a hivatkozott könyv 136. oldalán a 6.1.3. pont szerinti Kartell pályázaton való összejátszást nevesít, amelynek lényegeként azt határozzák meg, hogy *a meghirdetett (közbeszerzési vagy más versenytárgyaláson a résztvevő felek előre megállapodnak a nyertes személyéről és ajánlataik egyeztetésével biztosítják, hogy annak megemelt értékű ajánlata legyen a legkedvezőbb. Cserébe a nyertes hasonlóan előzékeny lesz a soron következő pályázat alkalmával (körbenyerés), alvállalkozóként bevonja, vagy más módon kompenzálja korábbi "verseny "-társait."*

538. Tekintettel arra, hogy az egyes eljárás alá vontakat semelyik versenytársa nem részesítette előnyben, továbbá az egyes eljárás alá vontak sem ígértek és nem adtak

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

semmilyen előnyt a vizsgált más eljárás alá vontaknak - ilyet álláspontja szerint a GVH sem tudott bizonyítani - nem állhat fenn annak a lehetősége sem, hogy a pályázaton az egyes eljárás alá vontak összejátszottak volna a versenytársaikkal, vagy megállapodást kötöttek volna körbenyerésre, vagy alvállalkozóként történő bevonásra.

539. E körben hivatkozott a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2017 11.51. pontjára[365].

540. Előadta, hogy az egyes eljárás alá vontak semmilyen tervezett magatartásról tudomással nem bírtak, azt ésszerűen előre nem láthatták, ennek megfelelően kockázatvállalásról sem tudtak.

541. A piacfelosztás kapcsán előadta, hogy az eljáró versenytanács az „ellenajánlatok" és „ellen árajánlatok" megnevezések téves értelmezéséből arra a hibás következtetésre jutott, hogy a felek árajánlataikat egymással egyeztették. Előadta, hogy az eljáró versenytanács szerint a cél az volt, hogy nyertes a Megújuló, illetve egy esetben a Havrilla legyen.

542. Előadta, hogy egyeztetés, megbeszélés, találkozó nem történt, ilyet az eljáró versenytanács sem tudott igazolni.

543. Hivatkozott arra, hogy a GVH gyakorlata szerint azért jogsértő a versenytársak közötti piacfelosztás, mert a kartellező cégek azáltal, hogy felosztják a piacokat vagy megállapodnak az árakban és más értékesítési feltételekben, kiküszöbölik, illetve erősen korlátozzák az egymás közötti versenyt, így képesek egy monopóliumhoz hasonló módon működni, és magasabb árakat diktálni.

544. Előadta, hogy az egyes eljárás alá vontak esetében nem tárt fel az eljáró versenytanács olyan jogsértést, amely ahhoz vezetett volna, hogy a piaci árak emelkedjenek és/vagy bárkit negatív hátrány éljen, és/vagy bárki kiszoruljon a piacról, ennek megfelelően a vizsgált magatartás semmilyen módon nem felel meg a jogszabály szerinti piacfelosztásnak, ezáltal pedig az árrögzítés sem valósulhatott meg.

545. Hivatkozott arra, hogy az előzetes álláspont 604. pontja szerint *"a piacfelosztáshoz nem szükséges pontos felosztási terv: a piacfelosztás megvalósulhat azzal is hogy a vállalkozások között akarategyezség alakul ki pl. abban, hogy nem támadják egymás "terepeit", vagy tiszteletben tartják egymás célközönségét."* Azonban véleménye szerint ezzel ellentétben jelen esetben az eljáró versenytanács nem bizonyította, hogy olyan akarategyezség jött volna létre, hogy a felek felosztják egymás között a piacot, és nem támadják egymás terepét. Erre utalóan semmilyen tényt nem tudott igazolni az eljáró versenytanács. Sem a piac felosztása, sem pedig a célközönség felosztása nem történt meg.

546. Az előzetes álláspont 539. pontja rögzíti, hogy megállapodás jön létre a felek között, ha csatlakoznak egy közös tervhez, amely korlátozza, vagy feltehetőleg korlátozza önálló gazdasági tevékenységüket azáltal, hogy meghatározza a piacon követendő magatartás, vagy magatartástól tartózkodás irányát. Tekintettel arra, hogy az egyes eljárás alá vontak megállapodást nem kötöttek más gazdasági szereplővel, áraikat nem egyeztették velük, ezáltal a gazdasági versenyt semmilyen módon nem akadályozták, nem torzították a versenyt, így versenyjogi jogsértést ezáltal nem valósítottak meg.

[365] A kartellben résztvevő vállalkozások mind közös elkövetői a jogsértésnek, bár a részvételük eltérő formát ölthet az érintett piac sajátosságai, az egyes vállalkozások piaci pozíciója, a kitűzött cél és az implementáció választott vagy előirányzott módja alapján. Mindezek alapján a Tpvt. 11. §-ának és az EUMSz. 101 cikkének sérelmét egy elkülönült cselekedet, tettek sora vagy egy folytatólagosan tanúsított magatartás is előidézheti, amely interpretáció nem kifogásolható azon az alapon, hogy a kifogásolt cselekménysor vagy folyamatos magatartás egy vagy több eleme önmagában is sérti a Tpvt. 11. §-át és az EUMSz. 101. cikk (1) bekezdését. Önmagában az a tény tehát, hogy minden vállalkozás a saját módján részese a jogsértésnek, nem elegendő ahhoz, hogy kizárja a felelősségét a teljes jogsértésért, amelybe olyan magatartások is beletartoznak, amelyek más résztvevő vállalkozásokhoz köthetők, de ugyanazt a versenyellenes célt vagy hatást szolgálják. Ezt a körülményt ugyanakkor mégis számításba kell venni a jogsértés súlyosságának mérlegelésekor, amennyiben megállapításra került, hogy a jogsértést elkövették a felek. A joggyakorlat alapján az egységes és folyamatos jogsértés keretében a vállalkozás felelősségre vonható más kartelltagok cselekedeteiért, vagyis az egységes és folyamatos jogsértésért, amennyiben a más vállalkozások tervezett magatartásáról tudomással bírt illetve azt ésszerűen előre láthatta és kész volt ennek a kockázatát vállalni. (VJ/74/2011.)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

547. Álláspontja szerint az eljáró versenytanács nem tudta bizonyítani, hogy bármilyen megállapodás, összehangolt magatartás vagy döntés született volna az egyes eljárás alá vontak között, illetve azt, hogy az eljárás alá vontak bármilyen formában részt vettek volna megbeszélésen, egyeztetésen, vagy tevékenyen részt vettek volna valamely cél elérésében.
548. Mindezek értelmében véleménye szerint az eljáró versenytanács semmilyen olyan magatartást nem bizonyított, amely kiküszöböli, vagy erősen korlátozza az egymás közötti versenyt, és azt sem, hogy az eljárás alá vontak bármilyen olyan megállapodásban vettek volna részt, amely képes egy monopóliumhoz hasonló módon működni, és magasabb árakat diktálni.
549. Előadta, hogy nem vitatható, hogy az eljárás alá vontak nem vettek részt semmilyen megbeszélésen, nem folyt semmilyen egyeztetés a felek között, a vállalkozások nem vettek részt semmilyen találkozón. Ilyet az eljáró versenytanács sem tudott igazolni. Mindezek értelmében az eljárás alá vontak semmilyen módon nem kapcsolódhatott közös célhoz, arról tudomásuk nem is lehetett, jogsértést semmilyen tekintetben nem követettek el, ennek ellenkezőjét az eljáró versenytanács sem tudta megcáfolni. Előadta, hogy azzal, hogy az objektív oldal (egyeztetés, megállapodás) nem jött létre, amelyben az eljárás alá vontak részt vettek volna, a szubjektív oldal megléte sem állhatott fenn, hiszen nem is lehettek tudatában annak, hogy bármilyen egyeztetési folyamat zajlana.
550. Véleménye szerint az eljáró versenytanács arra alapozza a jogsértés megállapítását az előzetes álláspont 656. pontja szerint, hogy 2013-ban a Megújuló, illetve egy részmunka tekintetében a Havrilla nyerte meg a kiírásokat.
551. Előadta, hogy a Megújuló nem azért tudta a legjobb árat adni az ajánlatában, mert esetlegesen egyeztetett volna a felekkel a másik ajánlat összegszerűségéről, hanem amiatt, mert neki volt a nagyobb %-os gyártói kedvezménye, amelyet folyamatos, nagy összegű rendelései miatt érdemelt ki.
552. Hivatkozott arra, hogy az 563. pontban a GVH rögzíti, hogy a" *Versenykorlátozó hatás alatt érteni kell mind a tényleges, mind a lehetséges versenykorlátozó hatást. Egy magatartás akkor versenykorlátozó hatású, ha a tényleges vagy potenciális versenyre gyakorolt hatásaként az érintett piacon észszerű valószínűséggel várható, hogy negatív hatást fog gyakorolni az árakra, a kibocsátásra, innovációra, vagy az áruk és szolgáltatások kínálatára, minőségére. A negatív hatásoknak érezhetőnek kell lenniük "*
553. Ennek kapcsán előadta, hogy azáltal, hogy az Alter / Megújuló továbbajánlotta a gyártói kedvezményét, azzal nem gyakorolt *negatív hatást az árakra, a kibocsátásra, innovációra, vagy az áruk és szolgáltatások kínálatára, vagy minőségére,* mivel kizárólag a jogszerűen megszerzett kedvezményét érvényesítette.
554. Tekintettel az általa előadottakra, véleménye szerint az eljárás alá vontak megállapodást nem kötöttek más gazdasági szereplővel, áraikat nem egyeztették, ezáltal a gazdasági versenyt semmilyen módon nem akadályozták, nem torzították a versenyt, versenyjogi jogsértést ezáltal nem valósítottak meg.
555. Jogkövetkezmények kapcsán előadta, hogy sérelmezi azt, hogy az előzetes álláspont 696. pontjában úgy foglalt állást, hogy enyhítő körülményt, bírságcsökkentő tényt nem talált az ügyben. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Tpvt. 78. §-ának (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás megismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell megállapítani. Kérte, hogy enyhítő körülményként az alábbiakat vegye figyelembe az eljáró versenytanács.
556. Kérte, hogy vegye figyelembe az eljáró versenytanács, hogy nem közbeszerzési eljárásban vettek részt az eljárás alá vontak, őket szándékosság nem vezette, az Alter és a Megújuló kizárólag a projektmenedzseri feladatokat látta el tevékenysége körében.
557. Kérte továbbá, hogy értékelje az eljáró versenytanács, hogy egységes és folytatólagos jogsértés nem áll fenn, átfogó tervet nem tudott az eljáró versenytanács igazolni. Közös erőfölénnyel visszaélés nem állapítható meg.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

558. Felhívta a figyelmet arra, hogy a projektmenedzseri szerep ellátása nem alapozza meg azt, hogy az Altert / Megújulót kezdeményező szerepben tüntesse fel, és ezt súlyosító körülményként értékelje, hiszen a projektmenedzseri feladatok ellátása nem igazolja azt, hogy a vállalkozások bárkivel is megállapodást kezdeményeztek volna.

559. A jogsérelem súlyát a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg. Tekintettel arra, hogy piacfelosztás nem történt, és az árrögzítés sem állapítható meg, a gazdasági versenyt a vállalkozások nem veszélyeztették. Mivel áremelés sem történt, ezáltal a végső üzletfelek érdeke sem sérül.

560. Előadta továbbá, hogy az eljárás alá vontak vidéki mikrovállalkozások kevés versenyjogi ismerettel, magatartásuk során szándékosság, egységes cél nem vezette őket.

561. Végezetül előadta, hogy feltéve, de meg nem engedve, hogy az eljáró versenytanács megállapítaná a jogsértést, kérte, hogy az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány számára 24 havi részletfizetést engedélyezzen.

IV.4. A Havrilla álláspontja az előzetes álláspont kibocsátását követően[366]

562. Tekintettel arra, hogy a Havrilla az eljáró versenytanáccsal létrejött közös álláspont alapján egyezségi nyilatkozatot tett, így a Tpvt. 73/A. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kiegészítő előzetes álláspontot követően kizárólag arról nyilatkozott (részletfizetési kérelme mellett), hogy „a kiegészítő előzetes álláspont tartalma érdemben megegyezik az egyezségi nyilatkozatban foglaltakkal”.

V.
Jogszabályi háttér

563. A Tpvt. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpvt. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni meghatározott kivételekkel.

564. A Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

565. A Tpvt. 11. § (2) bekezdése szerint ez a tilalom vonatkozik különösen:

a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;

d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.

566. Az EUMSz. 101. cikke a Tpvt-vel azonos szabályozást tartalmaz. Az EUMSz. 101. cikkének (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és ezért tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja, vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;

c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása.

567. A a Tpvt. hatálya a Tpvt. 1. § (1) bekezdése alapján kiterjed a jogi személynek a Magyarország területén tanúsított piaci magatartására.

[366] VJ/41-177/2016. és VJ/41-184/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

568. Az 1/2003/EK rendelet[367] 3. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amikor a tagállamok versenyhatóságai az EUMSz 101. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra - amelyek az ezen előírás szerinti értelemben befolyásolhatják a tagállamok közti kereskedelmet – nemzeti versenyjogot alkalmaznak, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EUMSz 101. cikkét ugyancsak alkalmazzák.

569. A Tpvt. 76. §-a (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanács határozatában az e) pont szerint megállapíthatja a jogsértés tényét; j) pont szerint megállapíthatja, hogy a magatartás nem jogsértő, a k) pont szerint bírságot szabhat ki.

570. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Az (1b) bekezdés értelmében a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.

571. A Tpvt. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevételt a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni.

572. A Tpvt. 78. §-ának (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

573. A Ket 31. § (1) bekezdés e) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

574. A Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghoztalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és a további eljárási cselekményektől sem várható eredmény.

VI.
Jogi értékelés keretei

VI.1. A Tpvt./EUMSz hatálya, a GVH hatásköre és illetékessége

575. Jelen eljárás nem kizárólag a Tpvt. 11. §-a, hanem az EUMSz 101. cikke alapján is megindult, tekintettel arra, hogy a feltételezetten jogsértőnek talált megállapodásokról feltételezhető, hogy alkalmasak arra, hogy az Európai Unión belül legalább minimális szinten határokon átnyúló, a tagállamok közötti kereskedelemre „érzékelhető hatást gyakoroljanak”[368].

576. Annak eldöntésére, hogy az adott megállapodás vagy összehangolt magatartás alkalmas-e arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Bizottság „Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 101. és 102. cikke szerinti fogalmáról” c. közleménye (a továbbiakban: TKKÉ közlemény)[369] szolgál eligazításul.

577. A TKKÉ közlemény 13. pontja szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSz. 101. és 102. cikke alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és

[367] A Tanács 1/2003/EK Rendelete (2002. december 16.) az EK Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, mely a jelenlegi, hatályos számozás szerint a 101. illetve a 102. cikkre vonatkozik.
[368] C-22/71. sz. ügy, Béguelin Import Co. kontra S.A.G.L. Import Export, ECLI:EU:C:1971:113
[369] Az Európai Bizottság Közleménye – Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról (2004/C 101/07) [HL C101., 2004.4.27. 81. o.].

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak.

578. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen a tagállamok közötti kereskedelem, a hatás meglétének lehetősége, és az érzékelhetőség kritériumait kell megvizsgálni.

579. A vizsgált magatartással érintett ajánlatkérésekre benyújtott ajánlatok a Stiebel Eltron (Németország) és az ISTAR Solar (Olaszország) által gyártott napelemes rendszerekre vonatkoztak. Ezért a vizsgált magatartás elvileg érinthette a tagállamok közötti kereskedelmet.

580. Tekintettel azonban egyrészt a konkrét ajánlatkérések összértékére, másrészt arra, hogy csupán Magyarország egyes területein végzett kivitelezési munkákról volt szó, az eljáró versenytanács álláspontja szerint kizárható, hogy a vizsgált magatartás érzékelhető mértékben érinthette a tagállamok közötti kereskedelmet.

581. Önmagában az az ügyindító végzésben szereplő körülmény, hogy az ajánlatkérésekkel összefüggő KEOP-pályázatok keretében a hazai források mellett európai uniós forrásokból biztosítottak pályázati támogatást, nem alapozza meg a tagállamok közötti kereskedelem érzékelhetőségének megállapíthatóságát.

582. Azonban függetlenül attól, hogy jelen eljárás kizárólag a Tpvt. alapján kerül elbírálása az eljáró versenytanács az EUMSz 101. cikke és a Tpvt. 11. § közötti nagyfokú harmonizáltság okán (amelynek az 1/2003/EK rendelet 3. cikk (2) bekezdése alapján kell fennállnia) a Tpvt. 11. §-ba ütközés megítélésekor is figyelemmel van az EUMSz 101. cikkére és ahhoz kapcsolódó joggyakorlatra.[370]

583. A Tpvt. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSz. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpvt. 11. §-ának értelmezése a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSz. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. Emiatt nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy a Tpvt. rendelkezései és fogalmai az uniós jog rendelkezéseivel és fogalmaival egységes értelmezést kapjanak.[371]

584. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a vizsgált magatartások értékelését a Tpvt. szerint végzi. Tekintettel arra, hogy az eljárás 2016. június 8-án indult, a hivatkozott jogszabályok ekkor hatályos szövege alapján értékelendő a magatartás.

585. A Tpvt. 45. §-a értelmében a GVH jár el minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe. A GVH illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg.

VI.2. Az érintett piac – az eljárás alá vontak piaci részesedése

586. Ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell (kőkemény kartell) esetén a piaci részesedés meghatározásának nincs jelentősége, tekintettel arra, hogy a csekély piaci részesedésen alapuló mentesülés kőkemény kartell esetén kizárt. Ennek következtében az érintett piacnak a jelen versenyfelügyeleti eljárásban a Tpvt. 14. § rendelkezéseiben foglaltak szerinti meghatározásának nincs kiemelt jelentősége,[372] ezért azt teljes pontossággal nem is kell meghatározni.[373] Az ilyen ügyekben eljárás alá vont vállalkozások magatartásának jogi megítélése szempontjából, az érintett piac meghatározásának semmilyen jelentősége nincs.[374]

587. A versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.[375] Egy egységes jogsértés kiterjedhet egyébként egymástól

[370] A C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra GVH ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja

[371] Lásd a C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben 2013. március 14-én hozott ítélet [EBHT-ban még nem tették közzé] 15. pontját

[372] Leg. Bír. Kfv.IV.37.236/2009/11., Vj-20-2005

[373] Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6.számú ítélet, Vj-162/2004

[374] Főv. Ítélőtábla 2.Kf. 27.217/2010/4., Vj-36/2008.

[375] T-71/03. sz. Tokai Carbon kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

elkülönülő termékpiacokra is, és ilyen esetekben sem szükséges meghatározni, hogy ezen termékpiacok milyen érintett piacokhoz tartoznak.[376]

588. A jogalkalmazási gyakorlat szerint a (köz)beszerzéseket, ajánlatkéréseket érintő egyeztetések esetén az érintett piacot az adott (köz)beszerzés képezi.[377] A jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartások szempontjából az érintett termékpiac tehát a pályázók által lebonyolított ajánlatkérések tárgya.

589. A fentiekre figyelemmel a vizsgált magatartással érintett termékpiacot a napelemes rendszerek kiépítése, és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatások – így a tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása – képezik, azzal, hogy a Betty Bt. 2013. évi ajánlatkérései a napelemes rendszer kiépítése mellett hőszivattyús rendszer szerelésére, fűtéskorszerűsítésre, világításra és szigetelésre is kiterjedtek.

590. Az érintett földrajzi piac pedig az egyes ajánlatkéréseket követő beszerzések kivitelezésének helyszíneiben határozható meg, amelyek alapvetően Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék területén találhatóak, bár emellett Győrben[378] és Szolnokon[379] is sor került kivitelezési munkákra.

VI.3. A jogi értékelés szempontjai

VI.3.1. Megállapodás és összehangolt magatartás

591. A vállalkozások közötti megállapodások és összehangolt magatartások versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.[380] A piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás meggátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között.[381]

592. A Tpvt. 11. §-a és az EUMSZ. 101. cikke szerinti megállapodás – összhangban az uniós gyakorlattal – nem esik egybe a polgári jogi vagy társasági jogi értelemben vett megállapodással. A versenyjogi értelemben vett megállapodás nemcsak írásos szerződés formájában, hanem egyéb módon is létrejöhet. Szükséges és egyben elegendő feltétele, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható, vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak. Megállapodás jön létre a felek között, ha csatlakoznak egy közös tervhez, amely korlátozza, vagy feltehetőleg korlátozza önálló gazdasági tevékenységüket azáltal, hogy meghatározza a piacon követendő magatartás, vagy magatartástól tartózkodás irányát. Írásba foglalás, formális elemek jelenléte, szerződéses jogkövetkezmények vagy végrehajtási intézkedések meghatározása nem szükséges a megállapodás létrejöttéhez.[382] A megállapodás ténye lehet a résztvevők magatartásával kifejezett vagy abba beleértett, azaz szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.[383] Nem szükséges továbbá a jogsértés megállapításához, hogy a felek előzetesen egy átfogó tervben állapodjanak meg. A törvényi tilalom kiterjed olyan az egyezkedési folyamat során létrejövő be nem fejezett egyetértésekre, részleges és feltételes megállapodásokra, amelyek összességükben vezetnek azután egy végleges megállapodásra.

---

[376] T-396/10. sz. Zucchetti Rubinetteria SpA Európai Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2013., 000 o.] 26-27. pontja

[377] A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.798/2006/7. sz. ítélete a Vj-74/2004. sz. ügyben.

[378] A Merkapt Debrecen Kft. esetében.

[379] A Juvenal Kft. esetében.

[380] Ld. pl. a Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.798/2006/7., 2.Kf.27.232/2007/14., 2.Kf.27.052/2007/22. számú ítéleteit.

[381] Vj-69/2008/538., Vj-69/2008/539., Vj-69/2008/564. sz. határozat 198-201. pont

[382] Lásd például a Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy az Elsőfokú Bíróságnak a T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletet, és a T-49/02-T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletet.

[383] Lásd a T-325/01. sz. DaimlerChrysler AG kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., II-3319. oldal] 199–200. pontjait.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

593. Mindazonáltal az összetett, hosszú időn át fennálló jogsértések esetében nem szükséges a magatartást megállapodásként, avagy összehangolt magatartásként meghatározni. A megállapodás és az összehangolt magatartás fogalma ugyanis képlékeny és egymással átfedésben van. A versenykorlátozó magatartás is változhat időről időre, a változó piaci fejleményekhez igazítva eszköztárát. A kartell ezért egyidejűleg lehet megállapodás és összehangolt magatartás is.

VI.3.2. Egységes és folytatólagos jogsértés általában

594. Egy összetett kartell létezése teljes időtartamára nézve tekinthető egységes és folytatólagos jogsértésnek. Az egységes jogsértés vagy egységes megállapodás fogalma ugyanis feltételezi, hogy egy egységes cél érdekében különböző felek, különféle magatartásokat tanúsítanak.[384] A megállapodás időről időre változhat, működése alkalmazkodhat a változó körülményekhez. Ezen az értékelésen nem változtat az, hogy egy magatartás sorozat egyes elemei önmagukban is a jogszabályba ütköző megállapodásként vagy összehangolt magatartásként lennének minősíthetőek. Az egységes cél, az átfogó terv és a folyamatos magatartás megléte esetén az egységes és folyamatos jogsértés megállapítható.[385]

595. Mesterséges lenne ugyanis egy egységes célt követő, folytatólagos magatartás szétbontása oly módon, hogy egyes alkotóelemeit önálló kartellként határozzuk meg, mikor lényegében egy egységes jogsértés valósult meg, amely megállapodások és összehangolt magatartások eredményeként fokozatosan bontakozott ki.[386] Egységes és folyamatos jogsértés esetén nem egyenként, külön-külön kell a jogsértő magatartásokat értékelni, hanem összességükben és összefüggésükben kell azokat vizsgálni.[387]

596. Az egységes célkitűzés fogalma ugyanakkor nem határozható meg a jogsértés által érintett piacon belüli verseny torzítására való általános hivatkozással, mivel a verseny érintettsége mint célkitűzés vagy mint tárgy valamennyi versenykorlátozó magatartásnak a lényegéhez tartozik. Az egységes célkitűzés fogalmának ekképpen való meghatározása azzal a kockázattal járna, hogy az egységes és folytatólagos jogsértés fogalma elveszti értelmének egy részét, mivel annak az lenne a következménye, hogy a valamely ágazatot érintő, versenykorlátozó magatartásokat szisztematikusan egységes jogsértést képező elemeknek kellene minősíteni. Ily módon ahhoz, hogy különböző cselekményeket egységes és folytatólagos jogsértésnek lehessen minősíteni, azt kell megvizsgálni, hogy e cselekmények kiegészítik-e egymást abban az értelemben, hogy mindegyiknek a rendes verseny egy vagy több következményével való szembenézés volt a célja, és a kölcsönhatás révén hozzájárultak a gazdasági szereplők által – az egységes célra irányuló átfogó terv keretében – kívánt versenyellenes hatás egészének megvalósításához. E tekintetben figyelembe kell venni valamennyi körülményt, amely megalapozhatja vagy megkérdőjelezheti ezen összefüggést, mint például a szóban forgó különböző megállapodások és összehangolt magatartások alkalmazásának időtartamát, azok tartalmát (beleértve az alkalmazott módszereket), és ezzel kapcsolatosan azok célját.[388]

597. Jóllehet a kartell egy közösen tanúsított magatartás eredménye, az egyes résztvevőknek lehet sajátos szerepe benne. Nem feltétel, hogy minden vállalkozás azonosan vegyen részt a közös cél megvalósításában.[389] Egyik vagy másik játszhat dominánsabb, szervezői szerepet. Lehetnek belső konfliktusok, rivalizálások, sőt csalás is előfordulhat, de mindez nem képezi

[384] T-25/95. sz. *Cement* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2000], II-491. o. 3699. pont
[385] Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet
[386] Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.271/2011/9. számú ítélet
[387] Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet
[388] A T-439/07. sz., *Coats Holdings Ltd kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2012., II-0000. o.] 144. pontja, illetve a T-101/05. és a T-111/05. sz., *BASF és UCB kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2007., II-4949. o.] 179–181. pontjai
[389] Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

akadályát annak, hogy az egyeztetések egy egységes, közös és folytatólagos célt szolgáló megállapodást vagy összehangolt magatartást eredményezzenek.

598. Egyes résztvevőknek a megállapodás folyamatában jelentkező passzivitása a jogsértésben való részvétele szempontjából nem releváns, ha az egyébként nem a megállapodás felmondásának az eredménye.[390] A folyamatos jogsértés megállapíthatóságát nem zárja ki annak ideiglenes megszakadása, ha arra külső kényszerítő okok és nem a felek szándéka vezetett.[391]

599. Az a tény, hogy minden résztvevő a saját egyedi körülményeinek megfelelő szerepet játszik, nem zárja ki a jogsértés egészéért viselt felelősséget, ideértve a mások által tanúsított olyan magatartásokért viselt felelősséget is, amelyek ugyanazt a jogellenes célt, vagy versenyellenes hatást szolgálják. Ha vállalkozás, saját magatartásával hozzájárul a közös jogellenes cél megvalósításához, részvételének ideje alatt ugyanúgy felelős a többi résztvevőnek az ugyanazon jogsértés keretében tanúsított magatartásáért. Különösen igaz ez akkor, ha bizonyítható, hogy a vállalkozás tudott a többi résztvevő jogellenes magatartásáról, vagy azt előre láthatta volna s készen állt az ebből fakadó kockázat viselésére.[392]

600. Az egységes és folytatólagos jogsértés megállapításának nem feltétele, hogy bizonyítható legyen, hogy a magatartás különféle elemei egymást kiegészítik azzal, hogy mind ugyanazon versenykorlátozó cél vagy hatás megvalósításához járulnak hozzá. Az egységes cél körében ugyanakkor vizsgálni kell, hogy a jogsértés részét képező magatartás különféle megnyilvánulásai között vannak-e olyanok, amelyek alkalmasak annak bemutatására, hogy a vállalkozás magatartása nem ugyanarra a célra vagy versenykorlátozó hatásra irányul, és így nem képezi az egységes terv részét.[393]

601. Ezzel ellentétben amennyiben a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes és folytatólagos jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és hogy tudomása lett volna a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokról, illetve hogy e magatartást ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni, az olyan magatartásokért fennálló felelősség tudható be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokért, amelyekről bizonyított, hogy tudomása volt, vagy azokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni. Az a tény ugyanis, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartellt képező összes elemben, vagy hogy kisebb szerepet játszott azon aspektusaiban, amelyekben részt vett, irreleváns valamely jogsértés létezése megállapítására nézve, tekintettel arra, hogy ezeket a megfontolásokat csak a jogsértés súlyának értékelésekor és adott esetben a bírság megállapításakor kell figyelembe venni.[394]

602. A versenykorlátozó megállapodások és összehangolt magatartások szükségszerűen több vállalkozás együttműködése révén valósulnak meg, amelyek részvétele különböző formát ölthet az érintett piac jellegére, a résztvevők piaci helyzetére, a választott célokra és a célok elérése érdekében választott eszközökre tekintettel.[395] A megállapodás nem csak egyetlen elszigetelt mozzanat, hanem a közös célt szolgáló magatartások sorának eredményeként is megvalósulhat, így az azokért viselt felelősség megállapítható a magatartás teljes egészéért,

[390] Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet
[391] Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet
[392]Lásd a C-49/92. sz. *Bizottság kontra Anic Partecipazioni* ügyben hozott ítélet [EBHT 1999. I-4125. o.] 83. pontját, és a C-441/11 P. sz. *Bizottság kontra Verhuizingen Coppens NV* ügyben hozott ítélet [EBHT 2012.] I-0000 o. 43. pontját
[393] C- 239/11. P, C-489/11. P és C-498/11. P. sz. *Siemens AG és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2013., 000.o] 247-248. pontja
[394]C-441/11 P. sz. *Bizottság kontra Verhuizingen Coppens NV* ügyben hozott ítélet [EBHT 2012.] I-0000 o. 44-45. pont, C-444/11 P. sz. Team Relocations és társai kontra Bizottság hozott ítélet [EBHT 2013., 000. o.] 55-57. pontjai
[395]A C-49/92. sz. *Bizottság kontra Anic Partecipazioni* ügyben hozott ítélet [EBHT 1999., I-4125. o.] 79. pontja

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

annak alapján, hogy ahhoz valamely résztvevő saját magatartásával hozzájárult.[396] Vizsgálni kell ugyanakkor, hogy a jogsértés részét képező megnyilvánulásoknak vannak-e olyan elemeik, amelyek arra utalnak, hogy más résztvevő vállalkozások által valójában alkalmazott magatartásnak nem ugyanaz a célja, vagy versenykorlátozó hatása, és ezáltal nem alkotják részét a verseny normális működését torzító közös cél eredményeként kialakult átfogó tervnek.[397]

603. Noha a jogsértő magatartás két megnyilvánulását elválasztó időszak releváns kritériumot jelent a jogsértés folyamatos jellegének bizonyításakor, azon kérdés, hogy az említett időszak elegendően hosszú-e a jogsértés megszakításához, vagy sem, nem vizsgálható absztrakt módon. Ezen időszaknak az értékelésben játszott szerepét, a kérdéses kartell működésével összefüggésben kell értékelni.[398]

604. Az ítélkezési gyakorlat még akkor is lehetővé teszi annak vélelmezését, hogy a jogsértés – illetve valamely vállalkozásnak a jogsértésben való részvétele – nem szakadt meg, ha a meghatározott időszakok vonatkozásában nem állnak rendelkezésre bizonyítékok a jogsértésre, feltéve, hogy az e jogsértés részét képező különböző magatartások azonos célt szolgálnak, továbbá egységes és folyamatos jogsértés keretébe illeszkednek. Az ilyen megállapításnak azonban olyan tárgyilagos és egybehangzó bizonyítékokon kell alapulnia, amelyek alátámasztják az átfogó terv fennállását.[399]

605. Az egységes és folyamatos jogsértésben, jellegénél fogva, nem minden mozzanat tekintetében vesznek részt ugyanolyan módon és mértékben a szereplők. Egy vállalkozást a versenyre hatást gyakorolni képes megállapodás vagy összehangolt megállapodás résztvevőjének lehet tekinteni, ha a résztvevő vállalkozások egészének magatartása erre az eredményre vezethet, függetlenül az adott vállalkozás egyéni részvételének hatásától. Az egységes jogsértés megállapítását az sem zárja ki, hogy az érintett vállalkozások szerepe abban eltérő, illetőleg a vállalkozások közötti – a jogsértés közös tanúsítását, a vállalkozások valamely közös, jogsértéssel megvalósítani kívánt, illetve megvalósított érdekét, közös akaratát kétségbe nem vonó – esetleges érdekkonfliktus léte sem kizáró ok.

606. A jogsértés egységességének megállapításakor a legfontosabb körülmények:
- átfogó terv megléte (ami azonban nem foglalja magában annak szükségességét, hogy valamilyen „keretmegállapodást” ténylegesen meg is kötöttek),
- a résztvevők körének nagymértékű azonossága.

607. Az egységes és folyamatos megállapodás létét támaszthatja alá:
- az érintett termékek közelisége, és
- az alkalmazott eszközök és mechanizmusok hasonlósága is.[400]

608. A Kúria Kfv.III.37.582/2016/16. számú ítélete alapján ahhoz, hogy a vizsgált magatartásokat egyetlen egységes jogsértésnek lehessen minősíteni, egyrészt szükséges egy objektív oldal léte, az, hogy a megbeszélések tárgya ugyanaz legyen, a megbeszélések ugyanarra az időszakra vonatkozzanak, és a cselekményeket közös cél kösse össze. Másrészt pedig szükséges egy szubjektív oldal megléte, mely szerint a résztvevőknek tudatában kellett lenniük, hogy egy szélesebb körű egyeztetési folyamat részesei.

VI.3.3.A megállapodás versenykorlátozó jellege általában

[396] A C-204/00. sz. *Aalborg Portland és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EHBT I-] 258. pontja, lásd még a C-49/92. sz. *Bizottság kontra Anic Partecipazioni* ügyben hozott ítélet [EBHT 1999., I-4125. o.] 78-81., 83-85. és 203. pontjait

[397] A Siemens AG (C-239/11 P), Mitsubishi Electric Corp. (C-489/11 P) és Toshiba Corp. (C-498/11 P) kontra Európai Bizottság ügyben hozott ítélet [ECLI:EU:C:2013:866] 248. pontja

[398] A T-18/05. sz., *IMI és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2010., II-1769. o.] 89. pontja, a T-439/07. sz., *Coats Holdings Ltd kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2012., II-0000. o.] 150. pontja

[399] T-147/09. sz. Trelleborg kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2013., 000. o.] 61. pontja

[400] Ld „A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsnának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései” 11.45. pont (VJ/69/2008.)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

609. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét. A cél a magatartás tartalmából, objektív törekvéseiből, jogi és gazdasági környezetéből vezethető le, és nem a felek szubjektív akarata az, ami e kérdésben irányadó.

610. A versenykorlátozó célú magatartások esetén a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.[401]

611. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tpvt. 11. §-ának (2) bekezdése rögzíti. A Tpvt.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén (Tpvt. 11. § (2) bekezdés a)–h) pontok) a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a törvényi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezte hátrányos versenykövetkezmények bekövetkezhetőségét.[402] A Tpvt.-ben nevesítetten tiltott az eladási árak meghatározása, az előállítás korlátozása vagy ellenőrzése és a piac felosztása.

612. Versenykorlátozó hatás alatt érteni kell mind a tényleges, mind a lehetséges versenykorlátozó hatást.[403] Egy magatartás akkor versenykorlátozó hatású, ha a tényleges vagy potenciális versenyre gyakorolt hatásaként az érintett piacon ésszerű valószínűséggel várható, hogy negatív hatást fog gyakorolni az árakra, a kibocsátásra, innovációra, vagy az áruk és szolgáltatások kínálatára, minőségére.[404] A negatív hatásoknak érezhetőnek kell lenniük.[405]

VI.3.4. A kartelljogsértések bizonyításáról általában

613. A jogsértés megállapításához olyan bizonyítékokat kell előterjeszteni, amelyek a jogilag megkövetelt módon igazolják a jogsértést megvalósító körülmények fennállását.[406] A felmerülő bárminemű kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje.[407] A jogsértés fennállása nem a jogilag megkövetelt módon megállapított, ha kétség áll fenn annak kapcsán. Ez esetben ugyanis tekintettel kell lenni az ártatlanság vélelmére, amely az uniós jogrend által védett alapvető jogok része, és amely szerepel az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL 2007. C 303., 1. o.) 48. cikkének (1) bekezdésében. A kérdéses jogsértések jellegéből és az ezt követő büntetések komolyságából és jellegéből adódóan az ártatlanság vélelmének elve alkalmazandó azokban a vállalkozásokat érintő, versenyszabályok megsértésére vonatkozó

[401] Főv. Ítélőtábla 2.Kf.27.650/2010/7. szám

[402] Lásd például a 246/86. sz. Belasco kontra Európai Bizottság [EBHT 1989., 2117. o.] és az 56/64. és 58/64. sz. Etablissements Consten and Grundig Verkaufs GmbH kontra Európai Bizottság [EBHT 1966., 429. o.] ügyeket.

[403] C-7/95 P ügy John Deere Limited kontra Bizottság [EBHT 1998., I-3111. o.] 77. pont; 31/85 ügy ETA Fabriques d' Ebauches SA kontra DK Investment SA [EBHT 1985. 3933. o.] 12. pont; 142/84 és 156/84 egyesített ügyek British American Tobacco Co Ltd and R. J. Reynolds Industries Inc kontra Bizottság [EBHT 1987. 4487. o.] 54. pont.

[404] 81. (3) közlemény 24. pont

[405] Lásd 5/69. ügy Völk kontra Vervaecke [EBHT 1969. 295. o.]; Bizottsági közlemény a csekély jelentőségű megállapodásokról, amelyek nem korlátozzák a Szerződés 81. cikk (1) bekezdése szerinti versenyt érzékelhetően (de minimis) (2001/C 386/07).

[406] Lásd ebben az értelemben a Bíróság C-185/95. P. sz., Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-8417. o.] 58. pontját, valamint a C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 86. pontját)

[407] Lásd erről az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX.30.) határozatának 4.2. pontját.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

eljárásokban, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság megállapításához vezethetnek.[408] Pontos és egybevágó bizonyítékokat kell tehát felsorakoztatni az állítólagos jogsértés megtörténtének alátámasztására. Nem szükséges ugyanakkor az előterjesztett minden egyes bizonyítéknak eleget tennie e feltételeknek. Elegendő, ha a felhozott bizonyítékok a maguk teljességében értékelve megfelelnek e követelménynek.[409]

614. Megjegyzendő, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. Így meglehetősen nehéz objektív és kétséget kizáró bizonyítékot felmutatni jogsértésük igazolására. Ez azonban nem lehet akadálya annak, hogy a rendelkezésre álló - nagyobb részben akár egy forrásból származó, más bizonyítékokkal azonban megtámogatott - adatok alapján a jogsértés megállapítható legyen.[410]

615. A kartelljogsértések bizonyítása tekintetében a bírói gyakorlat az alábbi elveket is lefektette:

a. szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban;[411]
b. önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyjogsértés, ha olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják;[412]
c. a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;[413]
d. általában a feltárt tények és a vállalkozások magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatja a versenyjogsértés elkövetését;[414]
e. a jogsértés megállapításának nem akadálya valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;[415]
f. nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;[416]
g. más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.[417]

---

[408] Lásd ebben az értelemben a Bíróság C-199/92. P. sz., Hüls kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4287. o.] 149. és 150. pontját, valamint a Törvényszék T-38/02. sz., Groupe Danone kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 2005., II-4407. o.] 215. és 216. pontját

[409] Lásd a Törvényszék T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz., JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2501. o.] 180. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot) és a T-147/09. és T-148/09. sz. *Trelleborg Industrie SAS és Trelleborg AB kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2013 II-000 o.] 51. pontját.

[410] Főv. Ítélőtábla 2. Kf. 27.564/2007/ 18., Vj-102/2004.

[411] „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. […] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.3784/2009. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

[412] Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj-70/2002. sz. ügyben.
A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyjogsértés igazolására.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

[413] A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.

[414] Főv. Ítélőtábla, 2.Kf. 27.167/2008/22., Vj-56/2004., Főv. Ítélőtábla 2.Kf. 27.232/2007/14., Vj-28/2003.

[415] A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.

[416] A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.

[417] A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VII.
Az eljáró versenytanács értékelése

616. A 2011. évi, illetve a 2013. évi pályázatok kapcsán más-más jogalanyok az ajánlattevők, ezért a két említett évben történt ajánlatadói magatartásokat külön értékeli az eljáró versenytanács. Először az Alter – Új Irány – LKM Trade – Ökotech KEOP-4.2.0. pályázati konstrukcióba tartozó árajánlatokat, pályázatokat; másodszor a Megújuló (régi cégnevén: Alter Kft.) – Havrilla – LKM.HU KEOP-4.10.0. és KEOP-5.5.0. pályázati konstrukcióba tartozó árajánlatokat és pályázatokat elemzi: megállapítható-e a versenykorlátozó megállapodás az érintett vállalkozások között, és ha igen, az egységes és folytatólagos jogsértésnek tekintendő-e.

VII.1. A KEOP-4.2.0 pályázatok értékelése

VII.1.1. A Primo PDF alkalmazással készült pdf, illetve word formátumú árajánlatok az Alter szerverén

617. Minden pályázó, valamint az Alter és az Új Irány egyöntetűen úgy nyilatkozott, hogy a kivitelezési árajánlatok papír formában (személyesen vagy postán) jutottak el a pályázókhoz. Az Alter, mint projektmenedzser, azaz egyben a pályázati dokumentáció összeállításáért felelős személy, papír formában kapta meg a pályázóktól, és beszkennelve tudta elektronikusan csatolni a pályázati anyaghoz.

618. Ennek ellenére egyes pályázatoknál az Alter szerverén megtalálhatók voltak a versenytársainak – LKM Trade és Új Irány – az árajánlatai wordben, és/vagy Primo Pdf alkalmazással készült pdf formában az alábbiak szerint. Itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy a Primo PDF alkalmazás lehetőséget biztosít arra, hogy a dokumentumok könnyen szerkeszthetők lehessenek, és akár képet is be lehessen illeszteni.

619. Az Alter szerverén talált LKM Trade és Új Irány ajánlatok:

	LKM Trade pályázata word formátumban	LKM Trade pályázata pdf formátumban	Új Irány pályázata word formátumban	Új Irány pályázata pdf formátumban
Merkapt Kft.	X	X	X	X
Barcsa Fa	X	X	X	X
Gelénes Önk.	X		X	
ING-REORG			X	
euroKERÁMIA		X	X	X
Galgaguta Önk.		X		X
Pósán Zoltán e.v.		X		X
Tamás’97		X		X
Tabaka Bt.		X		X
Juvenal Kft.		X		X

620. Bár ténylegesen – minden, a versenyfelügyeleti eljárásban megkérdezett személy egybehangzó nyilatkozata szerint – kizárólag papír formában juthatott volna az Alter a vesenytársai árajánlataihoz, és amelyek egy szkennelő program segítségével kerülhettek volna szerverére, ehelyett az látható, hogy szerkeszthető word és szerkeszthető pdf formában is megtalálhatók voltak a számítógépén. Amennyiben valóban csak és kizárólag a papír-alapú árajánlatok szkennelésére került volna sor, akkor az Alter szerverén tárolt fájlok esetében nem nyílna arra lehetőség, hogy utólag szerkeszthetőkké váljanak, hiszen akkor kvázi fényképként kellene a számítógépen megjelenniük.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

621. A pdf és word dokumentumokban egyértelműen beazonosítható volt, hogy nem csak maga az árajánlat egyes sorai, a tételek és összegek szerkeszthetők könnyen, hanem az Új Irány és az LKM Trade cégbélyegzője és aláírása, valamint a logója is képként került beillesztésre.

622. Az Alter a vizsgálat során nem tudott arra észszerű magyarázattal szolgálni, miért is voltak ezek a dokumentumok a szerverén „nem publikus" megnevezésű mappában szerkeszthető formában, illetve hogyan került a gépére a versenytársainak a logója, cégbélyegzője és aláírása képként beilleszthetően.[418]

623. Példának okáért megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a Merkapt Kft. pályázata (ahol mind a word, mind a pdf változatokat feltárta a vizsgálat) kapcsán talált dokumentumokból, azok metaadai alapján a következőképpen rekonstruálhatóak a múltbeli történések. Az Alter először word formátumban elkészítette az ajánlatokat, majd pdf formátumba konvertálta, beillesztve az ajánlat benyújtásához szükséges cégszerű aláírásokat, illetve egyes esetekben a keltezést. Ezt követően történt meg a pdf formátumú ajánlatok CD-re írása a minisztérium felé.

624. Végezetül fontos szem előtt tartani, hogy az Alter szerverén talált versenytársi árajánlatok mind az adott pályázat minisztérium felé benyújtását megelőző dátummal kerültek az Alterhez, a metaadatok szerint a dokumentumok keletkezése nem is egyezik az azokon feltüntetett keltezéssel, egyben megcáfolva az ajánlatokon feltüntetett időpontok valódiságát, ráadásul ezen versenytársi dokumentumok szerzője – az egyes fájlok metaadatainak tanúsága szerint – az Alter volt.

625. A fentieket összességében értékelve csak az az egyedüli észszerű következtetés vonható le, hogy az Új Irány és az LKM Trade árajánlatainak a szerzője az Alter volt (ezen belül egy Alterhez köthető személy volt), és az Új Irány és LKM Trade árajánlatai kizárólag abból a célból készültek, hogy kedvezőtlenebb áraival, valamint a három árajánlat meglétével (melyet a pályázati felhívás követelt meg) elősegítsék az Alter ajánlatának nyertességét, ún támogató árajánlatukkal.

VII.1.2. A DPE Build és Adobe Acrobat 8.0 alkalmazással készült pdf-ek és egy e-mail (2011. április 26-án kelt) az Alter szerverén

626. A dr. Horváthné ev., a DINASZTIA 95 Kft. és a Betty Bt. pályázata esetében az LKM Trade és az Új Irány árajánlata nem volt megtalálható szerkeszthető (word vagy Primo PDF) formában az Alter szerverén.

627. Ezekben az esetekben DPE Build alkalmazással készült pdf-ekben vannak az Alter versenytársainak ajánlatai az Alter szerverén és a minisztérium felé csatolt pályázati dokumentációban is.

628. Vannak azonban olyan bizonyítékok, amelyekből arra következtet az eljáró versenytanács, hogy ezekben az esetekben is az Alter volt a versenytársi ajánlatok szerzője, vagy legalábbis ezek az ajánlatok is vele egyeztetve készültek. Annak pedig nincs versenyjogilag jelentősége, hogy ténylegesen ki készíti az ajánlatot, ha az elkészítése előtt megegyezés történik a versenytársak között arról, hogy a versenytársi ajánlatoknak kedvezőtlenebbnek kell lenniük az Alterénél, annak nyertességét elősegítve.

629. Ezen pályázatok Alter általi készítését támasztja alá, hogy dr. Horváthné ev. pályázatának első oldalán szereplő LKM Trade aláírás, cégbélyegző teljesen megegyezik azzal a formával, amelyeknél beazonosítható volt, hogy azok képként beillesztett aláírások/cégbélyegzők. Tehát az árajánlaton szereplő első oldal aláírása nem valós LKM Trade képviseletében eljáró személy aláírása a cégbélyegzővel együtt, hanem csak odamásolt, képként beillesztett. Bár a többi oldalon az aláírás már az LKM Trade képviselője személyes aláírásának tűnik, azonban több lentebb kifejtett bizonyíték is arra

[418] „A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései" 11.10. pontja kimondja, hogy nem vehető figyelmbe a vállalkozások terhére az a bizonyíték, amiből ugyan következhet a versenyellenes összejátszás, de a magatartás tanúsítására van más ésszerű magyarázat (VJ/138/2002).

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

utal, hogy az árajánlat tartalma, az összegek az Alterrel egyeztetve kerültek feltüntetésre az Alter nyertességét elősegítendő.

630. Ehhez a pályázathoz tartozik még, hogy maga a pályázó tagadta, hogy bármilyen ajánlatot is kapott volna akár az LKM Trade-től, akár az Új Iránytól.

631. Kiemelhető továbbá Gelénes pályázata, ahol a szerkesztett word formátumú változatot a vizsgálat megtalálta az Alter szerverén, azonban a pdf változat már nem áll rendelkezésre Primo PDF-ben, csak DPE Build változatban. Van tehát olyan pályázat is, ahol bizonyított, hogy az Alter wordben is rendelkezett a versenytársi árajánlatokkal, majd ezeket megküldte e-mailben (2012. április 26-i email) az auditornak. Ezt követően pedig – azonos tartalommal, de már az Új Irány és az LKM Trade képviselőinek aláírásával, cégbélyegzőjével elkészült egy DPE Build formátumú változat is, amelyek a pályázati dokumentációhoz kerültek csatolásra.

632. E körben fontos hangsúlyozni, hogy a DPE Build alkalmazással készült ajánlatok – dr. Horváthné, DINASZTIA 95 Kft., Gelénes pályázati anyagában - tartalma, a képek, sorok, tételek, a szerkesztés részletei megegyeznek a többi, word és Primo PDF alkalmazással készült, az Alter szerverén megtalált Új Irány és LKM Trade árajánlattal. Ebből az eljáró versenytanács –amint azt fentebb már említette - azt a következtetést vonja le, hogy a DPE Build-es versenytársi ajánlatok is az Alter tudtával, az ő nyertességének elősegítésére készültek.

633. Végül, van olyan pályázat (ING-REORG Kft.), ahol az LKM Trade ajánlatát szerkeszthető Primo PDF vagy word formátumban nem találta meg a vizsgálat az Alter szerverén, hanem csak egy Adobe Acrobat 8.1 alkalmazással készült változatot. Ennél a programnál sem követhetők nyomon a szerkesztés lépései, azonban szabad szemmel is látható, hogy ezen az LKM Trade ajánlaton szereplő, az LKM Trade képviselőjének aláírása és cégbélyegzője ugyanolyan képként szerepel, mint a Primo Pdf alkalmazással készült pdf formátumú ajánlatokon. Ez azt igazolja, hogy itt is az Alter szerkesztette rá a versenytársi árajánlatra a versenytárs aláírását, cégbélyegzőjét, valamint ő készítette el a teljes árajánlatot is.

VII.1.3. Az árajánlatok tartalmi hasonlósága

634. Bár mind a pályázók, mind az eljárás alá vontak azzal érveltek, hogy a minisztérium és az auditor miatt kellett pontos napelem-típusra ajánlatot kérni/tenni, ennek ellenkezőjét igazolta a lefolytatott vizsgálat. Az auditori jelentés kezdetben általános feltételeket határozott meg a napelemre nézve (pl. kapacitás méret), és csak a konkrét nyertes árajánlatot elemezve értékeli a konkrét napelem típust. Ezért az eljáró versenytanács nem tartja elfogadhatónak az Alter érvelését, miszerint az auditor eleve előírta volna az Alter, valamint a többi eljárás alá vont számára, hogy mely napelem-rendszer típust tart egyedül kivitelezhetőnek.

635. A pályázók és az eljárás alá vontak többször érvelnek azzal, hogy az auditor volt az, aki pontosan előírta, hogy mely napelemből hány darab, milyen inverter és a rögzítéshez szükséges tartozékok/alkatrészek beszerzésére van szüksége adott pályázónak[419]. Ezen érvelés gyakorlatilag azt jelentené, hogy az auditor az, aki jogosult abban dönteni, hogy kizárólag mely gyártó terméke alkalmas adott helyen adott energiamennyiség szolgáltatására. A pályázók azonban először az Alterrel kerültek kapcsolatba, és csak ezt követően az auditorral. Több pályázó előadta[420], hogy az auditort is az Alter ajánlotta, csak úgy, mint a versenytársait is.

636. Ezen túlmenően több pályázó úgy nyilatkozott[421], hogy a pályázatírótól, azaz az Altertől kapták meg, hogy milyen műszaki tartalmú, azaz pontosan milyen napelemre kell ajánlatot kérniük. Sőt, maga az Alter hívta fel a figyelmüket arra, hogy a pályázni csak teljesen

[419] VJ/41-69/2016. (ING-REORG), VJ/41-45/2016. (euroKERÁMIA), VJ/41-72/2016. (Betty)
[420] VJ/41-74/2016. (Gelénes Önk.), VJ/41-62/2016. (Dinasztia), VJ/41-69/2016. (ING-REORG)
[421] VJ/41-59/2016. (Tabaka), VJ/41-60/2016. (Tamás ’97), VJ/41-62/2016. (Dinasztia), VJ/41-74/2016. (Gelénes), VJ/41-82/2016. (Merkapt)

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

azonos műszaki tartalmú árajánlatokkal lehetséges, mert csak ez esetben biztosítható az összehasonlíthatóság.

637. A fentiek alapján megállapítható, hogy az Alter volt a teljes pályázat mozgatója és irányítója:

- az Alter adta meg, milyen konkrét – az általa forgalmazott termékeknek megfelelő - műszaki tartalmú ajánlatot kell kérni, a pályázati kiíráshoz mintát adott, majd
- megmondta a pályázóknak, hogy csak ugyanolyan tartalmú árajánlatot szabad beszerezniük – mely gyakorlatilag a saját termékkörére szabott ajánlatkérési folyamat mesterséges, színlelt jellegét erősítette, és hogy ehhez
- melyik két másik céget keressék meg, illetve
- mely auditorhoz forduljanak.
- Ezután az auditor az Alter ajánlatát és a benne foglalt műszaki tartalmat jóváhagyta, majd
- az Alter elkészítette a pályázati dokumentációt a minisztérium felé.

638. Az Új Irány azzal érvelt, hogy az Alter egy árazatlan költségvetést bocsátott a rendelkezésére, és ez magyarázza az árajánlatának tartalmi egyezőségét. Az Alter azonban nem tett említést arról, hogy bármilyen költségvetés-sablont adott volna az Új Iránynak.

639. A fentiek tükrében egyébként sem lenne valósnak tartható az Új Irány védekezése, hiszen számos esetben látszik, hogy az Új Irány teljes ajánlatát – a költségvetés sorait, összegeit, sőt még az Új Irány logóját, cégbélyegzőjét és aláírását is az Alter töltötte ki, illetve szerkesztette össze, illetve maguk a pályázat során leadott végleges ajánlatok is megtalálhatóak voltak az Alter szerverén.

640. Az Alter saját két pályázata kapcsán megjegyzendő, hogy a beszerzett LKM Trade és Új Irány árajánlatok szerzője sem az adott cég a metaadatok szerint. Az Új Iránynak az elutasított pályázatban becsatolt árajánlatán egyértelműen látszik, hogy azt nem az Új Irány, hanem helyette az Alter készítette, és ugyanez állapítható meg az LKM Trade esetében is, itt is az Alter készítette az árajánlatot.

641. Ezekben az esetekben az Alter nem versenytársa, hanem lehetséges megrendelője volt az Új Iránynak és az LKM Trade-nek, így horizontális versenykorlátozó megállapodásról nem lehet beszélni. Azonban megállapítható az, hogy az Alter annak érdekében és akként készítette el általuk tudottan az LKM Trade és a Új Irány árajánlatát, hogy az Alter tulajdonosával üzleti és rokoni kapcsolatban álló Új Irány árajánlata legyen a legkedvezőbb.

642. Erre figyelemmel az Alter felelőssége ezen pályázatok esetében az ún. szervezői, AC Treuhand típusú felelősségen alapul.

VII.1.4. Új Irány árajánlatának „Fizetési Ütemezés”-i része

643. Több Új Irány árajánlatban a „Fizetési Ütemezés” részben kapcsolattartóként az Alter került feltüntetésre. Ezek a pályázatok: Merkapt Kft., ING-REORG Kft., Pósán Z. e.v., Tamás ’97. Bt., Tabaka Kft., Barcsa Fa Kft., Juvenal Kft.

644. Nem észszerű egy önállóan fellépő, saját gazdasági érdekeit szem előtt tartó, adott kivitelezési munkára pályázó vállalkozás (jelen esetben az Új Irány) részéről egy ilyesfajta – következetes – elírás, hogy a Fizetési Ütemezés kapcsán egy versenytárs kapcsolattartót jelöljön meg. Mindez szintén azt erősíti, hogy nem az Új Irány készítette a saját árajánlatait, hanem azt az Alter tette helyette, vagy ha még az Új Irány is készítette volna, azt olyannyira nem vette komolyan, hogy arra kizárólag az Alter nyertességének elősegítése érdekében került sor.

VII.1.5. Egyebek

645. A Galgaguta pályázatban szerepel egy elütés, amely következetesen mindhárom ajánlattevőnél megjelenik („Menevezés”). Amennyiben az ajánlatok egymástól függetlenül születtek volna, egy ugyanolyan elütés elkövetésének a valószínűsége gyakorlatilag a nullával lett volna egyenlő.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

646. Kiemeli az eljáró versenytanács, hogy a vizsgálat talált egy LKM Trade által készített, napelemes kivitelezésre vonatkozó árajánlatot, melynek keltezése 2011. június 8. Ez az ajánlat a Flamand Pékáru Kft. pályázata kapcsán készült. Különös jellemzője ennek az LKM Trade árajánlatnak, hogy más céglogó szerepel rajta, és tartalma, formája is eltér a többi, vizsgált pályázatban benyújtott LKM Trade árajánlattól, így pl. a 2011. május 2-i Galgaguta részére, 2011. május 30-i Merkapt Kft. részére, 2011. június 10-i ING-REORG Kft. részére, 2011. július 8-án Pósán Zoltán e.v. részére benyújtott ajánlatoktól.

647. Az eljáró versenytanács további közvetett bizonyítékként veszi figyelembe, hogy annak ellenére, hogy a pályázati kiírás alapján 2020-ig meg kellett volna őriznie a pályázóknak és a pályázatban résztvevő egyéb vállalkozásoknak az eredeti dokumkentumokat, az nem állt rendelkezésre sem papír, sem elektronikus alapon egyetlen egy vállalkozásnak sem, pedig több mint 25 pályázatról és hozzá kapcsolódva több mint 40 cégről van szó. Az ilyenfokú véletlenszerű egyező magatartást, pályázati kötelezettségsértést nem tartja valószerű magatartásnak az eljáró versenytanács, mivel az nem életszerű és arra enged következtetni, hogy az adatszolgáltatást megtagadó vállalkozások érdekével szemben állna, ha a dokumentumok rendelkezésére állnának a GVH-nak.

VII.1.6. Megállapodás vagy összehangolt magatartás

648. A fent ismertetett bizonyítékok szerint az Alter, az Új Irány, LKM Trade és az Ökotech között akarategyezség jött létre arról, hogy a KEOP-4.2.0 pályázatok kapcsán lefolytatott egyes 2011. évi ajánlatkérések során napelem rendszer kivitelezésére benyújtott árajánlataikat úgy készítsék el, hogy az Alter adhassa a legkedvezőbb, ezért legvalószínűbben a nyertes ajánlatot.

649. A felek közötti akarategyezséget igazoló közvetlen bizonyítékot a vizsgálat ugyan nem tárt fel, azonban bizonyosan sor került az Alter és az Új Irány közötti (valamint az Alter és az LKM Trade közötti) egyeztetésre. A közvetett bizonyítékokból (árajánlatok, email-ek, a felek és a páylázó cégek előadása, …) pedig kirajzolódik a felek közötti megállapodás. Zárójelben jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy az Új Irány és az Alter ügyvezetői között rokoni kapcsolat áll fenn, és még ha a felek tagadják is, hogy közöttük üzleti típusú kapcsolat állt volna fent az az Alter két pályázata kapcsán megállapítható, hiszen az Alter által saját nevében benyújtott pályázatok során az Új Irány adta a legkedvezőbb árajánlatot.

650. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az LKM Trade-nek a magatartását azért nem értékeli a Tpvt. 11. §-a alapján, mert már az eljárás megindítása előtt jogutód nélkül megszűnt, így a jelen versenyfelügyeleti eljárásban sem szerepel eljárás alá vontként.

VII.1.7. A megállapodás versenykorlátozó jellege jelen ügyben

651. A vizsgálat során feltárt összejátszás keretében a 2011. évi KEOP pályázatok kapcsán lefolytatott ajánlatkéréseken az Új Irány az Alter nyertességének érdekében adta be ajánlatait: az ajánlati árai az Alter ajánlati árainál magasabbak voltak, ráadásul azokat tudtával a szintén árajánlatot tevő versenytársa, az Alter készítette el.

652. Az Alter, mint pályázó által benyújtott pályázatok kapcsán pedig az állapítható meg, hogy az Alter, mint szervező készítette el az árajánlattevők (Új Irány, LKM Trade és Öko Tech) pályázatát, annak érdekében, hogy az Új Irány ajánlata legyen a legkedvezőbb.

653. Az eljárás alá vontak ezen magatartása a Tpvt. 11. § (2) bekezdés d) pontja szerinti piacfelosztásnak minősül. A piacfelosztáshoz nem szükséges pontos felosztási terv: a piacfelosztás megvalósulhat azzal is, ha a vállalkozások között akarategyezség alakul ki pl. abban, hogy nem támadják egymás „terepeit”, vagy tiszteletben tartják egymás „célközönségét”. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a piacfelosztással együtt járt a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti árrögzítés is, amennyiben az Új Irány, az LKM Trade, az Ökotech és az Alter az áraikat egyeztetették annak érdekében, hogy az Alter árai kedvezőbbek legyenek.

654. A piac felosztása és az árak meghatározása versenykorlátozó célú magatartásnak minősülnek, amelyek esetében a jogsértés a hatás vizsgálata nélkül is megállapítható.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

655. Megállapítható ugyanakkor, hogy az érintett ajánlatkérések mindegyikét a felek várakozásának megfelelően 2011-ben az Alter nyerte meg, vagyis az eljárás alá vontak versenykorlátozó célja a gyakorlatban is megvalósult.

VII.1.8. Összegzés

656. Az eljáró versenytanács a fenti értékelése alapján megállapítja, hogy az Alter, az Új Irány, az LKM Trade és az Ökotech a KEOP-2011-4.2.0-A pályázati konstrukció alá tartozó, jelen ügyben vizsgált pályázatokban benyújtott árajánlataikat egymással egyeztették. Az egyeztetésük, illetve megállapodásuk célja az volt, hogy a pályázatokban előre meghatározzák, hogy ki legyen a nyertes kivitelező (az Alter, és az Alter pályázatai esetében a Új Irány). A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az egyeztetés során az Alter készítette el a versenytársak és saját pályázatai esetében az árajánlatadók árajánlatait is, és az abban szereplő árakat úgy alakították ki, hogy a pályázatok nyertesét előre meghatározzák. Ezzel a magatartásukkal az Alter és az Új Irány[422] megsértették a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat a Tpvt. 11. § (2) bekezdés d) és a) pontjában megfogalmazott magatartás megvalósításával.

657. Az eljáró versenytanács egységes és folyamatos jogsértést[423] állapít meg az Alter és Új Irány eljárás alá vontakkal szemben a következők miatt:

- beazonosítható egy átfogó terv, nevezetesen az árajánlatnyertes személyének előzetes meghatározása (Alter és egy esetben az Új Irány eljárás alá vont) akként, hogy az Alter a további árajánlat adó vállalkozás árajánlatait akként állította össze, hogy azok magasabb árajánlatokat tartalmazzanak,
- a résztvevők köre teljes mértékben azonos (ezen nem változtat az sem, hogy van olyan pályázat, ahol egy további vállalkozás tett árajánlatot),
- pályázatok egymást követően kerültek benyújtásra, 2011. május és július között,
- az árajánlatok hasonlósága egyértelműen látható
- az egységes és folyamatos jogsértés azon pályázat esetében is megállapítható, amikor az Alter volt a pályázó (III.2.8.14. fejezet), hiszen ebben az esetben is azt a célt követték a korábbiakkal megegyező árajánlat adók (LKM Trade, Ökotech. Új Irány), hogy a többi árajánlattal azonos módon az Alter által elkészített árajánlatok alapján az egyikük - jelen esetben az Alter tulajdonosával rokoni kapcsolatban álló tulajdonossal rendelkező Új Irány - legyen a legjobb árajánlat adó.

658. A fentiekkel az eljáró versenytanács megvalósultnak látja a Kúria ítéletében megfogalmazott objektív célt [a pályázatok kimenetelének biztosítása (az Alter és a Új Irány nyertességének biztosítása a kedvezőtlenebb árajánlatok nyújtásával)] és szubjektív célt. E szubjektív cél keretében még kiemeli az eljáró versenytanács, hogy az Új Iránynak szükségszerűen tudnia kellett arról, hogy az Alter által az ő nevében készített ajánlatok az Alter nyertességéhez szükségesek.

659. Nincs annak versenyjogi relevanciája, hogy az Új Irány azt állítja, hogy nem tudott az LKM Trade-ről. Elegendő az egységes jogsértés megállapításához, hogy tudnia kellett, hogy az Alter nyertességét elősegítendő árajánlathoz van szükség a hozzájárulására. itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy az Új Iránynak a pályázati kiírás alapján szükségszerűen tudnia kellett arról, hogy érvényes pályázat benyújtásához három árajánlatot kell kérnie a pályázóknak.

660. Az egységes és folyamatos jogsértés megállapításánál nem szükséges, hogy annak minden egyes részlete ugyanolyan mértékben kerüljön bizonyításra, amennyiben az átfogó terv bizonyítottsága megáll, mint jelen ügyben. Így pl. a Dinasztia ’75 Kft. vagy a Betty Bt. esetében, ahol csak a DPE Build alkalmazással készült ajánlatot találta meg a vizsgálat, a többi bizonyíték együttes fényében ugyanúgy megállapítható a jogsértés, hiszen ugyanazon

[422] A jelen határozat II.6. és II.7. fejezetében ismertetteknek megfelelően az LKM Trade és az Ökotech az eljárás megindítása előtt jogutód nélkül megszűnt.

[423] E körben lásd a VI.3.2. alfejezetben kifejtetteket, amelyet eljáró versenytanács jelen alfejezetben nem kíván megismételni.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

cél érdekében, ugyanazon elkövetők között történt, bizonyos részleteiben teljesen megegyező árajánlatokkal.

VII.2. KEOP-2012-4.10.0-A és a KEOP-2012-5.5.0.-B. pályázatok

VII.2.1. A kivitelezői árajánlatok keletkezésének körülményei

661. Az ide sorolható KEOP-2012-4.10.0-A pályázatokat összegezve megállapítható, hogy az **LKM.HU** kivitelezési árajánlatai az azokon feltüntetett keltezés szerint 11-ből 9 esetben egy napon keltek: 2013. február 13-án. A **Havrilla** kivitelezési árajánlata 11-ből 10 esetben ugyanazon a napon kelt: 2013. február 14-én. A Megújuló árajánlata 11-ből 9 esetben ugyanazon a napon kelt: 2013. február 15-én. A KEOP-2012-5.5.0.-B pályázatban a 6 részmunkára benyújtott pályázat közül 5 esetben az LKM.HU, a Megújuló és a Havrilla szerepel ajánlatadóként úgy, hogy azokból 4 esetben a Megújuló, egy esetben a Havrilla lett a nyertes vállalkozás. Az ide tartozó kivitelezési ajánlatok 2013. január 29. és február 14. között készültek.

662. A KEOP-2012-4.10.0-A és KEOP-2012-5.5.0.-B pályázatokban az LKM.HU és a Havrilla kivitelezési árajánlatai a metaadatok szerint a Megújuló szerverén Scan Assistant vagy Adobe Acrobat 10.0 alkalmazással voltak megtalálhatók, melyeknek szerzőjük nincs. A Scan Assistant és az Adobe Acrobat 10.0 alkalmazásokkal kapcsolatban nem állapítható meg egyértelműen, hogy szkennelésre vagy elektronikus iratok pdf formátumába történő átalakítására használták, és ekként kerültek fel a Megújuló szerverére.

663. Önmagában az a tény, hogy a Megújuló szerverén szkennelt változatban megtalálhatóak a versenytársi árajánlatok, nem adna okot jogsértő magatartás gyanújára, tekintettel arra, hogy mindezen pályázatoknál a Megújuló lett a projektmenedzser is, aki egyben a pályázatok benyújtásáért is felelős volt. A pályázati dokumentáció pedig előírta, hogy a pályázónak igazolnia kell, hogy nem csupán egy kivitelezőtől, hanem három kivitelezőtől is árajánlatot kért, és így választotta ki a legkedvezőbbet. A pályázó ezt elektronikusan tudta igazolni a pályázatkiíró felé, azaz elektronikus formában kellett a három árajánlatot becsatolnia. A megkérdezett pályázók azt állították, hogy az árajánlatokat papíron kapták meg, tehát a papír alapú árajánlatokat a Megújulónak be kellett szkennelnie, hogy elektronikus formában csatolhassa.

664. Az árajánlatok keletkezésének hátteréhez tartozik az is, hogy a pályázók szerint a Megújuló készítette el azt az árajánlatkérő sablont, amellyel – állításuk szerint – megkeresték azokat a cégeket, akiket a Megújuló ajánlott, az LKM.HU-t és a Havrillát. A Megújuló pedig arra hivatkozik, hogy az auditor volt az, aki megszabta, hogy milyen műszaki tartalmú árajánlat fogadható be a pályázó számára, és az attól való eltérés akár a pályázat elutasításához is vezethet. A pályázók azt állítják tehát, hogy a Megújulótól származik az az információ, hogy csak azonos napelemekkel lehet pályázni. Mivel maguktól a műszaki tartalmat nem tudták volna összeállítani (elismerik, hogy ehhez nem értenek), ezért a Megújuló elvégezte helyettük. Mindeközben a pályázati felhívások nem tartalmaztak olyan kikötést, hogy azonos műszaki tartalommal lehetne csak ajánlatot kérni (amint azt a minisztérium is megerősítette). Azért is fontos körülmény ez, mert a Megújuló egy pályázatírásban aktív, ehhez szüskéges szaktudással rendelkező, emellett a napelemes kivitelezésekben is szakmai tudással is rendelkező vállalkozásnak tartja magát, amelytől alapvetően elvárható, hogy ilyen jellegű félreértést vagy tévedést ne kövessen el gondatlanul. Hacsak nem szándékosan, mely esetben azonban tájékoztatása a pályázók felé már nem tévedésnek, hanem félrevezetésnek minősíthető. Egyekben az eljáró versenytanács itt is fenntartja a 2011-es pályázatoknál a formai és tartalmi azonosságoknál rögzítetteket, azzal kiegészítve, hogy ezen pályázatok esetében a fentebb kifejtetteknek megfelelően azoknak keletkezési időpontjai alátámasztják azt a megállapítását, hogy a versenytársai árajánlatait a Megújuló készítette el akként, hogy azokkal (magasabb árajánlati árakkal) biztosította a saját árajánlat nyertességét.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VII.2.2. E-mailek

665. Az eljáró versenytanács hangsúlyosabban veszi figyelembe azt a **2013. február 10-én kelt e-mailt**, melyet [személyes adat] küldött [személyes adat] a heti teendőivel kapcsolatban („*Pályázatokhoz ellen árajánlatok készítése*"), az alábbiak miatt.

666. Azzal kapcsolatban, hogy mit jelent az LKM.HU és a Havrilla kivitelezési árajánlatainak elektronikus elnevezésében az „ellen árajánlat" kifejezés, mind az eljáró versenytanács, mind az eljárás alá vont Megújuló szerint az valamely más vállalkozás nyertességét alátámasztó ajánlatot jelent.

667. Az eljáró versenytanács jelentős körülményként értékeli, hogy az e-mail a 2013. február 11-i hétre előirányzott feladatokat sorolja fel, és ezen a héten készültek valamennyi vizsgált, a KEOP-4.10.0/A/12. alá tartozó 11[424] és a KEOP-5.5.0/B/12. alá tartozó 1 pályázatban a Havrilla és az LKM.HU árajánlatai az azokon feltüntetett keltezés időpontja szerint.

668. A 2013. február 10-i e-mail szövegéből és annak elküldésének idejéből, illetve a fenti ajánlatkérők felé a Havrilla, illetve az LKM.HU ajánlatainak keltezésének és készítésének időbeli egybeeséséből az eljáró versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a Havrilla és az LKM.HU fenti ajánlatkérők felé benyújtott ajánlatait a Megújuló készítette el, támogató ajánlatként.

VII.2.3. Az „ellenárajánlat" elnevezésű mappák és „ellenajánlat" kifejezés az LKM.HU egyes kivitelezési árajánlatainak elnevezésében

669. A Megújuló szerverén az „ÜGYFÉL" elnevezésű mappán belül ügyfelenként a „Nem publikus" elnevezésű almappákon belül több, a vizsgált magatartással érintett ajánlatkérés kapcsán megjelent az „ellenárajánlatok" elnevezésű almappa. Ezeken belül szerepelnek a Havrilla és az LKM.HU kivitelezési ajánlatai (a Fekete Farm Kft., a Földesi Agro Gép Kft., a Plan-Art '94 Bt. és a Betty Bt. részére készített ajánlatoknál). További vállalkozásoknál a fenti elérési úton belül, a „PÁLYÁZATOK" mappán belül szerepel az „ellenarajánlatok", vagy az „ellenárajánlatok" almappa (a CSO-BÁ 2000 Bt., az Invictus-Games Kft., Papp Róbert e.v., a Zemplén Idegenforgalmi Kft., a Rakfaker Kft., a Radiátor'75 és a Timpanon-Terv Bt. felé benyújtott ajánlatok). Megállapítható továbbá, hogy az „ellenárajánlat"/„ellenarajanlatok" elnevezésű almappákon belül, az LKM.HU egyes ajánlatainak elnevezésében is megjelenik az „ellenajánlat" kifejezés (a CSO-BÁ 2000 Bt., a Fekete Farm Kft., a Földesi Agro Gép Kft., az Invictus-Games Kft., Papp Róbert e.v., a Zemplén Idegenforgalmi Kft., a Plan-Art '94 Bt., a Rakfaker Kft. (tévesen az Igre Pharma Bt. felé) és a Timpanon-Terv Bt. felé adott LKM.HU ajánlatok). Az említett LKM.HU ajánlatok mindegyike 2013. február 13-i keltezésű, és az Invictus-Games Kft. ajánlata kivételével készítésük ideje 2013. február 15. volt.

670. A Megújulónak a minisztérium felé benyújtott pályázati anyagai keretében benyújtott CD-jein is a mappák elnevezésében is az „ellenajánlat" kifejezés szerepel. Bár a Megújuló előadása szerint a minisztérium kérte ezt a fajta megjelölést, ezt a minisztérium tagadta[425].

671. Az eljáró versenytanács szerint – mivel az LKM.HU részéről [személyes adat] nem tudta annak az okát, miért kapták ezt az elnevezést az árajánlatai – az LKM.HU árajánlatait a Megújuló nevezte el ellenárajánlatnak.

672. Az eljáró versenytanács szerint az egyes mappák elnevezésében szereplő „ellenárajánlat" kifejezés a 2013. február 10-én kelt „heti teendők" tárgyú e-maillel együtt olvasva arra utal, hogy az LKM.HU ott fellelhető kivitelezési ajánlatai annak érdekében készültek, hogy a Megújuló nyertességét elősegítsék. Ezt az értelmezést erősíti az, hogy a Havrilla – általa elismerten a Megújuló közreműködésével készült (ld. lentebb kifejtve) – kivitelezési ajánlatai szintén ebben a mappában vannak.

[424] Kivéve egyet, ahol az e-mailt követő 9. napja a keltezés – Havrilla, Juvenál
[425] VJ/41-17/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

673. A fent bemutatott bizonyítékok alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy az LKM.HU árajánlatait a Megújuló készítette el, saját árajánlata nyertes pozíciójának biztosítása érdekében.

674. A Havrilla kivitelezési árajánlatainak készítésével kapcsolatban az eljáró versenytanács a fent pályázatokként külön-külön ismertetettek szerint, a dokumentumok készítésének körülményei alapján (pl.: szerző és időpont, forráshely…) és a Havrilla ügyvezetőjének e tekintetben meglehetősen ellentmondásos, többször megváltoztatott előadása alapján megállapította, hogy azokat is a Megújuló készítette.

VII.2.4. A kivitelezési árajánlatok elkészítésével kapcsolatos eljárás alá vonti nyilatkozatok

675. Az árazatlan költségvetésről tett nyilatkozatok kapcsán kiemelendő, bár a Megújuló állította, hogy küldött ilyet az ajánlati felhívással együtt, de nem a kivitelezőknek, hanem a pályázóknak küldte ezt. A Havrilla tagadta, hogy bármilyen árazatlan költségvetést kapott volna a Megújulótól, a pályázóktól pedig csak telefonon kapottt információt arról, hogy mire kérnek ajánlatot. Az LKM.HU pedig állította, hogy a Megújulótól kapta meg az árazatlan költségvetést.

676. Az eljárás alá vonti nyilatkozatokból az olvasható ki, hogy a Havrilla gyakorlatilag elismerte[426], hogy a Megújuló ügyvezetője, [személyes adat] készítette el a Havrilla ajánlatait, pdf formátumban. Bár a Havrilla úgy nyilatkozott, hogy az árajánlatokat a Havrilla állította össze, és csak a pdf formába foglaláshoz kérte a Megújuló segítségét, ennek valóságtartalma kétséges az egyéb bizonyítékok fényében.

677. Az eljáró versenytanács azt is megjegyzi, hogy teljesen életszerűtlen az az előadás, hogy a Havrilla Kft. 2013-ban még nem rendelkezett számítógéppel és „kézzel, fehérlapra írt" árajánlatokat tett, ezt nemcsak magának a ténynek az életszerűtlensége, hanem a Havrilla vagy Edina[427] szerző név alatt készített különböző fájlok (pl.: excel, word, pdf) is cáfolják.

678. Idézi az eljáró versenytanács a „Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Tpvt-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntéseinek" 11.49. pontját, mely kimondja, hogy a vállalkozások közötti együttműködésnek, összejátszásnak, magatartásaik összehangolásának számtalan formája és intenzitása lehetséges. [...] A vállalkozások közötti megállapodások (összehangolt magatartások) versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást. A piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás meggátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között. (VJ/74/2011.)

679. Az eljáró versenytanács a Betty Bt. KEOP-2012-5.5.0/B pályázatát áttekintve a következőket tapasztalta. A pályázat számos rész-kivitelezésre terjedt ki, úgy mint hőszivattyú, napelem, fűtés, nyílászárók, világítás, szigetelés. A Megújuló mellett a Havrilla is minden kivitelezésre adott be árajánlatot, és ezen 6 esetből 5 esetben megtalálható volt a Megújuló szerverén valamennyi Havrilla árajánlat. Az egyetlen kivétel a szigetelés kivitelezés volt, mely nem volt a Megújuló szerverén, és ezt az egyetlen kivételt nyerte meg a Havrilla. Figyelemre méltó, hogy ez az árajánlat a formáját tekintve eltér a Havrilla egyéb kivitelezési árajánlatától. Az eltérések nem csak a formai, külső megjelenésre vonatkoznak (pl. a Havrilla minden más ajánlatán szerepel egy „ház" illusztrációs elem, kivéve a szigeteléses ajánlatot), hanem a dokumentum metaadatait is érinti: ez az egyedüli olyan Havrilla ajánlat, ahol a metaadatok szerint a szerző 'Edina', és az alkalmazás, amivel készült, sem tűnik fel más Havrilla dokumentumnál. Végül, de nem mellesleg, a Megújuló szerverén talált 5 esetben a Havrilla árajánlatainak elnevezése: arajánlat-nyilaszarok-havrilla, arajánlat-napelem-havrilla, arajanlat-hoszivattyu-havrilla,

[426] VJ/41-86/2016.
[427] A Havrilla egyik tulajdonosa Havrilla Edina.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

arajanlat-vilagitas-havrilla, míg a 17. alszámú CD-n a hiányzó egy Havrillás kivitelezési árajánlat megtalálható, egy egész más elnevezéssel: 'ibolya presszó.szigetelés'.

680. Az eljáró versenytanács szerint nem életszerű, hogy egy vállalkozás ugyanabban az időben beterjesztett árajánlatai közül egyetlen esetben eltérjen a többitől, míg a többi esetben az árajánlatok formája megegyező. Sokkal inkább életszerű az, hogy csak ezt az egy árajánlatot készítette a Havrilla, és a többi esetben a Megújuló készítette az árajánlatot a saját nyertességének elősegítése érdekében.[428]

681. Az eljáró versenytanács szerint a Havrilla azon nyilatkozata is ellentmondást hordoz, miszerint nem tudta, kiknek kell árajánlatot adnia, és ezért kérte a Megújulót, hogy helyette postázza a Havrilla árajánlatait. Az ügyfélmeghallgatáson ugyanis az ügyvezető úgy nyilatkozott, hogy az árajánlatkérők maguk keresték meg őt, általában telefonon, és azon keresztül pontosították, hogy mivel kapcsolatban kell a Havrillának árajánlatot adnia. Ajánlati felhívásra nem emlékszik, hogy kapott volna az ajánlatkérőktől.

682. A pályázók nyilatkozataiból az derül ki, hogy a Havrilla ajánlatait a Havrillától kapták meg. A Havrilla viszont azt állítja, ő nem küldött árajánlatot, hanem helyette a Megújuló tette meg ezt. Márpedig ha maga az árajánlatot adó vállalkozás állítja, hogy nem ő postázta az árajánlatokat, az vélhetően így is történt: azt egy másik vállalkozás – a Megújuló – végezte el, és az árajánlatok dokumentumokon szereplő keltezése alapján még a saját, Megújuló által készített árajánlatok előtt hozzájutott a Havrilla árajánlataihoz.

683. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján arra a megállapításra jutott, hogy – a Betty Bt. szigetelési munkáitól eltekintve – a Havrilla egyáltalán nem készített árajánlatot, hanem azt a Megújuló végezte el helyette, és a Havrilla feladata az aláírás volt – ami gyakorlatilag megegyezik saját nyilatkozatával azzal a különbséggel, hogy nem volt semmiféle kézzel készített árajánlata.

684. A következőkben azt kellett megvizsgálni, hogy vajon az LKM.HU kivitelezési árajánlatait is a Megújuló készítette, vagy legalábbis, azok csak azért készülhettek akár az LKM.HU által, akár más vállalkozás által, hogy a Megújuló nyertességét támasszák alá. Ennek értékeléséhez fontos figyelemmel lenni a tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási árajánlatokra, melyek az alábbiakban kerülnek részletesen bemutatásra. Azt azonban itt jelzi az eljáró versenytanács, hogy azáltal, hogy a vizsgálatban feltárt bizonyítékokból egyértelműen az a következtetés vonható le, hogy az LKM.HU tájékoztatási és nyilvánossági ajánlatait nem az LKM.HU, hanem a Megújuló készítette, erősen alátámasztja azt a feltételezést, hogy az LKM.HU kivitelezési árajánlatai is kizárólag a Megújuló nyertességének elősegítését célozták.

685. Az eljáró versenytanács az LKM.HU kivitelezési árajánlataival kapcsolatban az egyik pályázat (Rakfaker Kft.) kapcsán kiemeli, hogy az LKM.HU kivitelezési árajánlatának címzettje – tévesen – az Igre-Pharma Bt. volt. Nemcsak az ajánlat címzettje helyére került tévesen az Igre Pharma Bt. neve, hanem a dokumentum elnevezése is „ellenár lkm Igre" lett. Az LKM.HU azonban soha nem adott árajánlatot az Igre-Pharma Bt.-nek. A vizsgálat azt tárta fel, hogy a KEOP-2009- 4.4.0.-A pályázati konstrukció keretében az Alter – melyből később létrejött a Megújuló, közös szerverrel az Alterrel – ténylegesen árajánlatot adott az Igre-Pharma Bt.-nek, azonban más versenytársi árajánlatról nem szerzett tudomást a vizsgálat. Ebből kifolyólag nem látható összefüggés a Rakfaker Kft. és az Igre-Pharma Bt. között az LKM.HU szemszögéből, ami az LKM.HU-nak ezt a tévedését tenné érthetővé. Hacsak nem azzal magyarázható ez az elírás, hogy a Rakfaker Kft.-nek az LKM.HU helyett az Igre-Pharma Bt.-nek korábban is árajánlatot adó Alter, majd Megújuló készítette az LKM.HU árajánlatot is, átdolgozva egy korábbi Igre-Pharma Bt. árajánlatot.

[428] Mind amellett, hogy a nyílászárókra a kivitelezési munkát egy, a jelen eljárásban nem szereplő vállalkozás nyerte meg.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VII.2.5. A tájékoztatás és nyilvánosság biztosítására vonatkozó árajánlatokkal kapcsolatos nyilatkozatok

686. A KEOP-2012-4.10.0-A pályázatokban az LKM.HU nyilvánosság biztosítási ajánlata 11-ből 11 esetben egy napon kelt: 2013 február 13-án. A Havrilla nyilvánosságra vonatkozó árajánlata 11-ből 11 esetben ugyanazon a napon kelt: 2013. február 14-én. A Megújulónak a nyilvánosságra vonatkozó árajánlata 11-ből 7 esetben 2013. január 28-án, 2 esetben február 15-én, 2 esetben február 18-án kelt. A KEOP-2012-5.5.0-B pályázatban az LKM.HU és a Havrilla nyilvánosság biztosítási ajánlata 2013. február 7-i dátumú.

687. A pályázók által benyújtott adatszolgáltatások, valamint a minisztérium által becsatolt iratok szerint a KEOP-4.10.0/A/12. pályázatra és a KEOP-5.5.0./B/12. pályázati konstrukcióba tartozó Betty Bt. pályázatára a kivitelezési munka mellett mindhárom, ajánlatadásra felkért vállalkozás a tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási feladatok elvégzésére is nyújtott be ajánlatot.

688. A vizsgált KEOP-2012-4.10.0. pályázatok közül a vizsgálat 11-ből 10 esetben (az egyetlen kivétel a Radiátor ’75 volt, illetve Papp Róbert e.v. esetében csak az LKM.HU-ét, a Havrilláét nem) excel formátumban megtalálta a Havrilla és az LKM.HU tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási ajánlatait a Megújuló szerverén. Mind a Havrilla, mind az LKM.HU excel táblázatú ajánlatának a jellemzője, hogy sem az ajánlatadó aláírása, sem pedig a cégbélyegzője nem szerepel rajta. Az excel dokumentumok metaadatai szerint azokon mind az utolsó módosítást végző felhasználó ’[személyes adat]’ volt. [személyes adat], aki a Megújuló alkalmazottja volt ebben az időben, tanúkénti meghallgatásán[429] elmondta, hogy az „[személyes adat]” hozzá köthető, az ő becenevéből („[személyes adat]”) képzett felhasználónév volt. A felhasználónév második felét („[személyes adat]”) nem tudta értelmezni[430]. [személyes adat] elmondása szerint a számítógépeket a Megújulónál cserélték, azonban azok felhasználónevét nem változtatták meg. Előfordult az is, hogy [személyes adat] más alkalmazott számítógépét használta (például nyomtatásra).

689. Ugyanezen (táblázatos formában készült) ajánlatok pdf formátumú változatait 11-ből 9 esetben (kivétel a Fekete Farm Kft. és a Juvenal Kft., ahol csak excel formátumban volt meg az ajánlat) is megtalálta a vizsgálat a Megújuló szerverén. A pdf formátumú táblázatos árajánlatokon már rajta van az LKM.HU, illetve a Havrilla cégbélyegzője és aláírása. Ezek az árajánlatok tartalmilag-összegszerűen megegyeznek a 17. alszámú CD-n szereplő változatokkal

690. Az egyes excel táblázatok utolsó módosításának időpontjait áttekintve a metaadatok azt mutatják, hogy azok tényleges elkészítésére nem a dokumentumokon feltüntetett keltezéskor, hanem minden esetben a pályázatok tényleges benyújtását megelőzően került csak sor.

691. A vizsgált KEOP-2012-5.5.0-B. pályázat kapcsán az ajánlatot csak pdf formátumban találta meg a vizsgálat a Megújuló szerverén.

692. A három ajánlatadó vállalkozás által ténylegesen benyújtott tájékoztatási és nyilvánosság biztosítási ajánlatok közös jellemzője továbbá, hogy a keltezés helyeként mindhárom esetben Debrecen szerepel, miközben csak a Megújuló székhelye volt azon a településen. [személyes adat] nem tudott választ adni arra sem, hogy miért szerepelt mindhárom ajánlattevő ajánlatán a keltezés helyeként Debrecen, annak ellenére, hogy csak a Megújuló székhelye volt abban a városban. A cégmásolatok szerint a Havrillának nincs telephelye, székhelye pedig Nyírmártonfalva, az LKM.HU székhelye Budapest, és szintén nem volt telephelye ez idő tájt.

693. Közös jellemzőjük ezen árajánlatoknak továbbá, hogy egyik versenytárs - sem a Havrilla, sem az LKM.HU - nem emlékezett arra, hogy ilyen árajánlatot egyáltalán megírt volna. A

[429] VJ/41-96/2016.

[430] Eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az [személyes adat] név angol változata az [személyes adat], a [személyes adat] pedig a [személyes adat], aminek a rövidítése [személyes adat].

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Megújuló pedig arra nem emlékezett, hogy adott volna segítséget a Havrilla és az LKM Trade számára ezen árajánlatok kitöltéséhez.

694. A három eljárás alá vonti nyilatkozat a tájékoztatás és nyilvánosság biztosítási árajánlatok kapcsán nyilvánvalóan egymásnak ellentmond, és nem felel meg a valóságnak, mivel egyetlen árajánlat sem születhetett „csak úgy”, azaz egyik ajánlattevő által sem, úgy, hogy mindeközben súlyos fizetési kötelezettséget jelentett a pályázóra nézve. Ezért, észszerű magyarázatot keresve a dokumentumok keletkezésére, az eljáró versenytanács a fentieket értékelve megállapítja, hogy mind a Havrilla, mind az LKM.HU tájékoztatás és nyilvánosság biztosítására vonatkozó árajánlatait nem az árajánlatot aláíró Havrilla, illetve LKM.HU készítette, hanem a Megújuló, annak érdekében, hogy a Megújuló árajánlata legyen a nyertes. Minderről a Havrilla és az LKM.HU tudott és beleegyezett. A Havrilla elismerte, hogy nem készített ilyen árajánlatokat, csak aláírta azokat. Az LKM.HU pedig elismerte, hogy nem emlékszik ilyen árajánlatokra, legfeljebb egyet vagy kettőt ha készített, ha egyáltalán készített. Ezzel szemben a vizsgálat feltárta, hogy 11 ilyen árajánlat készült, és köthető az LKM.HU nevéhez.

695. Mind a Havrilla, mind az LKM.HU árajánlatain Debrecen a keltezés helye. Ezzel szemben se a Havrilla, se az LKM.HU székhelye, telephelye nem volt 2013-ban Debrecenben. Az egyedüli vállalkozás, amelyiknek ekkor a telephelye/székhelye Debrecenben volt: a Megújuló Az, hogy a nem debreceni telephelyű, székhelyű vállakozások is debreceni keltezést tüntetnek fel egy árajánlaton, nem magyarázható észszerűen egy téves elírással, vagy az LKM.HU azon érvelésével, hogy akkor épp Debrecen felé folytattak tevékenységet, hiszen egy árajánlaton nem az adott munkavégzés helyszínét tünteti fel egy Európai Uniós pályázat megnyerésére törekedő vállalkozás, hanem a saját székhelyét. Sokkal inkább magyarázható azzal, hogy az árajánlatokat a debreceni székhelyű Megújuló készítette mindkét cég helyett, és erre a részletre nem fordított kellő figyelmet.

696. Beszédes a Havrilla és LKM.HU excel formátumban készült árajánlatainak metaadataiban szereplő [személyes adat] szerző is, akit a vizsgálat nagy valószínűséggel azonosított be a Megújuló alkalmazottjaként. Ezen excelek módosításának időpontja pedig mindig a pályázat benyújtását megelőző időpontban történt.

697. A Megújuló szerverén talált excel formátumú Havrilla és LKM.HU árajánlatok formája, tartalma megegyezik a Megújuló szerverén lévő pdf változatokkal és a minisztérium felé becsatolt pdf változatokkal. Csakhogy az excel formátumú változatokon nincs cégaláírás, se bélyegző. Az excel forma könnyen szerkeszthető, míg a pdf változat általában már nem. A Megújuló eljárása a következőképpen rekonstruálható: először excel formában készítette el a Havrilla és az LKM.HU árajánlatait, majd pdf-be konvertálta, és kinyomtatta, így íratta alá (pecsételtette) a Havrillával és az LKM.HU-val.

VII.2.6. Megállapodás vagy összehangolt magatartás

698. Megállapítható, hogy a Megújuló, a Havrilla és az LKM.HU vállalkozások között akarategység jött létre arra vonatkozóan, hogy a KEOP-4.10.0/A/12.. pályázatok és a KEOP-5.5.0/B/12 pályázat led-világítás, fűtéskorszerűsítés, hőszivattyú, napelemes kivitelezés kapcsán lebonyolított egyes 2013. évi ajánlatkérésekre a Havrilla és az LKM.HU támogató ajánlatot ad a Megújuló nyertessége biztosítása érdekében, míg a KEOP-5.5.0./B/12. pályázat kapcsán a szigetelésre a Megújuló és az LKM.HU adott támogató ajánlatot a Havrilla nyertessége biztosítása érdekében.

699. A felek közötti akarategyezségre utaló közvetlen bizonyítékot a vizsgálat nem talált, azonban a feltárt bizonyítékok alapján megállapítható, hogy egyeztetésre került sor a felek között, amely a fentebb részletesen kifejtettek értelmében az előző pontban írt megállapodás létrejöttéhez vezetett.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VII.2.7. A megállapodás versenykorlátozó jellege jelen ügyben

700. A 2013. évi KEOP pályázatok kapcsán lefolytatott ajánlatkéréseken a Havrilla és az LKM.HU támogató ajánlatai a Megújuló nyertességét, illetve egyetlen részmunka kapcsán a Havrilla nyertességét kívánták biztosítani, ezért voltak ajánlati áraik kedvezőtlenebbek a Megújuló ajánlati áraihoz képest.

701. Az eljárás alá vontak ezen magatartásukkal megvalósították a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontja szerinti áregyeztetést és piacfelosztást, és ezzel megsértették a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat. A piacfelosztáshoz nem szükséges pontos felosztási terv: a piacfelosztás megvalósulhat azzal is, ha a vállalkozások között akarategyezség alakul ki pl. abban, hogy nem támadják egymás „terepeit", vagy tiszteletben tartják egymás „célközönségét".

702. Az árak versenytársak közti egyeztetése és a piac felosztása versenykorlátozó célú magatartásnak minősül, amely esetében a jogsértés a hatás vizsgálata nélkül is megállapítható.

703. Megállapítható ugyanakkor, hogy az érintett ajánlatkérések mindegyikét a felek várakozásának megfelelően 2013-ban a Megújuló, illetve egy részmunka tekintetében a Havrilla nyerte meg, vagyis az eljárás alá vontak versenykorlátozó célja a gyakorlatban is megvalósult.

VII.2.8. Összegzés

704. Az eljáró versenytanács a fenti értékelése alapján megállapítja, hogy a Megújuló, a Havrilla és az LKM.HU a KEOP-2012-4.10.0-A pályázati konstrukció alá tartozó, valamint a KEOP-2012-5.5.0.-B pályázati konstrukció alá tartozó pályázatokban benyújtott árajánlataikat egymással egyeztették. Az egyeztetésük, illetve megállapodásuk célja az volt, hogy a pályázatokban a nyertes kivitelező, egyben ezzel összefüggésben a tájékoztatás és nyilvánosság biztosítására irányuló ajánlatok nyertese előre meghatározott legyen (a Megújuló, illetve egy esetben a Havrilla). Az egyeztetés eredményeként a Megújuló készítette el a versenytársak árajánlatait is. Ezzel a magatartásukkal a Megújuló, az LKM.HU és a Havrilla megsértették a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjában megfogalmazott magatartás megvalósításával.

705. A KEOP-2012-5.5.0.-B pályázati konstrukcióba tartozó pályázat egyik (a 6.) részmunkájával – a nyílászárókra vonatkozó kivitelezéssel – kapcsolatosan bár két ajánlat a Megújulótól és az LKM.HU-tól, a harmadik, egyben nyertes ajánlat egy nem eljárás alá vont vállalkozástól, a V-Profil 2004. Bt.-től származik. Ezen részmunka tekintetében az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, mert a vizsgálattal beszerzett információk nem elégségesek sem a jogsértés megállapításához, sem annak kizáráshoz, és az időmúlásra tekintettel az eljárás további folytatásától sem várható további eredmény. Ezért az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

706. Az eljáró versenytanács egységes és folytatólagos jogsértést állapít meg a Megújuló, LKM.HU és a Havrilla eljárás alá vontakkal szemben a következők miatt:

- beazonosítható egy átfogó terv, nevezetesen az árajánlatnyertes személyének előre történő meghatározása (a Megújuló, illetve egy esetben a Havrilla) akként, hogy a Megújuló a további árajánlat adó vállalkozások árajánlatait úgy állította össze, hogy azok magasabb árajánlatokat tartalmazzanak,
- a résztvevők köre teljes mértékben azonos,
- az ajánlatok időben egymáshoz igen közel, a 2013. február 10-i e-mailt követően 2013. február 27-ig kerültek benyújtásra,
- az árajánlatok hasonlósága egyértelműen megállapítható.

707. A fentiekkel az eljáró versenytanács megvalósultnak látja a Kúria ítéletében megfogalmazott objektív célt [a pályázatok kimenetelének biztosítása (a megújuló és a Havrilla nyertességének a kedvezőtlenebb árajánlatok nyújtásával)] és a szubjektív célt. E szubjektív cél keretében még kiemeli egyrészről az eljáró versenytanács, hogy a

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Havrillának és az LKM.HU-nak tisztában kellett lenniük azzal, hogy a támogató ajánlatuk a Megújuló nyertességét, illetve egy esetben a Megújulónak és az LKM.HU-nak tudniuk kellett, hogy a Havrilla nyertességét hivatottak biztosítani, amely adott esetben további vállalkozások támogató ajánlat érdekében történő megkeresésével járhat. A Megújuló ugyanis mindkét vállalkozás ajánlatainak elkészítésébe bekapcsolódott, és az érintett ajánlatkéréseket meg is nyerte az ajánlati áraival.

708. Nincs annak versenyjogi jelentősége, hogy a Havrilla és az LKM.HU – állításuk szerint – nem tudott egymásról. Elegendő az egységes jogsértés megállapításához, hogy tudniuk kellett, hogy a Megújuló nyertességét elősegítő árajánlathoz van szükség a hozzájárulásukra. A Havrilla nyertes pályázatával kapcsolatban pedig nem feltétlen volt arra szükség, hogy az LKM.HU tudja, mely vállalkozás számára kell támogató, „ellenajánlatot" aláírnia, elég az, hogy ehhez az ajánlatával hozzájárult. E körben az is megjegyezendő, hogy már csak azért is tudniuk kellett azt, hogy más pályázónak is kell lennie, mivel a pályázati kiírás megkövetelte azt, hogy minimum három ajánlattevő legyen az adott pályázatnál.

VII.2.9. Az eljáró versenytanács megállapításai az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány közös jogi képviselőjeinek előadása alapján

709. Tekintettel arra, hogy a közös jogi képviselő tartalmát tekintve szinte teljesen azonos észrevételt terjesztett elő az előzetes álláspontra, így az eljáró versenytanács, hasonlóan azok ismertetéséhez, egységesen kezeli azt, és ezen fejezetben egységesen fejti ki azzal kapcsolatos álláspontját, a könnyebb átláthatóság érdekében követve a beadványok pontjait. Természetesen az egyes eljárás alá vontak esetében lévő kis mértékű eltérésekre külön-külön kitérve.

710. Azon eljárás alá vonti megállapítás kapcsán, hogy az eljáró versenytanács akarategyezséget az eljárás alá vontak között nem tudott bizonyítani, megjegyzi, hogy a Havrilla elismerte az előzetes álláspontban foglalt akarategyezség létrejöttét és így a felek közötti jogsértő megállapodást is. Ezenfelül, mégha ezen bizonyítékot nem vennénk figyelembe, akkor is az állapítható meg, hogy semmilyen jogszabály nem zárja ki a közvetett bizonyítékok alapján történő bizonyítást, ténymegállapítást. Ezt támasztja alá a Ket. 50. § (6) bekezdésében garantált szabad bizonyítás elve és a VI.3.4. fejezetben idézett joggyakorlat is, amelyet az eljáró versenytanács nem kíván megismételni, csak utal rá, hogy az ott foglaltak teljes egészében cáfolják a jogi képviselő által előadottakat az akarategység, megállapodás megtörténtének bizonyítási kötelezettsége kapcsán.

711. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjában és jelen határozatában pontosan bemutatta pályázatról-pályazatra, hogy az Alter és a Megújuló számítógépein megtalálhatóak voltak a többi eljárás alá vont, Alter és Megújuló által elkészített pályázatiai, ezenkívül bemutatta ezekben azokat az azonosságokat is, amik ezt szintén alátámasztják. Azt is bemutatta, hogy sok esetben olyan időbeli anomáliák voltak, amelyek az támasztották, hogy az Alter és a Megújuló a többi eljárás alá vonttal akarategységben helyettük elkészítette az árajánlataikat (pl. A nyertes ajánlattevő az Alter volt, a (feltételes) vállalkozási szerződés megkötésére már az ajánlattételek beküldése, sőt az Alter és az LKM Trade ajánlatának kelte előtt (!) 2011. július 6-án került sor.[431], vagy ugyanazon napon kerül sor az egyik versenytárs (LKM Trade) ajánlattételére, mint a nyertessel (Alter) a feltételes szerződés megkötésére[432], vagy a különböző versenytársak által benyújtott az Alter / Megújuló által készített ajánlatok tendenciózusan azonos kelte, vagy hogy szinte kivétel nélkül azonos időpontban került sor a feltételes szerződés aláírására, stb.)

712. Ezekre az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány semmilyen formában nem reagált, nem adott magyarázatot arra, hogy miért az egy vállalkozáscsoportba tartozó Alter

[431] Lásd jelen határozat III.2.8.8. fejezetét az euroKERÁMIA pályázatáról, vagy közvetlenül a VJ/41-17/2016., CD-melléklet, KEOP-4.10.0-0550 mappa „Kivitelezés" mappában található dokumentumokat.

[432] Lásd jelen határozat II.2.8.11. fejezetét a Tabaka pályázatáról, vagy közvetlenül VJ/41-17/2016. CD-melléklet KEOP-4.2.0A11-2011-0529/"Kivitelezés" mappa.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

és Megújuló volt a szerzője más, elviekben versenytársi pozícióban lévő eljárás alá vonti pályázatoknak, ezenkívül arra sem adott magyarázatot, hogy több esetben is miért az Alter adatai szerepelnek más eljárás alá vont pályázataiban. A Havrilla viszont az előzetes álláspontban (és jelen határozatban) foglaltakkal egyezően elismerte ezen akarategyezséget.

713. Az eljáró versenytanács ezen irati bizonyítékok (pályázati anyagok), a tényadatok (pl.: pályázatok árazása, az egy vállalkozáscsoportba tartozó Alter és a Megújuló kizárólagos pályázatnyertességei) és a Havrilla ezen, az eljáró versenytanácsi megállapításokat és így a jogsértést is elismerő nyilaktozata alapján jutott arra, hogy jogsértést megállapító következtetése logikailag zárt láncú bizonyítékok alapján megállapítható.

714. A kialakult bírói (közigazgatási fellebviteli bíróságok és Alkotmánybíróság[433]) gyakorlat alapján ezen bizonyítékokkal szemben az eljárás alá vontakat terhelte volna a bizonyítási kötelezettség, és amennyiben okszerű, alternatív magyarázatát tudták volna adni az eljáró versenytanács megállapításainak, akkor azzal cáfolhatták volna a jogsértést megtörténtét, azonban erre nem került sor.

715. A fentiek alapján az akaregység bizonyításának nem szükségszerű eleme, ellentétben a jogi képviselő észrevételeiben foglaltakkal, hogy a GVH „közös találkozót, erre utaló levelezést, közös egyeztetésre vonatkozó meghívót" mutasson be, azonban azon hivatkozás, hogy „sem írásbeli, sem szóbeli egyéb bizonyítékkal nem támasztotta alá a GVH" az akarategységet, nem állja meg a helyét a fent kifejtettek és VI. fejezetben részletesen, pályázatokként bemutatott irati, valamint a Havrilla jogsértést elismerő nyilatkozata alapján.

716. A jogi képviselő a Versenyjog című könyv 136. oldalának 6.1.1. és 6.1.2. pontjai alapján arra hivatkozik, hogy
- nem tudta igazolni az eljáró versenytanács, hogy a piacot földrajzi alapon, termékkör szerint, vagy egyes fogyasztói csoportok alapján felosztották volna,
- ennek következményeképpen piacfelosztással együtt járó árrögzítés sem bizonyítható.

717. Az árrögzítés kapcsán nem kizárólag a tankönyv egy pontját ismertette, hanem konkrtétan arra hivatkozott, hogy *„az eljárás alá vontak a gyártótól kapott kedvezményeik révén kedvezőbb árajánlatot tudtak adni, így áremelés igazolt módon nem történt, az eljárás alá vontak a piaci árhoz képest adtak kedvezőbb ajánlatot, anélkül, hogy árban, vagy bármilyen feltételben bármely versenytársukkal megállapodottak volna."*

718. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az áregyeztetés megvalósult azzal, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megállapodása alapján az egyes pályázatok vonatkozásában a verseny eleve ki volt zárva, hiszen ezeken a pályázatokon kizárólag az eljárás alá vontak vettek részt, akként, hogy ezen piacot úgy osztották fel maguk között, hogy a pályázatokon mindig vagy az Alter vagy a Megújuló lesz a pályázatgyőztes, ennek érdekében pedig a többi eljárás alá vont az Alternél / Megújulónál magasabb összegű árajánlatot kellett benyújtson.

719. A jogi képviselő hivatkozott a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 11.10. pontjára. amely kimondja, hogy nem vehető

[433] A 30/2014. (IX.30.) AB határozat 70. pontja szerint (…) A bizonyítás során a hatóság közvetett bizonyítékokat is felhasználhat, úgyszintén a piac szerkezetére vonatkozó adatokat, számításokat, gazdasági modelleket, stb. is, még akkor is, ha ez utóbbiak - egyébként a szakértői véleményekre is jellemző módon - esetenként bizonytalan elemeket, illetve bizonyos fokú valószínűségi bizonyítást is magukban hordoznak a tudomány adott állásához igazítottan. A GVH által megállapított tényállás azonban nem alapulhat pusztán spekuláción és feltételezéseken, annak ellentmondásmentes bizonyítékokon kell nyugodnia. Az eljárás alá vont vállalkozásoknak lehetőségük kell, hogy legyen arra, hogy a GVH megállapításaival szembeni észrevételeiket előadják, a bizonyítékaikat - a jóhiszeműség és a relevancia elveinek a betartásával - bemutathassák, a GVH következtetéseit megcáfolják. Ennek alapján az eljáró bíróság feladata az, hogy állást foglaljon arról, hogy a hatóság a tényállás-tisztázási kötelezettségének [lásd: Ket. 50. § (1) bekezdés] eleget tett-e, az egyes, az eljárás alá vont személy által vitatott tények valóságát a GVH bizonyítékokkal megfelelően alátámasztotta-e. Ennek érdekében a bírósági eljárásban is lehetőség van további bizonyítás lefolytatására. Ugyanakkor a bizonyítékok bizonyító erejének meghatározása a bíró belső meggyőződésére van bízva, így annak a tisztességes eljárást kielégítő korlátja a bírónak a szabad mérlegelést illető számadási (indokolási) kötelezettsége.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

figyelembe a vállalkozások terhére az a bizonyíték, amiből ugyan következhet a versenyellenes összejátszás, de a magatartás tanúsítására van más ésszerű magyarázat (VJ/138/2002). Azonban ahogy fentebb kifejtésre került, a bemutatott bizonyítékokkal szemben (Alter és Megújuló által készített versenytársi pályázatok, más versenytársi pályázatokban lévő saját adatok, tényadatok, Havrilla jogsértést elismerő nyilatkozata, időbeli anomáliák, stb.) nem adott arra észszerű magyarázatot, illetve nem is cáfolta azt, hogy miért az Alter és a Megújuló készítette el mások pályázatát, ennek ismeretében mi a magyarázata annak, hogy minden esetben ezen vállalkozások lettek a pályázat nyertesei.

720. Nem ezen logikai láncolaton alapuló bizonyítékokkal szembeni előadás az, a jogi képviselő által tett alternatív észszerű magyarázatnak szánt előadás, hogy *„társaságunk kizárólag azért tudott nagyon kedvező ajánlatot adni, mert társaságunk rendelkezett a pályázat időpontjában a legnyagobb kedvezménnyel az akkori beszállítójánál.”*

721. Egyrészről azért, mert nem azon bizonyítékokon alapuló megállapítást cáfolja, hogy az Alter és a Megújuló saját pályázatnyertessége érdekében készítette el más versenytársai pályazati ajánlatát, hanem kizárólag azt próbálja igazolni, hogy az övé volt a legjobb pályázati ár, azonban mivel az Alter és a Megújuló készítette el a többi pályázatot, így érdemben esély sem volt arra, hogy más jobb árajánlatot adjon.

722. Másrészről ezen hivatkozás még azt sem bizonyítja, hogy az Alteré és a Megújulóé lehetett volna a legjobb árajánlat, egyrészt azért, mert erre vonatkozóan bizonyítékot a beszállítójától nem csatolt, másrészről azért, mert nem kizárt az, hogy más beszállítótól jobb árakon lehetett volna beszerezni a termékeket.

723. Az átfogó terv kapcsán a jogi képviselő ugyanazon érvet adta elő, mint az árrögzítés kapcsán[434], erre figyelemmel csak ismételni tudná az eljáró versenytanács az ott kifejtett érveit, illetve azt tudja megállapítani, hogy ezen bizonyíték nélküli előadásnak semmi köze nincs az átfogó tervhez, nevezetesen ahhoz, hogy az eljárás alá vontak megállapodtak abban, hogy az Alter/Megújuló készíti el a pályázataikat és az Alter és a Megújuló lesznek ezen pályázatok nyertesei.

724. Egyrészről azért nem releváns ezen előadás, mert bizonyítékokkal nincs alátámasztva, másrészről azért, mert a verseny eleve ki van zárva egy olyan piacon, ahol megállapodás alapján egy vállalkozás készíti el, a saját pályázatnyertessége érdekében a többi, meghatározott, zárt számú versenytársának a pályázati árajánlatát.

725. A jogi képviselő az előzetes álláspont 563. pontjára történő hivatkozással a versenykorlátozó hatásról, illetve álláspontja szerinti hiányáról ír, ismételten arra történő hivatkozással, hogy *„társaságunk továbbajánlotta a gyártói kedvezményét, azzal nem gyakorolt negatív hatást az árakra, a kibocsátásra, innovációra, vagy az áruk és szolgáltatások kínálatára, vagy minőségére. Társaságunk kizárólag a jogszerűen megszerzett kedvezményét érvényesítette”*.

726. E körben az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy jelen ügyben az árrögzítés és a piacfelosztás miatt cél szerinti jogsértő magatartást állapított meg, amely esetében a versenykorlátozó hatást nem kell bizonyítani, illetve arra is fel kívánja hívni a figyelmet, hogy a hivatkozott bekezdés a versenyjogi jogsértések általános ismertetése keretében lett rögzítve az előzetes álláspontban, annak nincs relevanciája jelen jogsértés kapcsán.

727. Végezetül a jogi képviselő a jogkövetkezmények vonatkozásában tett előadást, amelyet az eljáró versenytanács jelen határozatának jogkövetkezményeket tartalmazó fejezetében (VIII.) értékelt.

[434] „Ahogy fent előadtuk, az Alter nem azért tudott legjobb árat adni az ajánlatában, mert esetlegesen tudott volna a másik ajánlat összegszerűségéről, hanem amiatt, mert neki volt a legnagyobb %-os gyártói kedvezménye az országban, amelyet folyamatos, nagy összegű rendelései miatt érdemelt ki. Mindezek türkében vitatjuk, hogy egy átfogó terv bizonyítottsága megállna.” VJ/41-180/2016. 24. pont

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VII.3. Az eljárás megszüntetése

VII.3.1. Az eljárás megszüntetése az EUMSz. 101. cikke kapcsán

728. Ahogy fentebb[435] bemutatásra került, az eljáró versenytanács nem látta megállapíthatónak a TKKÉ Közlemény alapján azt, hogy a vizsgált magatartások alkalmasak lennének arra, hogy az Európai Unión belül legalább minimális szinten határokon átnyúló, a tagállamok közötti kereskedelemre „érzékelhető hatást" gyakoroljanak.

729. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács, a Ket. 31. § (1) bekezdésének e) pontja alapján az eljárást az EUMSz. 101. cikkének jogalapja vonatkozásában megszünteti, mivel az eljárás megindításakor feltételezett körülmény (a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége) nem áll fenn.

VII.3.2. Az eljárás megszüntetése az egyéb pályázatok vonatkozásában

730. Az Igre-Pharma Bt.[436] pályázata kapcsán kizárólag az Alternek a 2010. február 10-én a minisztérium felé benyújtott árajánlatát tárta fel a vizsgálat, más (így a vizsgálatba bevont eljárás alá vont vállalkozások közül egyetlen másik) ajánlattevő árajánlatát sem. Maga a minisztérium sem adott át más árajánlatot, csak az Alterét, és az általa a VJ/41-17/2016. számú irat mellékleteként becsatolt CD-n szereplő pályázati dokumentációk között sem szerepel más vállalkozás árajánlata. A vizsgálat ezen pályázattal kapcsolatban azt találta, hogy az Igre-Pharma Bt. ajánlatkérése 2010. februári, míg a versenyfelügyeleti eljárás 2016. június 18-án indult, így egy esetleges jogsértő magatartás elkövetése óta több, mint 5 év telt már el. A Tpvt. 67. § (3) bekezdés b) pontja szerint a jogsértő magatartás vizsgálatának lehetősége ezzel elévült, ezért az eljáró versenytanács a Ket. 31. § (1) bekezdés e) pontja alapján – mely szerint a hatóság megszünteti az eljárást, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn - az eljárást megszünteti.

731. A Kemikál Zrt.[437] pályázatában az Alter 2010. augusztus 24-én benyújtott árajánlata mellett a KLN SYS Kft. 2010. augusztus 23-án, valamint az ING-REORG Kft. 2010. augusztus 20-án nyújtott be árajánlatot. Ebben a pályázatban az Alteren kívül a többi eljárás alá vont vállalkozás közül egy sem szerepel ajánlattevőként, és nem is tárt fel a vizsgálat olyan bizonyítékot, amely arra utalna, hogy az eljárás alá vontak között bármilyen egyeztetés történt volna a Kemikál Zrt. felé történő ajánlatadással kapcsolatban. Ezért a jelen versenyfelügyeleti eljárás kereteiben az eljáró versenytanács nem tartja értékelhetőnek az esetleges versenytársi összejátszást, egyeztetést. Ezért az eljáró versenytanács e pályázat kapcsán a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

732. A Flamand Pékáru Kft.[438] esetében az Alternek a 2010. november 15-én benyújtott árajánlata mellett az LKM Trade 2011. június 8-án, valamint a KLN SYS Kft. 2011. június 6-án adott kivitelezési árajánlatot. Habár ennél a pályázatnál az eljárás alá vontak közül kettő – az Alter és az LKM Trade – is megjelenik, az árajánlatokat áttekintve megállapítható, hogy azokban nincs meg az a tartalmi és szerkesztésbeli hasonlóság, amely a 2011 során benyújtott, a KEOP-4.2.0/A/11 pályázati felhívás kapcsán az egyes pályázatokban beadott árajánlatokat jellemzik. Külön kiemelendő, hogy az LKM Trade 2011. 06. 08-án benyújtott árajánlatán más a céglogó, mint a KEOP-4.2.0/A/11 alá tartozó, pár nappal korábbi, illetve későbbi árajánlatain (pl. 2011. 05. 02-án Galgaguta Önkormányzata felé, 2011. 05. 30-án a Merkapt Zrt. felé, 2011. 06. 10-én az ING-REORG Kft. felé, 2011. 07. 08-án Pósán Zoltán e.v. felé). Ezen túlmenően az árajánlatok keletkezésének körülményeiben sem tárt fel a vizsgálat olyan bizonyítékot, mely elégséges lenne az Alter és az LKM Trade közötti összejátszás bizonyítására vagy megcáfolására.

[435] Lásd jelen határozat VI.1. alfejezetét.
[436] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0007" mappa
[437] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0040" mappa
[438] VJ/41-17/2016. „KEOP-4.4.0A09-2010-0053" mappa

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Ezért az eljáró versenytanács - az idő múlására és az LKM Trade jogutód nélküli megszűnésére való tekintettel is - e pályázat vonatkozásában a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

VIII.
Jogkövetkezmények

VIII.1. A jogsértés megállapítása

733. A fent kifejtettek alalpján az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Alter, az Új Irány és az LKM Trade Kft. a KEOP[439]-2011-4.2.0. azonosító számú pályázati konstrukcióba tartozó, a(z)

- dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v.,
- Gelénes Község Önkormányzata,
- DINASZTIA 95 Kereskedelmi és Szolgláltató Kft.,
- Galgaguta Község Önkormányzata,
- Barcsa Fa Mezőgazdasági Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
- Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
- ING-REORG Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,
- euroKERÁMIA Külkeresedelmi-Belkereskedelmi Szolgáltató Kft.,
- Merkapt Debrecen Épületgépészeti Kereskedelmi Kft.,
- Pósán Zoltán e.v.,
- Tabaka Erdőgazdálkodási és Kereskedelmi Bt.,
- Tamás'97 Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.,
- Betty Vendéglátó Bt.,

által benyújtott pályázatok esetében, valamint az Alter Bt., az Új Irány Energetika Kft., az LKM Trade Kft. és az Ökotech Trade Kft. az

- Alter Bt.

által benyújtott pályázatok esetében a piac, a pályázatok felosztására irányuló, egységes és folyamatos versenykorlátozó célú magatartást tanúsítottak.

734. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Alter Bt. és a Új Irány Energetika Kft. a fenti magatartásával megsértette a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat és a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki az Alter Bt.-vel és az Új Irány Energetika Kft.-vel szemben.

735. Ezenkívül szintén a fent kifejtettek alalpján az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Megújuló, az LKM.HU és a Havrilla a KEOP-2012-4.10. azonosító számú pályázati konstrukcióba tartozó, a(z)

- CSO-BÁ 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.,
- Fekete Farm Szolgáltató Kft.,
- Földesi Agro Gép Kft.,
- Invictus-Games Szoftverfejlesztési Kft.,
- Radiátor '75 Épületgépészeti Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,
- Zemplén-Idegenforgalmi Szálloda és Vendéglátó Kft.,
- Papp Róbert e.v.,
- Rakfaker Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,

[439] Környezet és Energia Operatív Program (KEOP), mely projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

- Plan-Art ’94 Építőipari és Tervező Bt.,
- Timpanon-Terv Szolgáltató Bt.,
- Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., valamint

a KEOP-2012-5.5.0.-B. azonosító szánú pályázati konstrukcióba tartozó, a

- Betty Vendéglátó Bt.

által benyújtott pályázatok esetében a piac és a pályázatok felosztására irányuló, egységes és folyamatos versenykorlátozó célú magatartást tanúsítottak.

736. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Megújuló, az LKM.HU és a Havrilla a fenti magatartásával megsértette a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat és a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki a Megújulóval, az LKM.HU-val és a Havrilla-val szemben.

VIII.2. Bírságkiszabás

VIII.2.1. A bírságkiszabás keretei

737. Az eljáró versenytanács a fentebb ismertetett jogsértések miatt a Tpvt. 78. §-a alapján bírságot szab ki a jogsértőnek talált eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben.

738. Az eljáró versenytanács a jelen eljárásban a Tpvt. 78. § szerinti bírságkiszabás során a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 11/2017. közleményét (a továbbiakban: Bírságközlemény) veszi alapul, figyelemmel annak 83. pontjára, mely szerint *„a GVH a jelen közleményt alkalmazza a közlemény közzétételét* [2017. december 19.] *megelőzően indult versenyfelügyeleti eljárásokban* […] *is, amennyiben a jelen közlemény közzétételének időpontjában az eljáró versenytanács még nem közölte a Tpvt. 73. § szerinti előzetes álláspontját az ügyfelekkel* […]”, a 83. pontban írt eltérésekkel.

739. A Bírságközlemény 3. pontja értelmében a közlemény *„azokat a Tpvt. 78. § (3) bekezdése szerinti szempontokat részletezi, amelyek mentén a GVH meghatározza a Tpvt. 11. és 21. §-ában, valamint az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSz.) 101. és 102. cikkében [korábban: az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EKSz.) 81. és 82. cikke] meghatározott – a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magatartásokra és vállalkozások társulásának döntésére (a továbbiakban együtt: versenykorlátozó megállapodások), valamint a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó – tilalmak érvényesítését szolgáló eljárásokban […] a Tpvt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint kiszabott bírság mértékét”*.

740. A Bírságközlemény 13. pontja szerint a *„bírság meghatározása többlépcsős eljárás: a GVH először egy, a jogsértés súlyát kifejező, a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon elért forgalom, […] versenyeztetési eljárások kapcsán megállapított jogsértések esetében pedig az érintett tender(ek) értékén (a továbbiakban: releváns forgalom) alapuló kiinduló összeget határoz meg, amelyet további szempontok figyelembe vételével több lépésben módosíthat, ügyelve ugyanakkor arra, hogy az egyes tényezőket a mérlegelés során csak egyszer vegye figyelembe.”*

741. A Bírságközlemény 14. pontja értelmében a *„bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények a különböző további lépések során az egyes szempontokkal érvényesíteni kívánt jogpolitikai eszközökhöz igazodóan eltérő módon és súllyal kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába, míg az enyhítő körülmények a bírságösszeg növekedésének irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek”*.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VIII.2.2. A kiinduló összeg meghatározása

742. A jelen, 2017. december 19-e előtt indult eljárásban a Bírságközlemény 15. pontja szerint – figyelemmel annak 83. a) és c) pontjaira is – a kiinduló összeget a releváns forgalomnak és a jogsérelem súlyát kifejező arányszámnak a szorzataként kell meghatározni.

VIII.2.2.1. A releváns forgalom

743. A Bírságközlemény 17. és 83. b) pontja alapján a jogsértéssel érintett beszerzés („tender") értékének háromszorosa minősül releváns forgalomnak.

Jogsértéssel érintett pályázat	Jogsértő vállalkozások	A pályázat értéke (nettó forint)	A nyertes pályázat háromszoros értéke (forint)
KEOP-2011-4.2.0			
dr. Horváthné dr. Nagy Ibolya e.v.,	Alter	4377207	13131621
	Új Irány	9754300	
Gelénes Község Önkormányzata,	Alter	9044111	27132333
	Új Irány	9754300	
DINASZTIA 95 Kereskedelmi és Szolgláltató Kft.,	Alter	5381100	16143300
	Új Irány	55413000	
Galgaguta Község Önkormányzata,	Alter	6474015	19422045
	Új Irány	6664000	
Barcsa Fa Mezőgazdasági Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,	Alter	43896248	131688744
	Új Irány	52671000	

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Juvenal Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,	Alter	43896248	131688744
	Új Irány	55413000	
ING-REORG Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Alter	24624072	73872216
	Új Irány	27371100	
euroKERÁMIA Külkeresedelmi-Belkereskedelmi Szolgáltató Kft.,	Alter	12239217	36717651
	Új Irány	16033085	
Merkapt Debrecen Épületgépészeti Kereskedelmi Kft.,	Alter	52671000	158013000
	Új Irány	55413000	
Pósán Zoltán e.v.,	Alter	43896248	131688744
	Új Irány	52671000	
Tabaka Erdőgazdálkodási és Kereskedelmi Bt.	Alter	43896248	131688744
	Új Irány	55413000	

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Tamás'97 Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.,	Alter	43896248	131688744	
	Új Irány	55413000		
Betty Vendéglátó Bt., valamint az	Alter	4190100	12570300	
	Új Irány	4614000		
Alter Bt. KEOP-2011-4.2.0.-0248. és KEOP-2011-4.2.0.-0162.	Új Irány	52671000	158013000	
KEOP-2012-4.10				
Jogsértéssel érintett pályázat	**Jogsértő vállalkozások**	**A napelem pályázat értéke (nettó forint)**	**A nyilvánossági pályázat értéke (nettó forint)**	**A nyertes pályázatok háromszoros értéke**
CSO-BÁ 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	Megújuló	13676691	125000	41405073
	LKM.HU	17087362	230000	
	Havrilla	18616885	180000	
Fekete Farm Szolgáltató Kft.	Megújuló	32819817	300000	99359451
	LKM.HU	41418576	470000	
	Havrilla	44789266	430000	
Földesi Agro Gép Kft.	Megújuló	32811906	300000	99335718
	LKM.HU	40543118	470000	
	Havrilla	44672196	430000	

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Invictus-Games Szoftverfejlesztési Kft.	Megújuló	13676695	125000	41405085
	LKM.HU	16892541	215000	
	Havrilla	18307895	245000	
Radiátor ’75 Épületgépészeti Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Megújuló	7389536	95250	22454358
	LKM.HU	9207497	273050	
	Havrilla	9989758	311150	
Zemplén-Idegenforgalmi Szálloda és Vendéglátó Kft.	Megújuló	32811920	300000	99335760
	LKM.HU	40606142	470000	
	Havrilla	44183311	430000	
Papp Róbert e.v.	Megújuló	32811906	300000	99335718
	LKM.HU	41280254	470000	
	Havrilla	44264622	430000	
Rakfaker Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Megújuló	32819817	300000	99359451
	LKM.HU	41087604	470000	
	Havrilla	44346426	430000	
Plan-Art ’94 Építőipari és Tervező Bt.	Megújuló	32819817	300000	99359451
	LKM.HU	40539212	470000	
	Havrilla	44693561	430000	
Timpanon-Terv Szolgáltató Bt.	Megújuló	32819817	300000	99359451
	LKM.HU	40640484	470000	
	Havrilla	44656895	430000	
Juvenal Kereskedelmi és	Megújuló	35497164	300000	107391492

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Szolgáltató Kft.	LKM.HU	44689539	470000	
	Havrilla	48149608	430000	
KEOP-2012-5.5.0-B.				
Betty Vendéglátó Bt. napelem	Megújuló	1417829	–	4253487
	LKM.HU	1748798	–	
	Havrilla	1908098	–	
Betty Vendéglátó Bt. hőszivattyú	Megújuló	2792233	–	8376699
	LKM.HU	3525863	–	
	Havrilla	3784223	–	
Betty Vendéglátó Bt. fűtéskorszerűsítés	Megújuló	3168050	–	9504150
	LKM.HU	3908350	–	
	Havrilla	4280462	–	
Betty Vendéglátó Bt. világítás	Megújuló	672000	–	2016000
	LKM.HU	841570	–	
	Havrilla	903900	–	
Betty Vendéglátó Bt. szigetelés	Megújuló	6231291	–	18693873
	LKM.HU	7048256	–	
	Havrilla	5516763	–	

744. A fentiek alapján az egyes eljárás alá vontakra, az egyes tendereken való érintettségük alapján irányadó releváns forgalom az alábbi:

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

Alter	1.331.472.186,- Ft
Új Irány	1.331.472.186,- Ft
Megújuló	950.945.217,- Ft
LKM.HU	950.945.217,- Ft
Havrilla	950.945.217,- Ft

VIII.2.2.2. A jogsérelem súlyát kifejező arányszám

745. A jogsérelem súlyának mérlegelése keretében a Bírságközlemény 19. pontja szerint két körülményt kell vizsgálni: a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. Mindkét tényező esetében maximum 30 pont adható.

VIII.2.2.2.1. A verseny veszélyeztetettsége

746. A verseny veszélyeztetettségének megítélésekor szerepet játszik, hogy az adott magatartás természeténél fogva, a verseny milyen fokú csökkenésével fenyeget, esetleg fenyeget-e a verseny teljes megszűnésével. A verseny veszélyeztetettségének keretében vizsgálandó továbbá, hogy a magatartás az adott eset körülményei szerint fontosabb, illetve meghatározó versenydimenziók (pl. árverseny, minőségi verseny, innovációs verseny) közül melyeket érinti, esetleg valamennyit érinti-e, továbbá hogy mennyire összetett, kiterjedt a jogsértés, mennyire intézményesített annak jellege.
747. Az eljárás alá vont vállalkozások feltételezett jogsértése (piacfelosztás) a Tpvt. 13. § (3) bekezdése szerinti kartellnek minősül, ami jelentős mértékben képes a köztük lévő verseny korlátozására. Az eljárás alá vontak feltételezett jogsértése az árverseny dimenzióját érinthette, ráadásul EU finanszírozásból származó közpénzek felhasználására kihatóan.
748. Minderre tekintettel az eljáró versenytanács a verseny veszélyeztetettsége tekintetében a 0-30 pontos tartomány felső zónájába tartozó pontszámot alkalmazott valamennyi jogsértést elkövető vállalkozás vonatkozásában.

VIII.2.2.2.2. A jogsértés piaci hatása

749. A jogsértés piaci hatása körében a Bírságközlemény 26. és 27. pontja a jogsértést elkövető vállalkozások piaci helyzetére, kartell esetében azon belül meghatározó súllyal együttes érintett piaci részesedésükre helyezi a hangsúlyt. Kisebb súllyal ugyan, de figyelembe kell venni továbbá a jogsértést elkövető vállalkozások piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (pl. a piac támadhatósága), és a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzőit (a vevők számára alapvető fontosságú termékről van-e szó, van-e más piacok irányában tovagyűrűző hatás). A piaci hatás értékelése során nemcsak az eljárás időpontjában már ténylegesen bekövetkezett piaci hatást, hanem a jogsértés valószínűsített hatását is értékelni kell, mindenekelőtt azt, hogy a jogsértés milyen mértékben valósult meg.
750. Jelen pályázatokban a résztvevők körét kivétel nélkül az Alter és a Megújuló határozta meg és valamennyi érintett vállalkozás részese volt a jogsértő magatartásnak.
751. A feltételezett jogsértések ténylegesen megvalósultak, hiszen valamennyi esetben vagy az Alter vagy a Megújuló nyerte meg a pályázatokat, majd teljesítette is azokat.
752. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a piaci hatás tekintetében a 0-30 tartomány alsó zónájába tartozó pontszámot alkalmaz.

VIII.2.3. A bírság alapösszegének meghatározása

753. A Bírságközlemény III. része szerint az alapösszeg meghatározásakor a vállalkozásnak a jogsértéshez való viszonyulását kifejező súlyosító és enyhítő körülmények kerülnek figyelembe vételre, melyek jelentőségüktől függően kis jelentőség esetén 0-5, közepes jelentőség esetén 5-15, kiemelt jelentőség esetén 15-25 százalék közötti mértékben növelik, illetve csökkentik a kiinduló összeget.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VIII.2.3.1. Súlyosító körülmények

754. Súlyosító körülményként a felróhatóság, a jogsértésben betöltött szerep, valamint egyéb szempontok vehetők figyelembe.
755. A Bírságközlemény 33. és 34. pontja szerint a felróhatóság kiemelt fokának tekinthető, ha a jogsértés elkövetésére bizonyíthatóan annak jogsértő jellege tudatában, szándékosan került sor. Ilyennek minősül, ha a jogsértés közbeszerzésen való összejátszás révén valósult meg, mivel az a közpénzek racionális felhasználásának veszélyeztetése okán alapvetően ellentétes a társadalmi elvárással, s mint ilyen több jogszabály által is tilalmazott, amivel a vállalkozásoknak tisztában kell lenniük. E körben az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az EU finanszírozásból származó közpénzek vonatkozásában is irányadónak tartja ezen gyakorlatát.
756. Szintén megalapozhatja a felróhatóság magasabb fokát, ha vezető tisztségviselő is részt vett a jogsértés elkövetésében, mivel velük szemben magasabb szintű elvárhatóság érvényesülhet, illetve akkor is, ha a jogsértés valamilyen különösen érzékeny, kiszolgáltatott helyzetben lévő vagy sebezhető vevői csoportot érintett.
757. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács valamennyi vállalkozás vonatkozásában kiemelt fokú súlyosító körülményként veszi figyelembe a felróhatóságot, hiszen valamennyi esetben a vezető tisztségviselők vettek részt a jogsértésben és a magatartás jogsértő voltával tisztában voltak (pl.: „nem publikus” megnevezésű mappák vagy „ellenarajanlatok”),
758. A Bírságközlemény 36. pontja szerint az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfölénnyel való visszaélések esetén releváns. A megállapodásokban résztvevők ugyanis – különösen kartellek esetében – gyakran eltérő szerepet játszanak, így lehetnek egyesek a megállapodásnak szervezői, vezetői, kezdeményezői, magatartásukkal aktívan hozzájárulva a megállapodás működéséhez és fennmaradásához.
759. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az Alter és a Megújuló, mint a pályázatot, árajánlatot kezdeményező, azokat más vállalkozásoknak megíró és koordináló vállalkozások vonatkozásában egyértelműen megállapítható a kezdeményezői és szervezői szerep, ami kiemelkedő jelentőségű súlyosító körülményként értékelendő.
760. Az eljáró versenytanács nem azonosított az alapösszeg növelésére okot adó egyéb szempontot.

VIII.2.3.2. Enyhítő körülmények

761. A Bírságközlemény III.2. része szerint a bírságot csökkentő tényezőként a jogsértésben betöltött szerep, külső tényezők és egyéb szempontok vehetők figyelembe.
762. Az eljáró versenytanács enyhítő körülményt nem talált jelen ügyben.
763. Az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és a Új Irány közös jogi képviselője ugyan hivatkozott arra, hogy véleménye szerint több enyhítő körülmény áll fenn vonatkozásukban, de ezeket konkrétan nem fejtette ki, csupán beidézte a Tpvt. ide vonatkozó 78. § (3) bekezdését.
764. Erre tekitnettel is az eljáró versenytanács a fentebb kifejtett érveit tartotta irányadónak mind a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára vonatkozóan.
765. Az általánosságban hivatkozott eljárást segítő együttműködő magatartás kapcsán az eljáró versenytanács fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy az önmagában, hogy a GVH felhívásainak, adatkéréseinek eleget tettek az eljárás alá vontak, nem eredményez a jogszabályi kereteken túlmutató együttműködést, ugyanis az kizárólag a minden jogalanytól, a törvény erejénél fogva elvárandó magatartási forma.
766. A jogi képviselő hivatkozott arra, hogy az Alter és a Megújuló kizárólag projektmenedzseri feladatokat látott el, ezzel azonban az eljáró versenytanács nem értett egyet, ahogy a jogsértés értékelésénél és jelen fejezetben a jogkövetkezményeknél is kifejtette, éppen ezen két eljárás alá vont volt az, aki szervező szerepet töltött be a jogsértések elkövetésekor.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

767. A jogi képviselő azon hivatkozását, hogy az általa képviselt eljárás alá vontak mikrovállalkozások, önmagában nem tekintette olyan tényezőnek, amely okot adna, egy a legsúlyosabb versenyjogi jogsértés megvalósulása esetében enyhítő körülménykénti értékelésnek.

VIII.2.3.3. Az alapösszeg korrekciója

768. A Bírságközlemény 42. pontja szerint az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor
   - a jogsértés esetleges ismétlődésének,
   - a jogsértéssel elért előnynek,
   - az elrettentő hatásnak,
   - a Tpvt. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának

   figyelembe vételére.

VIII.2.3.4. Ismétlődés

769. Az eljáró versenytanács egyik eljárás alá vont esetében sem állapított meg ismétlődést.

VIII.2.3.5. Jogsértéssel elért előny

770. A jogsértéssel elért előny számszerűsítésére nem került sor a versenyfelügyeleti eljárás során.

VIII.2.3.6. Elrettentő hatás

771. A Bírságközlemény 51. pontja szerint a GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó hatással bírjanak; ennek érdekében az egyébként kiszámított bírság összegének növelésére kerülhet sor az olyan vállalkozások tekintetében, amelyek a jogsértés által érintett piacon elért releváns árbevételen túlmenően különösen jelentős árbevétellel bírnak, és ezért számukra a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet. Az eljáró versenytanács a bírságot az elrettentő hatásra tekintettel nem változtatta meg.

VIII.2.4. Bírságmaximum

772. Végezetül az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. § (1b) bekezdése alapján a 2017. évi hiteles nettó árbevételi adat 10%-t vette figyelembe a bírságmaximum meghatározása során. Ugyan az LKM.HU az előzetes álláspont kibocsátásáig nem tett eleget a 2017. évi beszámoló adási kötelezettségének, így ekkor az eljáró versenytanács számára csak a 2016-os adat (320.785.000,- Ft) állt rendelkezésre, de az előzetes álláspont átvételét követően 2019. március 5-én közzétette a beszámolóját, amelyben alacsonyabb összegű nettó árbevétel szerepel (290.137.000,- Ft).
773. A fentiek alapján az egyes vállalkozások vonatkozásában a Tpvt. 78. § (1b) szerinti bírságmaximum a következő:

Alter	11.910.500,- Ft
Új Irány	978.600,- Ft
Megújuló	36.239.500,- Ft
LKM.HU	29.013.700,- Ft
Havrilla	4.472.800,- Ft

774. Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján kalkulált bírságösszeg valamennyi jogsértőnek talált vállalkozás esetében többszörösen meghaladta a Tpvt. 78. § (1b) pontjában szereplő bírságmaximum összegét, így az eljáró versenytanács a törvényi maximumra szállította le a kiszabandó versenyfelügyeleti bírság összegét.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VIII.2.5. Egyezségi eljárás

775. Az ügyben a Havrilla esetében került sor egyezségi eljárás lefolytatására.

776. A kiegészítő előzetes álláspontban szereplőkkel egyezően az eljáró versenytanács a Tpvt. 79. §-a szerint, egyezően a közös álláspontban és az egyezségi nyilatkozatban szereplőkkel, a Havrilla fentiek szerint kalkulált bírságának mértékét 30%-kal csökkentette és annak összegét kis mértékben, az eljárás alá vont javára lefelé kerekítette.

VIII.2.6. Engedékenységi politika

777. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban a GVH engedékenységi politikájának alkalmazására nem került sor.

VIII.3. Részletfizetés iránti kérelemek

VIII.3.1. A Havrilla részletfizetés iránti kérelme

778. A Havrilla az egyezségi kísérlet során szóban jelezte, majd írásban is előterjesztette részletfizetési kérelmét[440], amit az eljáró versenytanács hiánypótlási felhívására[441] kiegészített[442].

779. A Havrilla részletfizetési kérelme kapcsán az eljáró versenytanács egyszerre mérlegelte az eljárás alá vont érveit és a bírság megfizetéséhez fűződő közérdeket. Az eljáró versenytanács alapvetően a fizetési nehézség körében felmerült körülményeket és tényeket értékelte.

780. A Ket. 74. §-ának (1) bekezdése szerint a kötelezést tartalmazó döntésben a hatóság részletekben történő teljesítést is előírhat. A részletfizetés engedélyezése azonban különleges és kivételes eset, csak a vállalkozás igazolt pénzügyi nehézségeire tekintettel történhet. A részletfizetés akkor engedélyezhető, ha a kiszabandó bírság egy összegben való megfizetése – folyó fizetési lehetőségeit figyelembe véve – kirívóan aránytalan terhet róna az adott vállalkozásra[443].

781. A versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezések következtében részletfizetési kedvezmény csak abban az esetben adható, ha azt a vállalkozás a döntés meghozatala előtt kéri. A döntés meghozatala után már nincs az eljáró versenytanácsnak lehetősége a döntés módosítására a részletfizetés engedélyezése okán, tekintettel arra, hogy a Tpvt. 44. §-a kizárja a Ket. 74. § (2)-(5) bekezdéseinek alkalmazhatóságát.

782. A részletfizetés megállapíthatóságának mérlegelése során az eljáró versenytanácsnak figyelemmel kell lennie a jogsértés jogkövetkezményének a jogsértés megállapításához időben közeli végrehajtásához fűződő közérdekre is a vállalkozás pénzügyi helyzetének veszélyeztetettségével összefüggésben.

783. Továbbá általánosságban elmondható a joggyakorlat alapján, hogy a részletfizetést önmagában, az összefüggések részletes és ok-okozati ismertetése nélkül nem alapozzák meg azon körülmények, hogy a cég veszteséges volt, hitellel rendelkezik, jelentősebb beruházást végez, továbbá a pénzügyi vagy likviditási nehézségeket sem elég önmagában állítani, azt okirattal és számszerű indokolással alá kell támasztani.

784. A jelen esetben azonban megállapítható, hogy az eljárás alá vont Havrilla részletesen ismertette és indokolta kérelmét, jelentős mennyiségben iratokat (számlákat, számlakivonatokat, főkönyvi kivonatokat) csatolt és igyekezett az összefüggéseket is ismertetni, bár alapvetően a rövid távú likviditási nehézségeit mutatta be.

785. Az eljáró versenytanács a Havrilla pénzügyi helyzetére, rövid távú likviditási nehézségeire a rendelkezésre álló adatok, illetve saját következtetései alapján a jelen határozat rendelkező része szerinti részletfizetési konstrukció előírásáról döntött.

[440] VJ/41-177/2016.
[441] VJ/41-178/2016.
[442] VJ/41-184/2016..
[443] Figyelemmel a Közlemény 73. pontjára

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

VIII.3.2. Az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány részletfizetés iránti kérelme

786. Az Alter, a Megújuló, az Új Irány és az LKM.HU azonos jogi képviselőjük útján szóról szóra azonos tartalmú részletfizetés iránti kérelmet terjesztettek elő a 2019. március 25-én kelt beadványaikban[444], amelyek kapcsán az eljáró versenytanács hiánypótlásra[445] hívta fel az eljárás alá vontakat.

787. Az eljáró versenytanács valamennyi eljárás alá vont esetében leírta hiánypótlásra felhívó végzésében, hogy

> *„a kérelem nem ad átfogó képet az eljárás alá vont jelenlegi pontos pénzügyi helyzetéről és jövőbeli fizetőképességéről. A részletfizetési kérelem (fizetési nehézség) érdemi elbírálásához a kérelem további részletes, a társaság jelenlegi és jövőbeli pénzügyi, vagyoni helyzetét megfelelően bemutató indokolás és annak iratokkal való alátámasztása (pl.: tekintettel arra, hogy a 2018-as üzleti év már zárásra került szükséges erre az üzleti évre vonatkozó mérleg, eredménykimutatás vagy ha ez nem áll rendelkezésre, akkor a 2018-as évi főkönyvi kivonat. Ezenkívül be kell mutatni a társaság vagyoni helyzetét is) szükséges, valamint ez alapján a kérelmezőnek be kell tudnia mutatni, hogy miért 24 hónapban és mekkora összegű részletfizetést tud vállalni."*

788. Ennek az eljárás alá vontak nem tettek eleget; nem mutatták be és nem igazolták vagyoni helyzetüket, csupán a 2017-es (tehát nem az aktuális) egyszerűsített éves beszámoló és a 2018-as főkönyvi kivonat alapján hivatkoztak arra, hogy az esetleges versenyfelügyeleti bírság egyösszegű megfizetése ellehetetleníti a vállalkozásokat, elsősorban likviditási nehézségeik miatt.

789. Az eljáró versenytanács az Alter és a Megújuló esetében külön felhívta az eljárás alá vontakat, hogy valamennyi bankszámlájukról csatolják be a bankszámlakívonatukat, ezt sem tették meg, holott ezen okiratok beszerzése kifejezetten könnyen megoldható és ezek hiánya egy olyan közvetlen bizonyíték negligálása, amely a hiánypótlás elmaradásán felül megkérdőjelezheti az eljárás alá vontak által előadottakat, hiszen a bankszámlák igazolhatják elsősorban egy vállalkozás likviditási helyzetét.

790. A Megújuló arra hivatkozott, hogy 125.160.935,- Ft vevői előlegként kapott rövid lejáratú kötelezettsége áll fenn, míg ezzel szemben csak 57.172.731,- Ft pénzeszköze áll rendelkezésre.

791. Az eljáró versenytanács ennek kapcsán arra a megállapításra jutott, hogy éppen ezen hivatkozás támasztja alá a Megújuló egyösszegű fizetési képességét, hiszen a bírságösszeg egyösszegű megfizetéséhez szükséges pénzösszeg rendelkezésére áll, a vevői előleg pedig azt jelenti, hogy további bevételei származnak a vevők által már megrendeltek alapján. Ezenkívül a bírság befizetése után is több mint 20 millió forint készpénz állománya marad, amely biztosíthatja számára a megfelelő likviditást.

792. Az Új Irány arra hivatkozott, hogy a 2018. évi főkönyvi kivonata alapján csak 12.465.793,- Ft árbevétele volt, amely havi szinten kevéssel több, mint 1 millió forint összegű bevétel, és egy ilyen alacsony összegű bevétel egy gazdasági társaság életében rendkívül alacsony, ezért csak részletfizetéssel lenne képes kiegyenlíteni a bírság megfizetését, különben a vállalkozás müködése veszélybe kerülne.

793. Az eljáró versenytanács az Új Irány kapcsán megállapította, hogy felhívása ellenére a főkönyvi kivonaton kívül semmilyen okirattal (pl. bankszámlakivonat, pénzügyi helyzet bemutatása, stb.) nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, és önmagában a szóbeli indokolást, kizárólag a főkönyvi kivonat alapján nem tartotta elegendőnek a részletfizetés indokoltságának megállapításához.

794. Az LKM.HU hiánypótlása kapcsán az eljáró versenytanács egyetértett az eljárás alá vonttal, valóban az eljárás alá vonttal szemben rengeteg végrehajtási eljárás van folyamatban, amelyre figyelemmel rendelt el az eljáró versenytanács ideiglenes biztosítási

[444] VJ/41-179/2016. (Megújuló), VJ/41-180/2016. (Alter), VJ/41-181/2016. (Új Irány), VJ/41-182/2016. (LKM.HU)
[445] VJ/41-183/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu

intézkedést, amely szintén eredménytelen volt, az eljárás alá vont valamennyi bankszámlája vonatkozásában, így tekintettel arra, hogy semmi sem támasztja alá azt, hogy a részletfizetés esetén meg volna az esély a havi törlesztőrészletek teljesítésére, így az eljáró versenytanács nem látja indokoltnak a részletfizetés engedélyezését.

795. A fentiek alapján az eljáró versenytanács az Alter, a Megújuló, az LKM.HU és az Új Irány részletfizetés iránti kérelmét elutasította, a hiánypótlás elmaradása és a fentebb kifejtett részletes indokok miatt.

IX.
Egyéb kérdések

796. Az eljárás folyamán a Ket. 153. § 7. pontja alapján 9.210,– Ft eljárási költség merült fel[446], tanú költségtérítéseként, amelynek egyetemleges megfizetésére kötelezte az eljáró versenytanács a Tpvt. 62/B § (2) bekezdése alapján a jogsértést elkövető eljárás alá vontakat.

797. A Tpvt. 95/F. § (1) bekezdése alapján a jelen eljárásban a Tpvt.-nek az eljárás megindításakor hatályos eljárási rendelkezéseit kell alkalmazni.

798. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §, illetékességét a Tpvt. 46. § állapítja meg.

Budapest, 2019. április 17.

dr. Kőhalmi Attila s.k.
előadó versenytanácstag

dr. Gál Gábor s.k.
versenytanácstag

Váczi Nóra s.k.
versenytanácstag

[446] VJ/41-97/2016.

1054 Budapest, Alkotmány u. 5. Telefon: (06-1) 472-8851 Fax: (06-1) 472-8905 E-mail: ugyfelszolgalat@gvh.hu